

sociální služby

...ŽÍT V ÚSTAVU
PROSTĚ NENÍ
NORMÁLNÍ.
ALE PŘIZNEJME SI,
POUHÁ ZMĚNA BYDLENÍ
NESTAČÍ.

*ÚSTAV NETVOŘÍ
BUDOVA, ALE SITUACE,
VE KTERÉ JSTE KON-
TROLOVÁNI JINÝMI.

Vyhlášení
výsledků soutěže
Senior
centrum
roku 2012

Podávání
tlumivých léků
v pobytových
zařízeních

Komiksem na transformaci

**VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ
NA ŘEDITELE ÚSTAVU**

*AUTOR VÝROKU
ADOLF RATZKA

Dopřejte Vaším pacientům více jistoty

Díky patentovanému kroucenému vláknům zůstávají kalhotky MoliCare Mobile suché a udržují pokožku zdravou.

Pohodlí a prodyšnost

Nový tvar spolu s vyšším obsahem vláken lycry zaručují, že kalhotky MoliCare perfektně sedí, přizpůsobí se každému pohybu a neshrnují se.

Spolehlivá absorpce

Třívrstvé savé jádro s unikátní technologií krouceného vlákna je zárukou antibakteriálního povrchu a neutrálního pH 5,5 pro zdravou pokožku. Navíc obsahuje speciální molekuly proti zápachu, čímž přispívá k většímu pocitu jistoty a bezpečí.

Více informací a **VZORKY ZDARMA** pro Vaše pacienty získáte na bezplatné telefonní lince 800 100 333 nebo na www.hartmann.cz

MoliCare Mobile®

odborný časopis

sociální služby

Odborný časopis Sociální služby
Měsíčník vydávaný Asociací poskytovatelů
sociálních služeb ČR
Adresa: Vančurova 2904, 390 01 Tábor
Tel./fax: +420 381 213 332
www.socialnisluzby.eu, www.apsscr.cz
www.facebook.com/Socialnisluzby
IČO 604 458 31

Ročník: 15

Číslo: 6–7/2013 ČERVEN–ČERVENEC

Cena: 69 Kč / 2,8 €

Roční předplatné: 538 Kč / 21,6 €

Objednávky: www.send.cz („Časopisy odborné“).
Členové APSS ČR objednávají časopis písemně,
e-mailem nebo telefonicky na adrese vydavatele
nebo redakce, případně na www.socialnisluzby.eu.

Vychází: V Táboře 10x ročně, 20. den v měsíci,
resp. nejbližší následující pracovní den

Redakce:

Šéfredaktor: Zdeněk Kašpárek

sefredaktor@apsscr.cz

+ 420 606 832 551

Zástupkyně šéfredaktora: Ing. Kateřina Endrštová

redakce@apsscr.cz

+ 420 725 345 575

Jazyková korekce:

Mgr. Jana Hanousková

Jazyková korekce slovenských textů:

Mgr. Juliana Hanzová

Redakční rada:

Mgr. Petr Brázda

JUDr. Vladimír Hort

Mgr. Petr Hanuš

Mgr. Irena Lintnerová

Ing. Jiří Horecký, MBA

Ing. Renata Kainráthová

Zdeněk Kašpárek

Mgr. Alena Šakařová

Mgr. Miroslav Sklenář

Mgr. David Šourek

Grafické zpracování a tisk:

RUDI, a. s., Komenského 1839, 390 02 Tábor

Distribuce:

SEND Předplatné, s. r. o., Ve Žlábku 1800/77,

hala A3, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice,

www.send.cz, tel.: 225 985 225, GSM: 777 333 370,

fax: 225 341 425, e-mail: send@send.cz,

SMS: 605 202 115

Objednávky a distribuce na Slovensku:

MAGNET PRESS, SLOVAKIA, s. r. o.

P. O. Box 169, 830 00 Bratislava, Slovensko

Tel.: 00421/2/67201931-33 předplatne

e-mail: predplatne@press.sk, www.press.sk

Fotografie a ilustrace:

Není-li uvedeno jinak:

Fotky & Foto a archivny autorů příspěvků

Ilustrace na titulní straně:

Tom Bleier (upraveno)

Příspěvky a inzerce:

Příspěvky mohou být redakčně upravovány a kráceny.

Inzerci, PR články a příspěvky do rubrik Střípky

z domova a Pro inspiraci přijímá zástupkyně šéfredaktora.

Za obsah inzerce a PR článků odpovídá zadavatel.

Přetiskování krátkých úryvků článků je možné pouze

s uvedením názvu, jména autora článku, ročníku,

čísla a strany. Přetiskování celých článků či jejich částí

přesahujících jeden odstavec je možné pouze se svolením

redakce. Uzávěrka je vždy 15. dne předchozího měsíce.

Další pokyny naleznete na www.socialnisluzby.eu.

Registrace:

Povoleno rozhodnutím MK ČR E 11018

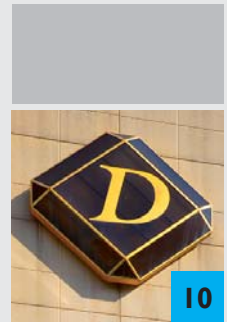
ISSN 1803-7348

Z obsahu čísla:

- Značka kvality v sociálních službách novou součástí Programu Česká kvalita 7
- Dojde k zjednodušení a zefektivnění prostředí sociálních služeb? 9
- Hotel Diplomat hostil mezinárodní kongres Bazální stimulace 10
- SENI CUP 2013 – aktivní fotbalová zábava 14
- Slovenská APSS: Komunikácia s chorými na Alzheimerovu chorobu 16
- V Emauzích se vyhodnocovala soutěž Senior centrum roku 2012 18
- Představujeme službu domy na půl cesty 22
- Adiktologické sociální služby, 2. část: Kontaktní centra 24
- Průzkumy a statistiky: kvalita stárnutí je v ČR mírně nad evropským průměrem 26
- PR Hartmann-Rico: Péče o pokožku pacientů s únikem moči 29
- Sama se sebou – poruchy příjmu potravy 30
- Sociálne aspekty odchodu do dôchodku 34
- PR ORBI PONTES: Týden komunikace osob se sluchovým postižením 35
- Postavení registrovaných sester v domovech pro seniory 36
- Stav inspekcí sociálních služeb 39
- Právní poradna: Ochrana osobních údajů zaměstnanců versus individualizace péče 40
- Zpomal, nebo rychle skončíš! 42
- Osudu navzdory: Historické osobnosti s handicapem 44
- VOP: Nepravidelné podání léků s tlumivým účinkem v pobytových zařízeních 46
- PR Slezské diakonie: Dobrovolnická služba – projekt Mobilní hospic 47
- Pro inspiraci: Komiksem na transformaci aneb Jak vznikal kalendář Vyššího Hrádku 48
- Trénování paměti 54
- Zařízení certifikovaná systémem Značka kvality 54
- Spotřebitelské okénko: Jak se naše telefonní hovory stávají velkým byznysem 55
- Střípky z domova 56

Příští číslo časopisu vychází 20. září 2013
jako dvojčíslo 8–9/2013. Jeho uzávěrka je 15. srpna.

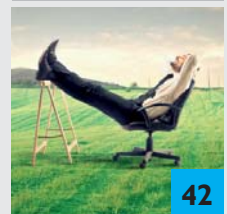
10

18

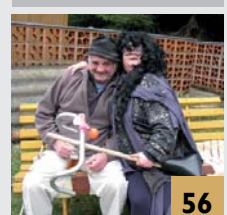
30

42

48

56

BONBONY BONWOLLA

*Bonmoty a aforismy
Paula Kosorina*

Když
chybí cíl,
zabýváme
se otázkou,
kterou nohou
vykročit.

ÚVODNÍK PREZIDENTA

Vážené kolegyně, vážení kolegové,
„Sociální služby na rozcestí“, tak zní název červnové odborné konference, ale i téměř šestisetstránkové publikace, kterou vydala Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR a veřejnosti ji představila na zmíněné konferenci.

Je to příznačný název v příznačný čas. Nacházíme se v době, kdy již nikdo nezpochybňuje fakt, že stávající systém financování sociálních služeb je neefektivní, nespravedlivý a dlouhodobě neudržitelný. A ke stejným závěrům docházíme i v případě financování zdravotní ošetrovatelské péče v sociálních službách.

A právě nyní se nacházíme v období, kdy se již nejen diskutuje, ale také se připravují změny v obou systémech. Je více než pravděpodobné, že přechod financování na kraje bude opět posunut o jeden až dva roky. Na MPSV ČR a MZ ČR se souběžně, byť ne zcela koordinovaně, připravují možné změny těchto systémů pro příští roky.

Každá změna může být příležitostí i hrozbou a jinak je tomu v sociálních službách. To, zda změny, o kterých mluvím, budou spíše příležitostí, nebo hrozbou, v tuto chvíli nedokážu říct a posoudit. Schází mi k tomu celá řada důležitých, potřebných a relevantních informací a parametrů chystaných změn. Co však vím, je, že nejsem a nechci být z těch, kteří, jakmile se o nějaké změně dozvědí, a priori tuto odmítají, a to někdy způsobem, který připomíná prvky hysterických reakcí.

Je nutné hrozby nepodceňovat, ale na druhou stranu aktivně diskutovat a přinášet konkrétní návrhy. Zatímco Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR již několik takových návrhů přinesla, je často nepsaným pravidlem, že ten, kdo nejvíce křičí, nejméně navrhuje konstruktivní řešení či přináší konstruktivní kritiku.

Je tedy mým přáním, aby Asociace zůstala v této době, kdy se ocitáme na rozcestí, tou moudrou a konstruktivní platformou pro odborný dialog a sebrávala aktivní roli v řešení výzev, které jsou před námi.

Ing. Jiří Horecký, MBA
prezident APSS ČR

EDITORIAL

Správný směr

Před několika lety jsem četl zprávu o zasedání jisté celosvětové organizace. Zástupci mnoha zemí se sjeli k dvouhodinnému rokování, jehož prvním jednacím bodem bylo zformulování jakési proklamace, která by charakterizovala úsilí a záměry této instituce pro dalších několik let. Výsledek byl směšný a k dalším bodům už se delegáti ani nedostali. Zjistilo se totiž, že mají velmi odlišné představy o tom, čím by se tato organizace měla v následujícím období vlastně zabývat, a dokonce se obávám, že nemálo z nich nemělo představy vůbec žádné.

Bohužel nejde o nějakou raritu. Mám pocit, že struktur, institucí, organizací, úřadů či politických stran, jež vznikly blavně proto, aby byly, a teprve dodatečně se pro ně hledá nějaký smysluplný a prospěšný obsah, přibývá jako hub po dešti. Jestě více je zřejmě takových, kterým sudičky do vínku nějaký ten užitečný cíl sice daly, ale už nedokázaly vymyslet, jak ho vlastně dosáhnout. Potíž je, že takové instituce relativně snadno vzniknou, ale velmi obtížně se reformují, natož ruší.

Bezúčelost ovšem neprovází jen životní osudy institucí, ale i jednotlivců. Při své poradenské práci jsem potkal řadu unavených lidí, kteří byli velmi nespokojeni s tím, jaký vedou život, ale už neměli žádné konkrétní představy, jaký by jej vlastně chtěli mít. Pokud přece jen jakous takous ideu měli, chyběla jim chuť do jakékoliv zásadní změny svého života investovat čas a energii. Zbylo jim tak jen přešlapování na místě a hořkost na okolní svět, který za svůj stav vinili.

Na nějakém tom mrtvém bodě se čas od času objeví asi každý z nás. Tím nejlepším řešením je, na chvíli si „sednout“ – tedy zastavit se, zorientovat, ujasnit si priority, stanovit směr a znovu vykročit. V návalu každodenních pracovních a rodinných povinností se pro takovou sebereflexi ovšem hledá čas jen velmi obtížně. Dobrou zprávou je, že stojíme na prahu léta, tedy času dovolených, a tím pádem i možnosti zpomalit, relaxovat, pročistit si hlavu, nabrat sílu a potom se pustit zase dál – ať už směrem dosavadním, nebo třeba nějakým úplně novým. Za naši redakci vám přežeme, ať se vám to opravdu podaří. Hezké a odpočinkové léto!

Zdeněk Kašpárek
šéfredaktor

informační systém
CYGNUS®

informační systém
ORION

Podpora uživatelů informačních systémů Cygnum a Orion

*Ke kvalitnímu softwarovému produktu patří
neodmyslitelně i jeho údržba a podpora uživatelů.*

NOVĚ
s možností vzdělávání

Vytváříme a poskytujeme svým klientům praktické formy podpory, které jim umožní získat pomoc rychle a efektivně, kdykoliv jí potřebují.

- ✓ **Aktualizace**
Provádíme pravidelné aktualizace celého informačního systému, které přinášejí reakce na změny legislativy a inovace vycházející z praktických zkušeností uživatelů.
- ✓ **Podpora konzultantů**
Tým vyškolených konzultantů pomáhá vyřešit požadavky uživatelů. K dispozici jsou:
 - Hot-linka
 - E-mail
 - Připojení přes vzdálenou plochu
 - Služba „Zavolejte mi“
- ✓ **Zaškolení uživatelů**
Naši odborní konzultanti přijedou přímo do zařízení, kde provedou příslušná školení a nastavení informačního systému podle potřeby.
- ✓ **Audit IS**
Provádíme komplexní prověrky nastavení a užívání informačních systémů, které identifikují rizika a nabízí řešení k optimalizaci využití v konkrétním zařízení.
- ✓ **Statistické vykazování**
Nabízíme nástroj na jednoduchou, pohodlnou a přehlednou přípravu dat pro statistické vykazování na MPSV.

Nyní rozšiřujeme podporu uživatelů
formou vzdělávání.

- ✓ **Odborná školení**
Účastníci získají konkrétní znalosti o využívání informačních systémů a odnesou si i praktické rady a návody.
- ✓ **Akreditované vzdělávání**
Školící akce se skládají z teoretické i praktické části a jsou pořádány společně s akreditovanou vzdělávací institucí CURATIO®.
- ✓ **Výuka na odborných školách**
S informačním systémem Cygnus se seznamují i jeho budoucí uživatelé na vyšších odborných školách se sociálním zaměřením.

Termíny jednotlivých školení sledujte na
www.iscygnus.cz

Kontakt

IReSoft, s.r.o.

Cejl 62, 602 00 Brno

Tel.: +420 543 215 460

E-mail: info@iresoft.cz

www.iresoft.cz

Zvyšování kvality sociálních služeb v Jihomoravském kraji prostřednictvím vzdělávání

V červenci tohoto roku končí projekt „Podpora celoživotního vzdělávání pracovníků poskytovatelů sociálních služeb v Jihomoravském kraji“. Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.

Hlavní cíl projektu – podpora procesu celoživotního vzdělávání a specifického profesního vzdělávání – byl průběžně realizován prostřednictvím akreditovaných kvalifikačních kurzů. Tyto kurzy byly zaměřeny na čtyři cílové skupiny: vedoucí pracovníci a manažeři sociálních služeb, sociální pracovníci, pracovníci v sociálních službách a pra-

covníci pečující o seniory. Do aktivit jsou zapojeny příspěvkové organizace, nestátní neziskové organizace či organizační složky státu působící na území kraje.

Do konce května 2013 bylo v rámci projektu bezplatně proškoleno téměř 1500 osob. Podpoření pracovníci jednotlivých organizací dle průběžného hodnocení oceňují především přínos tohoto vzdělávání pro jejich praxi, sdílení a výměnu zkušeností mezi samotnými účastníky vzdělávacích kurzů a také přístup odborných lektorů, který klade velký důraz na praktické nácviky, moderní výukové metody a především propojení teorie a praxe. Z hodnocení lektorů vyplývá, že motivace k dalšímu vzdělávání je u účastníků kurzů vysoká, což prospívá efektivnímu didaktickému dialogu mezi

vzdělávajícím a vzděláným. Projekt je v souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji 2012–2014 a lze konstatovat, že aktivity projektu mají přímý dopad na zkvalitnění poskytování sociálních služeb a služeb pro seniory v Jihomoravském kraji. Vzhledem k převisu poptávky po tomto typu vzdělávání se v současné době připravuje projekt návazný, jenž by umožnil účastníkům zvýšit či upevnit profesní i osobnostní kompetence a dále tak zlepšit a zefektivnit poskytování sociálních služeb.

Mgr. et Mgr. Jan Švec
odbor regionálního rozvoje
oddělení strategického rozvoje
Krajský úřad Jihomoravského kraje

**PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST**
www.esfcr.cz

Členové APSS ČR

k 28. 5. 2013:

913 organizací,

2186 registrovaných služeb

Plán konferencí 2013

V. výroční kongres poskytovatelů sociálních služeb

10.–11. 10. 2013, Tábor

Upřesňující informace najdete na stránkách www.apsscr.cz.

Značka kvality v sociálních službách

byla představena veřejnosti jako nová součást Programu Česká kvalita

Rada kvality České republiky, Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR a Řídicí výbor Programu Česká kvalita na tiskové konferenci konané 23. května v pražském hotelu Ramada oficiálně oznámily přijetí systému externí certifikace kvality zařízení sociálních služeb Značka kvality v sociálních službách do Programu Česká kvalita. „Značka kvality“ se tak stává jednou z 21 do tohoto programu přijatých prestižních značek, mezi které např. patří CZECH MADE, EŠV (Ekologicky šetrný výrobek), ESČ (bezpečné elektrospotřebiče), Podporované zaměstnávání aj.

■ **Text a foto: Zdeněk Kašpárek**

Kvůli problémům se stále vyšším množstvím nekvalitních služeb a výrobků na českém trhu a kvůli rostoucímu množství nejrůznějších „značek kvality“ bez jakékoliv záruky kvality skutečně byl v roce 2002 vyhlášen vládní program na podporu kvality Program Česká kvalita. Jeho hlavním cílem je zlepšovat informovanost spotřebitelů o nabídce kvalitních výrobků a služeb na českém trhu a umožnit jim orientaci při nákupu. Program Česká kvalita (PČK) je otevřený a umožňuje přihlásit do něj kteroukoliv značku kvality, pokud ovšem splní přísná kritéria stanovená a kontrolovaná Řídicím výborem PČK. Přijaté značky pak mohou mít na svých výrobcích kromě vlastní původní značky také logo Česká kvalita, které prokazuje kvalitu nad rámec předpisů a zákonných požadavků na příslušný druh výrobku či služby.

Program Česká kvalita je garantován vládou ČR a na jeho objektivitu a nezávislost dohlíží Řídicí výbor složený ze zástupců spotřebitelských organizací, Hospodářské komory ČR, orgánů státní správy, Rady kvality ČR a České společnosti pro jakost. PČK je jediným pro-

gramem označování kvalitních výrobků a služeb v ČR vyžadujícím opravdu nezávislé ověření kvality oceněných produktů. Ve svých zásadách vychází z obdobného jednotného systému, který již desítky let úspěšně funguje ve Spolkové republice Německo. Spotřebitelům PČK garantuje, že:

- kvalitu výrobku či služby ověřila nezávislá zkušebna a proklamace kvality tedy není pouze tvrzením samotného výrobce či poskytovatele služby,
- kvalita je průběžně kontrolována; v případě porušení pravidel je značka Česká kvalita odebrána,
- je ověřována spokojenost zákazníků s výrobkem či službou; pokud jsou zákazníci nespokojeni, je značka odebrána.

JUDr. Ing. Robert Szurman, předseda Rady kvality ČR a ředitel odboru mezi-resortních záležitostí Ministerstva průmyslu a obchodu, k přijetí Značky kvality v sociálních službách do PČK říká: „Vyspělá společnost se musí dokázat postarat o seniory, zdravotně postižené a jinak znevýhodněné občany. Úkolem naší Rady je pečovat o zlepšování kvality ve všech sférách života. Jsem rád, že nově přijatá značka umožní našim spoluobčanům vybírat kvalitní a spolehlivé poskytovatele sociálních služeb stejně efektivně, jako

ostatní značky z Programu Česká kvalita pomáhají u dalších kategorií zboží a služeb.“

Značku kvality v sociálních službách na tiskové konferenci zástupcům médií představil prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR Ing. Jiří Horecký, MBA. Jak uvedl, při vzniku „Značky kvality“ nešlo o vymyšlení něčeho nového, ale naopak o inspiraci v úspěšných zahraničních systémech, jako jsou např. Level of Excellence ve Velké Británii či tzv. Pečetě kvality v německých mluvících zemích aj. Systém Značka kvality v sociálních službách je postaven na zásadách dobrovolnosti, transparentnosti a kvality z pohledu uživatele. Má dopad nejen na motivaci poskytovatelů sociálních služeb zvyšovat jejich kvalitu a na orientaci uživatelů sociálních služeb, jejich blízkých i široké veřejnosti v tom, co je skutečně kvalitní, ale má vliv i na problematiku adaptace úhrad za sociální služby – tedy na poměr ceny služby a její kvality. Horecký uvedl, že cca každé 2–3 měsíce média prezentují nějakou kauzu v podobě špatné péče, resp. praxe v domovech pro seniory. Snahou „Značky kvality“ je naopak prezentovat praxi dobrou a bodovým hodnocením 300 kritérií a přidělováním hvězd podobně jako tomu je např. u hotelových služeb jasně deklarovat kvalitu konkrétního zařízení jak v pěti dílčích oblastech (ubytování, stravování, kultura a volný čas, partnerství, péče), tak i jeho celkový stav.

„Program Česká kvalita chce přinášet českým spotřebitelům lepší výrobky a služby. Pomáháme nejen tím, že výrobky hodnotíme a označujeme, ale i tím, že stanovujeme kritéria kvality, a tím pomáháme výrobcům a poskytovatelům služeb, aby se neustále zlepšovali. A právě u Značky kvality v sociálních službách je tento aspekt nesmírně důležitý, protože systém hodnocení je zpracován tak, aby mohl být i základem pro zlepšování péče v domovech pro seniory,“ dodal Ing. Zdeněk Juračka, předseda Řídicího výboru Programu Česká kvalita a prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR, z jehož rukou na tiskové konferenci Ing. Horecký převzal oficiální osvědčení o přijetí Značky kvality v sociálních službách do Programu Česká kvalita.

Více k Programu Česká kvalita a certifikačnímu systému Značka kvality v sociálních službách naleznete na www.ceskakvalita.cz a www.znac-kakvality.info

LÉKÁRNA Dr.Max⁺

NABÍZÍME ŘEŠENÍ I PRO VAŠE ZAŘÍZENÍ!

Ekonomika Vaší instituce - UŠETŘÍME VAŠE VÝDAJE:

- Úspora 30 Kč za každý recept*
- Nízké ceny a doplatky
- Aktivní hledání levnějších variant léčby
- Individuální přístup ke klientovi – reagujeme na Vaše potřeby

Náš servis - UŠETŘÍME VÁŠ ČAS:

- Příprava balíčků po jednotlivých klientech
- Maximálně přehledné dodací listy kompatibilní s Vaším programem
- Doprava až k Vám
- Flexibilní platba dodávek
- Odvoz a likvidace proexpirovaných léčiv
- Pořádání seminářů pro klienty zařízení i zdravotnický personál

Kateřina Šmejkalová

*Manažer pro kontakt
se zdravotnickými zařízeními*

mob.: +420 734 238 950

e-mail: katka.smejkalova@drmax.cz

Nízké ceny pro Vaše zdraví

Dr.Max⁺
L É K Á R N A

*Platí pouze při výdeji léčivého přípravku vázaného na lékařský předpis, hrazeného z veřejného zdravotního pojištění.

Dojde k zjednodušení a zefektivnění prostředí poskytování sociálních služeb?

Ve středu 17. dubna se v pražském hotelu Olympik v rámci projektu „Podpora procesů v sociálních službách“ u příležitosti konání odborné konference „Efektivita a sociální služby“ konala tisková konference Ministerstva práce a sociálních věcí. Kromě zástupců MPSV se jí zúčastnila také britská odbornice na kvalitu a měření výsledků sociálních služeb Ann Netten z Univerzity v Kentu a vrchní ředitel sekce pro plánování, výzkum a vzdělávání Ministerstva sociálních věcí a sociálních služeb Izraele Yekutiel Sabah.

■ **Text a foto: Zdeněk Kašpárek**

V úvodu TK ředitel odboru sociálních služeb a sociální práce MPSV Petr Hanuš představil projekt Podpora procesů v sociálních službách, jehož úkolem je průřezově mapovat sociální služby a způsob jejich poskytování, a to nejen z úhlu pohledu práv uživatelů, ale také kvůli rozkrývání celkové ekonomické a věcné stránky poskytování sociálních služeb. Celý projekt bude trvat ještě cca dva roky a mj. v něm dochází ke konzultacím možných způsobů hodnocení efektivit sociálních služeb se zahraničními odborníky. Důraz na efektivitu je přitom jednou z možných cest, jak za stávající objem finančních prostředků poskytovat co nejlepší služby. Hanuš připomněl, že právě Velká Británie sloužila od počátku reformování sociálních služeb v ČR jako určitý vzor, a ocenil také spolupráci s kolegy z Izraele, který zase představuje zemi podobnou České republice především z hlediska počtu obyvatel. Ovšem inspiraci a spolupráci s odborníky projekt hledá i v dalších zemích, např. na Slovensku, ve Švýcarsku, Francii, v Rakousku aj.

Daniela Lusková, vedoucí oddělení koncepce sociálních služeb MPSV, přiblížila stěžejní aktivity projektu, jejichž cílem je mj. novým způsobem uspořádat druhy sociálních služeb (v současnosti jich dle naší legislativy existuje 33) do jakýchsi „shluků“, což by mělo zjednodušit proces registrací a zefektivnit systém inspekci, resp. kontroly. Dalším cílem projektu je vytvořit „karty služeb“, tedy komplexní

popis každé služby od počátku její registrace přes její průběh až po kontrolu, a také nastavit indikátory efektivit, resp. výsledků služeb. Současný systém kontroly se totiž zaměřuje především na lidská práva, ovšem poskytování sociálních služeb má i další aspekty.

Cíle projektu v oblasti financování sociálních služeb přiblížila Linda Maršíková, vedoucí oddělení ekonomiky sociálních služeb MPSV. Hovořila o změnách ve způsobu rozdělování dotací poskytovatelům sociálních služeb právě s ohledem na efektivitu každé služby, nikoliv např. na historický zvyk.

Na přímý dotaz časopisu Sociální služby, kdy ke změnám kategorizace sociálních služeb dojde a zda nepřinesou ještě větší zmatek, D. Lusková odpověděla, že celý systém by se měl naopak zjednodušit, a to i vůči veřejnosti, která nemá v současné době o širokém spektru sociálních služeb naprosto žádný přehled. Pro poskytovatele sociálních služeb bude změna znamenat např. méně striktní popis služby při její registraci, a tím také širší spektrum možných činností dané sociální služby, přičemž některé činnosti budou povinné, jiné povinně volitelné. Poskytovatel si tedy bude moci flexibilně namodelovat registrovanou službu přesně podle potřeb uživatelů v daném regionu. Petr Hanuš ovšem upozornil, že v této fázi projekt na tiskové konferenci prezentuje teprve jakousi „anotaci úvah“. Rozběhnutí vlastního legislativního procesu, v rámci kterého bude veřejnost s výstupy projektu seznamována a bude otevřena širší diskusi, lze očekávat až po volbách do Poslanecké sněmovny v příštím roce. Nyní jde o to, prodiskutovat relevantní otázky s od-

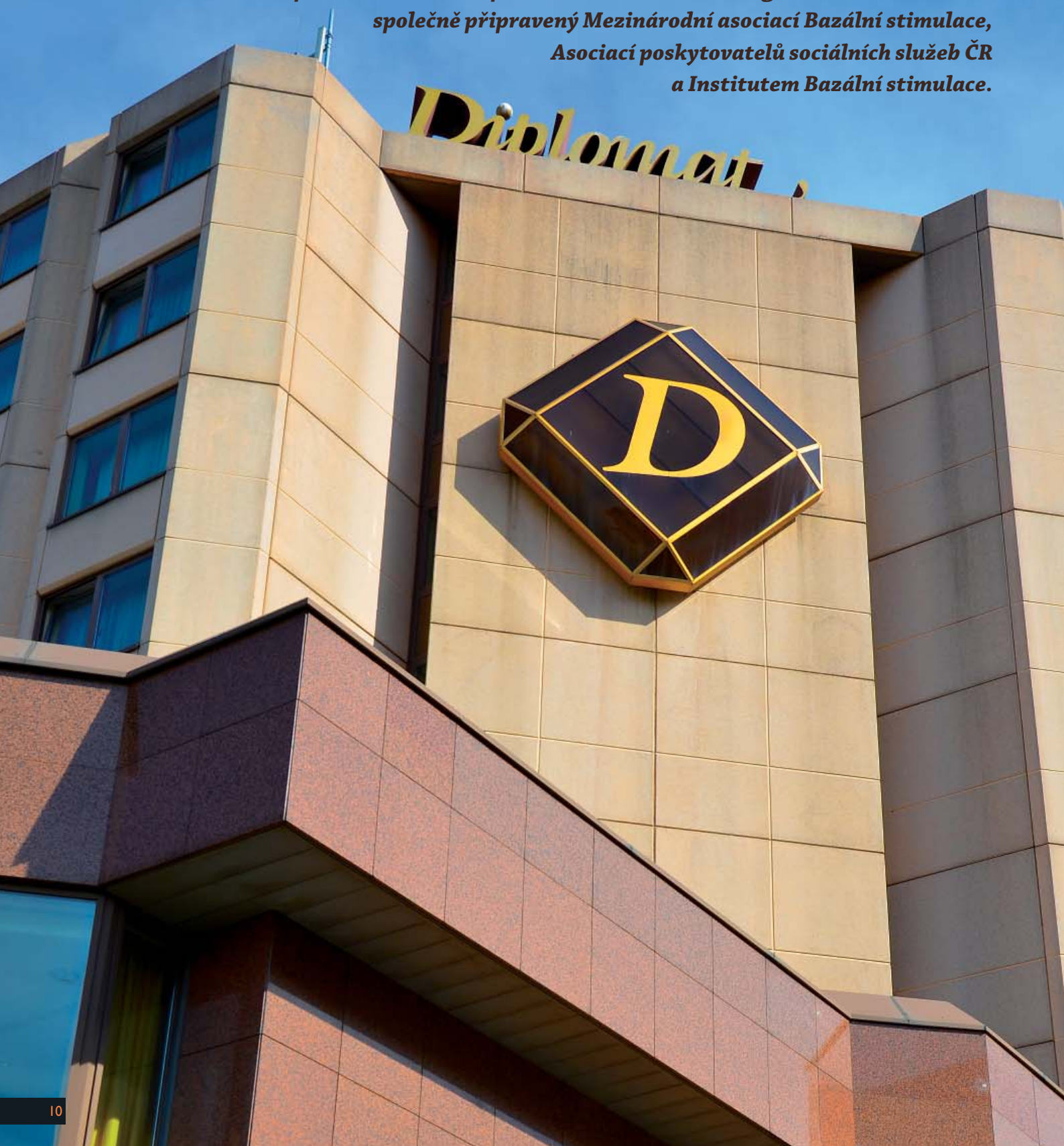
borníky, mj. i ze zahraničí, aby se proces změn v ČR pokud možno vyhnul alespoň některým možným chybám.

Martina Zikmundová, ředitelka České asociace streetwork, se zástupců MPSV dotázala, jak bude v regionech při rozdělování dotací stanovována potřebnost služeb. Zvláště služby sociální prevence, které nebývají vzhledem ke své klientele v konkrétních lokalitách příliš populární, mají totiž v tomto směru nemálo negativních zkušeností, a tak se může snadno stát, že místní zástupci veřejné správy tyto služby za potřebné považovat nebudou. Linda Maršíková odpověděla v tom smyslu, že toto nebezpečí samozřejmě hrozí, a proto bude nutné stanovovat potřebnost např. adiktologických služeb v daném regionu objektivně, třeba podle výskytu sociálně patologických jevů na určitém území. Proto je také zvažováno, že by takto specifické služby byly financovány jedním výplatním místem, např. Úřadem vlády. Daniela Lusková doplnila, že regiony mají své procesy střednědobých plánování a odborníky podobně jako MPSV, takže by k situacím, kdy by byla skutečná potřebnost nějaké sociální služby místní správou ignorována, nemělo docházet.

Zda v České republice dojde v horizontu cca 2-3 let opravdu ke změnám, které prostředí poskytování sociálních služeb zjednoduší, zefektivní a zajistí financování podle objektivních hledisek, ukáže až čas. Roli v úspěšném zakončení projektu Podpora procesů v sociálních službách budou hrát nejen profesní zkušenosti, znalosti a erudice odborníků u nás i v zahraničí, ale také vývoj na politické scéně a z toho vycházející preference.

Pražský hotel Diplomat hostil **mezinárodní kongres**

V pátek 17. května proběhl pod záštitou Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva práce a sociálních věcí v pražském hotelu Diplomat 5. mezinárodní kongres Bazální stimulace společně připravený Mezinárodní asociací Bazální stimulace, Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR a Institutem Bazální stimulace.

Bazální stimulace

■ Text a foto: Zdeněk Kašpárek

Popravé v historii se mezinárodní kongres Bazální stimulace (BS) konal mimo německy mluvící země. O stále rostoucí popularitě konceptu BS v České republice a zájmu odborných zdravotnických i sociálních pracovníků, terapeutů, pedagogů a dalších pomáhajících profesí o tuto moderní metodu zkvalitňování života osob s různými formami postižení svědčila v historii kongresů nejvyšší účast – téměř 400 registrovaných účastníků, přičemž větší část pocházela právě z ČR.

Kongresový program začal již o den dříve, a to valnou hromadou Mezinárodní asociace Bazální stimulace, která se uskutečnila na půdě Masarykovy koleje ČVUT, a v pořadí rovněž pátým českým národním kongresem Bazální stimulace v hotelu Diplomat. Ten se kromě odborných témat týkajících se vizuální komunikace, významu vestibulárního systému a podpory osob s postižením a jejich blízkých konal především ve znamení paralel mezi těžkými životními situacemi lidí s postižením a náročnými vysokohorskými výstupy. Se zkušenostmi z nich se již tradičně sdílel známý český horolezec a organizátor extrémních vytrvalostních závodů Libor Uher, který dlouhodobě spolupracuje s českým Institutem Bazální stimulace.

Na závěr konferenčního programu prvního dne čekalo na účastníky a především hosty z Německa překvapení. Oběma zakladatelům konceptu BS, profesorům Andreasi Fröhlichovi a Christel Biensteinové, byly předány pamětní brože sv. Alžběty udělované Vysokou školou zdravotnictví a sociální práce sv. Alžběty v Bratislavě za obzvláště významné zásluhy o rozvoj ošetrovatelství s mezinárodním dosahem.

Čtvrteční večer zaplnil galavečer, na kterém byla např. realizována sbírka na rozvoj projektu směřujícího k podpoře práce s těžce postiženými dětmi v Bolívii a také pokřtěna nová kniha nakladatelství Hans Huber Verlag „Basale Stimulation® in der Akutpflege“ (Bazální stimulace® v intenzivní péči) autorem Margrity Hatz-Casparisové a Moniky Roth Sigristové. Závěr galavečera patřil projekci filmu Libora Uhra „DHAULAGIRI 2012“ o jeho výstupech na vrcholy Himálajů. >>>> 12

Autoři konceptu BS Christel Biensteinová a Andreas Fröhlich

Brože sv. Alžběty jako výraz uznání za zásluhy o rozvoj ošetrovatelství

Pražský hotel Diplomat hostil mezinárodní kongres

» A. Fröhlich
velmi ocenil
zapojení lékařů

do aplikace BS
v České republice.

Sál zaplněný účastníky mezinárodního kongresu

««« II

Program vlastního mezinárodního kongresu zahájil v pátek ráno prezident APSS ČR Jirí Horecký, po kterém své krátké zdravotnické přednesli zástupci Ministerstva zdravotnictví (náměstek ministra Ferdinand Polák) a Ministerstva práce a sociálních věcí (náměstek ministryně Pavel Čáslava), pod jejichž záštitou se kongres konal. Poté své zahajovací příspěvky prezentovaly také viceprezidentka Mezinárodní asociace Bazální stimulace Susanne Rossiusová a jednatelka Institutu Bazální stimulace Karolína Friedlová.

Odborné přednášky odstartoval zakladatel konceptu BS Andreas Fröhlich, který se věnoval otázce spolupráce profesí zapojených do péče o osoby s postižením, a tedy i do realizace BS. Velmi ocenil mj. zapojení lékařů do aplikace BS v České republice, což se např. v sousedním Německu zatím příliš nedaří. Poukázal na prolínání pedagogické, terapeutické a ošetrovatelské práce v konceptu Bazální stimulace a připomněl, že interdisciplinární spolupráce vždy znamená nejprve projít obtížnou fází vymezení a napětí mezi pracovníky vyplývající ze zvyšová-

Zástupci pořadatelů příštího kongresu v roce 2014 s putovním pohárem

Křest nové knihy o BS

Zdravice Susanne Rossiusové, viceprezidentky Mezinárodní asociace BS

odní kongres Bazální

Přednáška Johanna Ranneggera o vestibulárním systému

ní odbornosti a kvalifikace pro BS, která je však následována rozšířením spolupráce odborníků a dalším rozvojem BS. Fröhlich vztáhl cíle BS na ideály a práci J. A. Komenského, který jako první začal klást důraz na univerzální potřebu vzdělávání dětí – koncept Bazální stimulace tuto myšlenku dále rozšiřuje i na vzdělávání dětí s postižením.

Problematické spolupráce různých profesí se věnovala také lektorka BS Gabriele Bartoszková. Poukázala na studie, které prokázaly prospěšnost interdisciplinární spolupráce nejen z hlediska samotných

pacientů, resp. uživatelů sociálních služeb, ale také z hlediska kvality vztahů mezi lékaři a ošetrovatelským personálem a rovněž z hlediska ekonomického. Uvedla příklady několika konkrétních projektů, kde v zájmu kvalitní péče o osoby s demencí začali spolupracovat vedle zdravotníků a sociálních pracovníků také právníci, architekti a další profese. Upozornila však, že je nutné, aby propagátoři BS uměli odborně vysvětlit, co to BS vlastně je, a konkrétními výsledky své práce uměli také prokázat, že BS je prospěšná.

V posledním dopoledním příspěvku ergoterapeutka a multiplikátorka BS B. Rüller-Petersová prezentovala konkrétní kauzy péče o děti s těžkými postiženími, kde aplikace BS významně přispěla ke zlepšení jejich vnímání i celkového zdravotního stavu.

Odpolední část programu patřila odborným seminářům a workshopům věnovaným dílčím otázkám aplikace konceptu BS, např. u předčasně narozených či sexuálně zneužívaných dětí a dětí po kardiologických operacích, osob s mentálním postižením či seniorů.

Zakončení mezinárodního kongresu pak obsahovalo slavnostní předání putovního „poháru“, symbolu pořadatelství, organizátorům příštího mezinárodního kongresu, který proběhne v roce 2014 v německém Ludwigsburgu.

Předání broží sv. Alžběty: ocenění autorům konceptu předávají Vlastimil Kozoň, Karolína Friedlová a Jiří Horecký

INZERCE

MK MARKET

Antibakteriální gel
Purell
k dezinfekci rukou

AKCE

Bezdotykový zásobník za 1 Kč

MK MARKET spol. s r. o.,
Povodňová 10, Praha 12
tel.: 241 097 001
obchod@mkmarket.com

NOVINKA

FÓRUM SOCIÁLNÍ POLITIKY

Obdobný recenzovaný časopis
Obsah 2/2013

Editorial	1
Recenzované stati, studie, úvahy a analýzy	
Představy o starobním důchodu a jeho časování – vliv legislativy, práce a rodiny Lucie Vidovičová	2
Důchodová reforma v ČR po roce 2010 Marek Loužek	10
Z Evropské unie	
Novely vybraných zákonů a ich dopad na cenu práce	18
Projekty podporované EU	
Evropská referenční a expertní síť odborného vzdělávání (Refernet)	22
Poznatky z praxe	
Přístup občanů se sluchovým postižením k dostupným službám komerčních subjektů	23
Zajímavosti ze zahraničního tisku	
Družstva mohou mladým lidem nabídnout lepší budoucnost	26
Trendy světové zaměstnanosti 2013	28
Význam investic do starších pracovníků	28
Informační servis čtenářům	
Recenze: Osoby migrující po EU a jejich sociální zabezpečení	29
Seminář o francouzském a českém systému denní péče o děti do šesti let	31
Novinky v knižním fondu	31
Z domácího tisku	32
Ze zahraničního tisku	32

DOJMY ÚČASTNÍKŮ

Oslovili jsme účastníky turnaje z řad doprovodu hráčů a organizátorů a také patrona soutěže, aby nám odpověděli na několik otázek.

JITKA KOSEJKOVÁ

DOMOV BOUŘŇÁK, HÁJ U DUCHOVA, P. O.

Pokolikáté tu jste?

Byli jsme každý rok, ještě jsme ani jednou nechyběli.

Jak dlouho jste se na turnaj připravovali?

Trénujeme průběžně, protože jezdíme na různé akce, dokonce sami pořádáme vždy v lednu turnaj v sálové kopané.

ROMANA LARVOVÁ

DOZP BYSTRICE NAD ÚHLAVOU

Odkud jste na turnaj přijeli?

Jsme Šumaváci, kousek od Klatov, DOZP Bystřice nad Úhlavou. Fotbal hrajeme celý rok, trénujeme 1–2krát týdně podle počasí, máme na výběr kolem 15 uživatelů – hráčů.

Jak asi dopadnete?

Asi moc dobře ne, jsme tu poprvé a naši kluci se trochu „ztráčí“. Ale pevně doufáme, že nějakou odměnu dostaneme.

SVATAVA ESCHKOVÁ

DOZP RUDNÉ U NEJDKU

Jak se vám na turnaji líbí?

Jsme tu poprvé, je tu úžasná atmosféra, asi budeme poslední, ale naše hra se zlepšuje zápas od zápasu. Doufáme, že dostaneme taky nějakou odměnu, usilovně jsme trénovali poslední měsíc, máme hráčky děvčata. Jsme zařízení pro klientky, přesto jsme neváhali přijet na fotbalový turnaj.

TOMÁŠ VELE

MARKETINGOVÝ SPECIALISTA

BELLA BOHEMIA, S. R. O.

Pořádáte 8. ročník turnaje. Je těžké, resp. těžší, sehnat sponzory na akci tohoto typu, oslovovat firmy?

Velká část firem participuje na turnaji již několikátý rok, tzn., že se jim spolupráce s námi osvědčila, spolupracují rádi a pokud je oslovíme, není problém je získat, stejně jako Antonína Panenku, který přijel poště. Letos mu termín kolidoval s jinou, podstatně větší akcí, přesto dal přednost nám právě proto, že se jedná o určitou tradici.

Podobně spolupracujeme i s městem Havlíčkův Brod. Akci jsme domlouvali přímo s panem starostou, který se vyjádřil, že jsou rádi a budou rádi, když i nadále budou turnaj pořádát tady, v Havlíčkově Brodě.

SENI CUP aktivní fotba

Letošní již 8. ročník fotbalového turnaje pro hráče s postižením SENI CUP proběhl ve středu 22. května 2013 ve sportovním areálu v Havlíčkově Brodě. Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR převzala záštitu nad tímto turnajem a časopis Sociální služby byl zároveň jeho mediálním partnerem. Pořadatelem a organizátorem soutěže je polská společnost TZMO, S. A., resp. její česká pobočka Bella Bohemia, s. r. o., mj. distributor výrobků značky Seni.

■ **Text a foto:** **Ing. Kateřina Endrštová**

Možnosti aktivně a zábavně strávit jeden květnový den využilo 16 týmů spolu s doprovodem a mnoha fanoušky. Po přivítání účastníků organizátory soutěže zazněla z reproduktorů pro povzbuzení známá fotbalová hymna „Zelená je tráva, fotbal, to je hra“.

Turnaj zahájil starosta Havlíčkova Brodu Jan Tecl slavnostním výkopem na jednom ze 4 hřišť, kde se odehrály zápasy ve skupinách.

Ačkoli hlavním účelem akce nebylo zvítězit, ale zúčastnit se, fotbalové souboje byly mnohdy opravdové, došlo i na penalty, a ani zdravotníci nebyli bez práce; naštěstí se vždy jednalo o povrchová zranění či modřiny. Oproti předchozím ročníkům došlo

Kapela Bedňáci

Slavnostní výkop provedl starosta Havlíčkova Brodu

Porada rozhodčích před turnajem

Poháry a medaile pro vítěze

Brankářka letos nebyla výjimkou

JP 2013

alová zábava

k zajímavé změně: mnoho družstev tvořili nejen hráči, ale také hráčky. Při zápasech i doprovodném programu se navzdory hrozícím černým mrakům dobře bavili fotbalisté, jejich doprovod i diváci. Po celý den mohli poslouchat reprodukovanou hudbu, při které si mnozí na hřišti zatančili, a naživo zahrála kapela Bedňáci z Domova Na Svobodě z Čížkovic. Po obědě se mohli účastníci setkat s tradičním patronem soutěže, slavným fotbalistou Bohemians Praha Antonínem Panenkou. Radost ze získání plakátu či fotky s podpisem byla u všech nefalšovaná, žádosti o společné fotografování nebraly konce.

Do semifinále postoupily 4 týmy, ze kterých výrazovacím systémem vzešel vítěz celého turnaje. Zlatou medaili vybojovali hráči Centra bytových a te-

rénních sociálních služeb Zbůch, druzí byli Hájští Kohouti z Domova Bouřňák, Háj u Duchcova, třetí místo získal fotbalový tým Domova pro osoby se zdravotním postižením Husova, Vejprty a poraženým semifinále na čtvrtém místě bylo družstvo z Domova Na Svobodě z Čížkovic. Hlavní věcné ceny těmto týmům předal Antonín Panenka. Vítězové se těšili ze svých zasloužených cen, nikdo však neodešel s prázdnou; medaili za účast v turnaji a věcné dárky od pořadatelů a sponzorů obdrželo všech 16 týmů. Potlesk diváků si také zasloužili všichni za to, jak bojovali o co nejlepší výsledek v každém zápase. Nakonec i počasí bylo milosrdné, vydrželo nepršet až do konce závěrečného ceremoniálu, kde pořadatel pozval přítomné na další ročník turnaje SENI CUP 2014.

DOJMY ÚČASTNÍKŮ

Oslovili jsme účastníky turnaje z řad doprovodu hráčů a organizátorů a také patrona soutěže, aby nám odpověděli na několik otázek.

TAŽÁNA KLÍMOVÁ

DOZP BRTNÍKY, P. O.

Jak se vám tu líbí?

Jsem Domov pro osoby se zdravotním postižením Brtníky ve Šluknovském výběžku. Jsme tu podruhé, líbí se nám tu.

Jsou tu s vámi i děvčata... Jsou to hráčky?

Jsou, máme napůl děvčata, napůl chlapce.

Máte s sebou plyšového medvěda...

To je taky fanoušek, náš maskot.

Jak tipujete, že dopadnete?

Ještě jsme nehráli, asi dostaneme „nářez“, ale budeme se snažit, abychom dopadli co nejlépe. Maskot medva nám k tomu určitě pomůže.

ANTONÍN PANENKA

FOTBALOVÝ INTERNACIONÁL

PATRON TURNAJE

Co rozhodlo o tom, že jste, stejně jako v minulých ročnících, přijel na SENI CUP 2013?

Jsem tu po šesté nebo posedmé, přijel jsem dokonce, když se začínalo ještě ve Zruči, pak se to přesunulo sem, do Havlíčkova Brodu. Měl jsem být pracovně někde jinde, ale protože fotbal je můj život, tak mě to táhne k fotbalu, to za prvé, a za druhé, určitá propagace fotbalu je důležitá, ať je jakákoli, a ti kluci si to zaslouží, aby je někdo pozdravil, když na tom nejsou zdravotně nejlépe. Mně se na nich líbí, že hrají celým srdcem a někdy mají větší nasazení než naši reprezentanti. Beru to jako propagaci fotbalu a morální povinnost, pro ty kluky je to taková trochu odměna. Viděl jsem, že je tu i plno hráček, to loni nebylo...

Ceny vítězům z CPTSS Zbůch předali Antonín Panenka a obchodní ředitelka SENI Małgorzata Podraza

Druhé místo získali Hájští Kohouti

Bronzoví hráči z Vejprty

Kanoni Střelice

Soustředěný brankář DOZP Brtníky Vašek Böhm

Komunikácia s chorými na

Alzheimerova choroba je stále veľkou neznámou. Neustále prebiehajúci výskum rôznych príčin jej vzniku stále neprináša odpovede na mnohé a mnohé otázky. Vieme toho veľa, netušíme však stále, čo je tou podstatnou príčinou jej vzniku.

■ **Text: Mgr. Juliana Hanzová,**
sociálny pedagóg Zariadenia
pre seniorov BONAVIDA DSS, n. o.,
Pohronský Ruskov

Vieme, že ide o nenávratné poškodenie mozgových buniek a spojení medzi nimi. Spočiatku sú zasiahnuté časti mozgu, ktoré sú sídlom pamäti a intelektu. Neskôr je to motorické centrum. Choroba rokmi postupuje a postihnutí dokážu stále menej a menej vecí. V závere je už úplne odkázaný na pomoc svojho okolia. Tento proces, ktorý sa začína a veľmi dlho i napreduje bez fyzickej bolesti, spôsobujúci však obrovskú emocionálnu bolesť, trvá spravidla niekoľko rokov. Od päť do desať, niekedy dokonca i dvadsať rokov. V súčasnosti táto choroba ešte nie je vyliečiteľnou chorobou. Neexistujú ani metódy, ktoré by chorobu stopercentne potvrdili, diagnóza sa však stanovuje s vysokou pravdepodobnosťou. Hneď potom sa môže zahájiť liečba, ktorá v podstate spočíva v zmiernení priebehu choroby. Výskumy nám však dopomohli aspoň k poznaniu, ako možno kvalitu života chorých ľudí významne zlepšiť.

➤ Štádiá vývoja choroby

Je samozrejmé, že Alzheimerova choroba je chorobou, ktorá sa u jednotlivých postihnutých prejavuje skutočne jedineč-

ným a individuálnym spôsobom. Vo vývoji ochorenia sú však zreteľne čitateľné tri štádiá, ktoré sú sprevádzané typickými charakteristickými znakmi a problémami.

1) Počiatkové štádium:

Je charakteristické miernymi prejavmi, ktoré sú veľmi ľahko prehliadnuteľné a ktorým nepripisujeme skutočne žiaden relevantný význam. Postihnutí si tieto prejavy pomaličky uvedomujú, badajú, že sa s nimi čosi nové a neželané deje, a ich reakciou môže byť buď vystrašenie sa z nepoznaného alebo bagatelizovanie týchto ohlasujúcich sa prvých príznakov. Ide napr. o:

- Neschopnosť zapamätať si nové veci, zabúdanie, kam sme niečo odložili či strácanie podstatných vecí – dokladov, peňazí a pod.
- Mierna krátkodobá časová dezorientácia (nespomenú si, aký je dátum, rok...).
- Strata iniciatívy, apatia.
- Hľadanie vhodných slov, výrazov, mierne problémy s plynulým vyjadrením sa.

V tomto počiatkovom štádiu je chorý ešte schopný samostatného života.

2) Stredné štádium:

Problémy nastávajú stále častejšie a stále viac obmedzujú bežné každodenné činnosti. Začínajú sa prejavovať:

- Výraznejšie výpadky pamäti, chorý začína zabúdať mená členov rodiny, podstatné údaje, informácie...
- Výraznejšia časová i priestorová dezorientácia, zamieňanie si prítomnosti a minulosti.
- Priestorové blúdenie.
- Zhoršuje sa reč – artikulácia, plynulé vyjadrovanie.
- Výrazné zmeny správania, bludy.

V tomto štádiu je už každodenné fungovanie bez pomoci okolia takmer nemožné.

3) Neskoré štádium:

Všetky príznaky, ktoré sa pomaly ohlavovali, naberajú na intenzite a nezvratne vedú k úplnej závislosti na pomoci druhých osôb. K najvýznamnejším prejavom patrí:

- Pokročilá strata pamäti.
- Ťažká porucha reči.
- Známe osoby, predmety a veci sú už úplne neznámymi.
- Zhoršenie fyzického stavu.
- Odkázanosť na pomoc pri jedení.
- Problémy s chôdzou až po pripútanie na lôžko.
- Neudržanie moču a stolice.

A toto je štádium, kedy si i najbližšie okolie chorého naplno uvedomí svoju neschopnosť postarať sa o neho v plnom rozsahu. Neschopnosť dať mu všetko to, čo potrebuje, a byť pri ňom toľko, koľko si jeho fyzický, psychický i emocionálny stav vyžaduje. Teda nepretržite. Toto je fáza, v ktorej sú pacienti najčastejšie prijímaní do sociálnych zariadení. Navyše sa u nich veľmi často objavujú ďalšie pridružené ochorenia a domáce prostredie už jednoducho nie je tým prostredím, v ktorom sa toto ochorenie dá zvládnuť. A keďže toto ochorenie nie je vyliečiteľné a jediné, čo sa dá očakávať, je progres choroby, je umiestnenie do zariadenia sociálnych služieb definitívne a trvalé. O to náročnejšia je táto situácia pre blízkych chorého, ktorí sa musia vyrovnávať s definitívou a krutou realitou. Musia pripustiť, že to lepšie nebude. A čím skôr si tento fakt uvedomia, čím skôr ho prijmú, tým jednoduchšia bude ich komunikácia s chorým blízkym.

Často si napríklad zamieňame kognitívnu a emocionálnu úroveň komunikácie s chorým. Kým chorý sa nás pýta rôzne otázky, má špecifické požiadavky alebo nám rozpráva o sebe, svojom živote, okolí a my prijímame informácie jednu za druhou, na emocionálnej úrovni nám vlastne vysiela signál, v ktorom nám oznamuje, že je zmätený, vystrašený, frustrovaný, možno nahneváný, v depresii...

Alzheimerovu chorobu

HARTMANN

Ludia s Alzheimerovou chorobou žijú v prítomnom okamihu. Na to, aby sme im dokázali sprostredkovať pozitívne emócie, je potrebné, aby sme žili v prítomnom okamihu tiež. Ak budeme trvať na niečom inom, iba ich zmätieme a táto zmätenosť u nich vzbudí len ďalší smútok a obavu.

12 Komunikácia s chorými

Validácia, teda špecifický spôsob komunikácie s chorým, zameraný na jeho vnútorné prežívanie, zameraný na špecifiká jeho myslenia a konania, to je jedna z podstatných podporných metód liečby, ktorej cieľom je zlepšenie stavu chorého, zlepšenie komunikácie a posilnenie jeho ľudskej dôstojnosti. Pomáha nám orientovať sa počas rozhovorov s chorým v spleti otázok a informácií, ktoré počas komunikácie prebehnú a splynú často v jeden pre nás i pre chorého chaotický celok, ktorý treba dešifrovať.

Často si napríklad zamieňame kognitívnu a emocionálnu úroveň komunikácie s chorým. Kým chorý sa nás pýta rôzne otázky, má špecifické požiadavky alebo nám rozpráva o sebe, svojom živote, okolí a my prijímame informácie jednu za druhou, na emocionálnej úrovni nám vlastne vysielajú signál, v ktorom nám oznamuje, že je zmätený, vystrašený, frustrovaný, možno nahnevaný, v depresii a pod. Musíme mu pomôcť sa v tom vyznať. Musíme si uvedomiť, že Alzheimerova choroba je ochorenie, ktoré týmto všetkým pomalíčky ohrozuje dôstojnosť chorého, že mu naháňa strach a že tento strach bolí.

Ludia s Alzheimerovou chorobou žijú v prítomnom okamihu. Na to, aby sme im

dokázali sprostredkovať pozitívne emócie, je potrebné, aby sme žili v prítomnom okamihu tiež. Oni majú svoju realitu. Sú na inom mieste a v inom čase ako my. Ak budeme trvať na niečom inom, iba ich zmätieme a táto zmätenosť u nich vzbudí len ďalší smútok a obavu. Nezmení to ich vnímanie času a priestoru. Preto je omnoho lepšia komunikácia s nimi tá, ktorá bude smerovať k počúvaniu a vnímaniu ich signálov. Ktorá bude z našej strany láskavá, empatická a úctivá. Ktorá im dá najavo, že počúvame. Často je tón nášho hlasu dôležitejší, než obsah našich slov. Rečou tela, gestami, dotykmi či úsmevmi dávame chorému najavo, že to, o čom sa s ním rozprávame, berieme vážne. Že ich rešpektujeme a že sú stále v komunikácii s nami nám rovní. Neustále si musíme uvedomovať, či sa po tom, čo chorému povieme, bude cítiť dobre alebo zle. Vyrovnané alebo zmätene. Musíme dávať veľký pozor, či naša otázka alebo reakcia nebude chybou, ktorej náprava bude stáť čas a sily chorého a bude mu nepríjemná.

Čoho sa teda vyvarovať a naopak, čo je správne pri komunikácii s chorými na Alzheimerovu chorobu:

- Ak sa opýtame chorých otázku, ktorá si od nich vyžaduje oživenie informácií z pamäti, zneistíme ich, ostanú zmätení a znervóznejú. Namiesto otázky: „Čo ste dnes mali na obed“, sa ich radšej opýtajte: „Chutil vám dnes obed?“
- Nepýtajte sa ich na čas, na to, koľko je hodín, kedy bolo to či ono. Konštatujeme my, že už je veľmi neskoro, aby sme šli na prechádzku.
- Nepýtajte sa, čo by chceli robiť teraz či potom. Navrhujeme my, aby sme si išli teraz napríklad pozerať niečo v televízii.
- Nepýtajte sa, odkiaľ majú to pekné oblečenie, čo majú na sebe, alebo kto z príbuzných im ho na narodeniny priniesol. Radšej im ho pochváľme.
- Nevnášajte do konverzácie mená ďalších ľudí bez toho, aby sme im vysvetlili, o koho ide.
- Pustíme im ich obľúbenú hudbu, ale nepripomínajme im, že ju kedysi obľubovali. Len im povedzme, že je pekná a príjemná.
- Ponúkajte im časopisy o tom, čo mali radi. Nech si ich listujú, pozerajú obrázky. Nehovorme však o tom, či mali kedysi záhradku ako na obrázku alebo taký nábytok, aký je na titulke. Hovoríme len o tom, že je to pekné.

- Prinášajte im to, čo mali radi, ale tvárme sa, že sú to naše záľuby. Ak si spomenú aj na tie svoje, je to pozitívum. Ak nie, žiadne zahanbenie či sklamanie sa nekoná.
- Buďme trpezliví a úprimní, chorí vycítia, keď takí nie sme.
- Dovoľme im pohostiť nás, ponúknieme sa drobnosťou, sladkosťou, ktorú dostali od príbuzných. Vezmime si, čo nám ponúkajú. To, že to prijímame, pre nich veľmi veľa znamená.
- Dajme im pocit dôležitosti, dovoľme im dávať nám inštrukcie, jemne nás napomínať.
- Dovoľme im hovoriť o svojej profesii, častokrát majú pocit, že ju ešte stále vykonávajú.
- Vážme si ich poznanie, múdrosť a rozhodnutia.
- Poďakujme im za rady, názory a láskavosť.
- Správajte sa k nim tak, ako chceme, aby sa oni správali k nám.

Predstavme si, že sa raz ráno zobudíme a veci okolo nás zrazu nedávajú zmysel. Predstavme si, že niečo môžeme a niečo nemôžeme a nerozumieme tomu, prečo to tak je. Prečo nám niekto niečo dovolí a čosi je nám zakázané. Prečo majú isté veci dôsledky, a aké tie dôsledky vôbec sú. Predstavme si, že sme celí vystrašení a vyvedení z rovnováhy, ale nemôžeme prísť na to, kvôli čomu. Predstavme si, že cítime strach, ale nevieme prečo. Toto, a ktovie, čo ešte všetko k tomu, je to, čo cíti chorý na Alzheimerovu chorobu. A my sme tí, ktorí musia pomôcť. Tak pomáhajte. Sebe, aj im.

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb

Použitá literatúra:

- Strauss, C. J.: *Rozhovory s ľuďmi chorými na Alzheimerovu chorobu. Talking to Alzheimer's. Slovenská Alzheimerova spoločnosť, 2011.*
- *Alzheimerova choroba – ako ju zvládnuť v domácom prostredí. Pomoc opatrovateľom. Slovenská Alzheimerova spoločnosť, 2011.*

Senior

V úterý 21. května se v divadelním sále pražského benediktinského opatství v Emauzích konalo slavnostní vyhlášení vítězů prvního ročníku celostátní soutěže Senior centrum roku. Projekt, jehož cílem je zmapovat seniorská zařízení a organizace v ČR a zjistit úroveň jejich péče o uživatele sociálních služeb, vyhlásil Nadační fond Veselý senior ve spolupráci se společností Foxmarts, a. s. Soutěž zašitily Ministerstvo práce a sociálních věcí a Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR.

V Emauzích se rozdávala ocenění nejlepším zařízením pro seniory vyhodnoceným v rámci soutěže

centrum roku 2012

■ Text a foto: Zdeněk Kašpárek

Patronát nad prvním ročníkem soutěže Senior centrum roku převzala herečka a zpěvačka Kateřina Brožová, která řekla: „Mnoho let mě trápí, že se naše společnost obrací zády k seniorům. V našich novodobých dějinách je na ně nahlíženo jako na skupinu tzv. nepotřebných. Jako bychom vytěsňovali myšlenku, že každý z nás jednou bude starý. Velmi bych si přála, aby každý člověk v seniorském věku mohl žít důstojný a spokojený život. Proto považuji za důležité obracet k tomuto tématu veřejnou pozornost. A proto jsem se stala patronkou tohoto projektu.“

Kromě jejího moderování a zpěvu slavnostní odpoledne zpestřilo také vystoupení sólisty Opery Národního divadla Oldřicha Kříže a taneční vystoupení dětí z baletní školy Jána Němce. Atraktivitu programu podpořila i další známá osobnost – jedna z nejpobulárnějších českých hereček současnosti Tereza Kostková, patronka Nadačního fondu Veselý senior, která na vyhlášení výsledků soutěže dorazila i se synem Toníkem.

Do soutěže bylo celkem doručeno 132 přihlášek, z nichž část zaslaly managementy zařízení, část pak uživatelé služeb a jejich rodinní příslušníci. „Jsme rádi, že se do pilotního projektu zapojilo takové číslo zájemců a mohli jsme je motivovat. Zařízení pro seniory jsou místem, kde se žije, což jsme poznali nejen z fotografií,“ řekla spoluautorka projektu a předsedkyně správní rady NF Veselý senior Lenka Kopecká.

Soutěž proběhla ve čtyřech kategoriích dle typu registrované sociální služby (domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, týdenní a denní stacionáře), zvláštní kategorií soutěže pak bylo vyhlášení domova pro seniory nejlépe hodnoceného v rámci certifikace „Značka kvality v sociálních službách“ realizované Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR.

Moderátorkou slavnostního vyhlášení byla Kateřina Brožová

O třech nejlepších zařízeních v jednotlivých kategoriích rozhodla na základě odborných kritérií i referencí samotných uživatelů služeb a jejich příbuzných komise, v níž zasedli doc. MUDr. Roman Jiráček, CSc., doc. MUDr. Jakub Hort, Ph.D., Mgr. Jan Dobeš, Ing. Darja Salavcová a Ing. Jiří Horecký, MBA. Hodnoceno bylo např. ubytování, stravování, přístup ke klientům služby, aktivizační programy či různé nadstandardní služby.

V nejpočetnější kategorii „Domov pro seniory“ zvítězil Domov Chvalkov, Trhové Sviny, za ním se pak umístily domovy Chodov – Praha 4 a Šanov. Mezi domovy se zvláštním režimem byl jako nejlepší hodnocen Domov Jablonoňová, Diakonie ČCE, Vsetín, následovaný Centrinem CZ ze Zruče n. Sázavou a Domovem dobré vůle Žáry, Albrechtice. V kategorii denních stacionářů zvítězil Domov sv. Karla Boromejského v Praze-Řepích, za ním

»»» 20

»» „Zařízení pro seniory jsou místem, kde se žije, což jsme poznali nejen z fotografií,“ řekla spoluautorka projektu a předsedkyně správní rady NF Veselý senior Lenka Kopecká.

V Emauzích se rozdávala ocenění nejlepším zařízením pro seniory vyhodnoceným v rámci soutěže Senior centrum roku 2012

««« 19

skončil Senior Teplice-Proboštov a stacionář Střediska sociálních služeb, Praha. Týdenní stacionáře byly hodnoceny pouze dva: tím lepším byl označen Domov Pod Lipami Smečno (stejně zařízení si odneslo také Čestné uznání za mimořádný přístup k osobám se zdravotním postižením), druhým hodnoceným zařízením byla Domovinka – sociální služby, o. p. s., Plzeň.

Zvláštní kategorií soutěže bylo vyhlášení Nejlepšího domova pro seniory certifikovaného systémem Značka kvality v sociálních službách. Toto prestižní ocenění putovalo do Domova pro seniory Kamenec, Slezská Ostrava.

Další informace k soutěži poskytují webové stránky projektu www.seniorcentrumroku.cz. Pro dárcce ochotné podpořit zařízení a projekty pro seniory je pak k dispozici také NF Veselý senior organizovaná sbírka konaná formou dárcovských SMS v ceně 30 Kč (z toho 27 Kč pro příjemce), které je možné zasílat ve tvaru DMS VESELYSENIOR na tel. číslo 87 777.

J. Chomič přebírá od J. Horekého ocenění pro nejlepší certifikovaný domov pro seniory

Lenka Kopecká předává šek zástupkyni Domova Jablonoňová, vítězi v kategorii domovů ze zvláštním režimem

Zaplněný divadelní sál, v prvních řadách sponzoři soutěže

Vyhlášení vítězného denního stacionáře – zcela vpravo zástupkyně Domova sv. Karla Boromejského

Je to doping do žil, abychom práci, kterou děláme, dělali dobře dál

Rozhovor s Ing. Jurajem Chomičem,
ředitelem Domova pro seniory Kamenec,
Slezská Ostrava, nejlépe hodnoceným zařízením v ČR

Váš domov pro seniory je nejlépe hodnoceným zařízením v systému Značka kvality v sociálních službách, dnes obdržel zvláštní ocenění „Nejlepší domov pro seniory“ v 1. ročníku soutěže Senior centrum roku 2012. Co pro vás taková ocenění znamenají?

Pro nás je to především ocenění kvality poskytované služby, která vyjadřuje spokojenost našich uživatelů. Samozřejmě je to i o spokojenosti rodinných příslušníků, široké veřejnosti, ale také zaměstnanců. Je to hrdost nad tričkem s nápisem „Domov pro seniory Kamenec“. Je to pro nás rovněž společenské uznání. Lidově řečeno – je to doping do žil, abychom práci, kterou děláme, dělali dobře dál.

Když by se vás někdo ptal na vaše know-how, resp. návod na to, jak dosáhnout podobného bodového hodnocení, jakého jste ve Značce kvality dosáhli vy, co byste mu poradil? V čem vidíte podstatu tohoto úspěchu?

Jednoznačně si musí nejprve zmapovat, co se po zařízení vlastně chce. Pak si musí říct, jakým způsobem toho lze dosáhnout – a podotýkám, není to nic snadného. A určitě je to také o tom, obklopit se schopnými lidmi, protože sám člověk neudělá nic.

Dosáhli jste pěti hvězdiček, v současnosti máte nejvyšší bodové hodnocení v systému Značka kvality v celé České republice. Myslíte, že jste na konci toho, čeho jste mohli dosáhnout, nebo vidíte ještě nějakou další, vyšší metu, ke které byste mohli dojít?

Tak určitě, ještě nám zbývá 92 bodů k dosažení té tisícovky ☺. Ale není to samozřejmě jen o tom. Pro nás je skutečně důležité dosahovat trvale vysokých parametrů hodnocení. Mám obrovskou radost, když mě zastavují uživatelé s tím, že se u nás cítí dobře, když mi to sdělují rodinní příslušníci, když dokonce přicházejí sponzoři schopní nezištně odevzdat nějaký dar – to jsou všechno neskutečné výsledky, které říkají, že tato práce má smysl. I to, co dělá v současné době Asociace poskytovatelů sociálních služeb, tedy nápad zvýrazňovat a označovat zařízení, která chtějí jít za kvalitou, Značkou kvality, je něco, co společnost vnímá a také ocení.

Hodnocení

Domova pro seniory Kamenec, Slezská Ostrava, příspěvková organizace, v systému Značka kvality v sociálních službách

Certifikace

Ubytování	★★★★★
Strava	★★★★★
Volný čas a kultura	★★★★★
Partnerství	★★★★★
Péče	★★★★★
Bodové hodnocení	908 bodů
Celkové hodnocení	★★★★★

K. Brožová a T. Kostková čtou jména soutěžících zařízení

O kulturní zpestření programu se postaraly také malé baletky

Tereza Kostková se programu zúčastnila i se synem Toníkem a oba se dobře bavili

Závěrečný duet Odrícha Kříže a Kateřiny Brožové

Domy na půl cesty

Domy na půl cesty jsou pobytové služby sociální prevence. Služby sociální prevence mají pomoci začlenit se do společnosti osobám, které jsou ohroženy vyloučením ze společnosti, a to z důvodu jejich způsobu života, nepříznivé sociální situace či znevýhodňujícího prostředí.

■ **Text: Bc. Kateřina Adamcová**
Občanské sdružení CEMA Žamberk
Foto: Petr Pěluha

Bc. Kateřina Adamcová

Vystudovala obor speciální pedagogika na UP v Olomouci a obor sociální pedagogika na VOŠ v Krnově, nyní studuje jednooborovou psychologii na UP v Olomouci. Pracovala jako vychovatelka a speciální pedagog v Dětském domově Potštejn, poté v Občanském sdružení CEMA Žamberk v Domově na skalách jako zástupkyně vedoucí sociální pracovnice. V současné době pracuje v Domě na půl cesty v Žamberku jako vedoucí sociální pracovnice.

Dům na půl cesty zajišťuje start do života pro osoby, které odcházejí ze školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo které jsou propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody. Tato služba je vymezena také věkem klienta, a to většinou od 18 do 26 let. Jedinec, který trávil své dětství a mládou dospělost v nějakém ústavním zařízení, se může po odchodu z tohoto zařízení špatně adaptovat na prostředí, kde již nemá potřebnou oporu. Dům na půl cesty poskytuje určitou jistotu pro tyto mladé lidi, kteří nezískali vzorce chování v běžné rodině.

Cílem této služby není pouze poskytnout ubytování v obtížné životní situaci, ale také vést uživatele k samostatnému jednání a k dovednostem potřebným k začlenění se do života. Každý uživatel této služby si vytyčí společně se svým klíčovým pracovníkem cíle, kterých by rád během svého pobytu v domě na půl cesty (dále jen DPC) dosáhl. Tyto cíle se uvádějí

písemně v osobním plánu jedince; některé z nich mohou být splněny dříve, jiné trvají celou dobu pobytu v DPC (to bývá např. získání následného ubytování). Pojmeme klíčový pracovník je označován zaměstnanec DPC, který s daným uživatelem řeší jeho postupy k vytyčenému cíli, upozorňuje ho na případná pochybení a radí v případě nejistoty, zná nejvíce problémy a potřeby uživatele.

Doba pobytu v tomto zařízení bývá zpravidla do jednoho roku – služba se zahajuje sepsáním smlouvy o poskytování sociální služby, která stanovuje přesné podmínky pobytu v DPC (mimo jiné platnost smlouvy, platbu za ubytování, poskytovatele služby atd.). V průběhu této sociální služby se mladí lidé mohou zdokonalit konkrétně v péči o domácnost, naučit se lépe hospodařit s penězi, udržovat pracovní návyky, naučit se využívat aktivně volný čas, dodržovat určitý svůj denní režim, který si nyní vytvářejí sami, apod. Především by však měli získat více samostatnosti a převzít odpovědnost za své jednání a svůj život, proto jsou v DPC pouze vedeni správným směrem, ale vlastní aktivita zůstává na nich.

Pro domy na půl cesty se stal rozhodujícím rok 1992, kdy na návrh profesora Dunovského vznikl v Drahovicích u Karlových Varů Penzion SOS vesniček pro chlapce, kteří opouštějí SOS vesničky. V tomto období byla také založena nadace Návrat (nyní Centrum J. J. Pestalozziho)

v Chrudimi, která se snažila podporovat děti po odchodu z ústavních zařízení. V rámci této nadace vznikl projekt „Můj domov“, který byl v roce 1996 realizován v Hrochově Týnci jako chráněné bydlení pro chlapce. Ministerstvo práce a sociálních věcí toto zařízení označilo jako dům na půl cesty a podpořilo zřizování dalších těchto zařízení. Označení „dům na půl cesty“ byl převzat z anglického výrazu *half-way house* – v 50. letech 20. stol. vznikl v USA první „half-way house“, kde našli oporu lidé propuštění z výkonu trestu. U těchto jedinců se projevila špatná adaptace na okolní prostředí po odchodu z vězení a potřeba pomoci se znovuzáclením do společnosti. Postupně se ukazovalo, že i děti, které strávily delší dobu v ústavních zařízeních, mají problémy se zařazením do běžné společnosti, a proto potřebují podobnou pomoc při odchodu z dětských domovů nebo výchovných ústavů.

Není pravidlem, že by uživatelé přicházeli do DPC ihned po ukončení ústavní výchovy – mnoho z nich si vyzkouší nejprve samostatný život a pokud ho nezvládají, teprve poté se obrátí na toto zařízení. Často říkají, že se těšili na život, kde nebudou muset dodržovat přesný režim, ale poznali, že i „svobodný“ život přináší spoustu strastí. Tito mladí lidé nemají dostatek zkušeností a také podporu, kterou jejich vrstevníci z rodiny získávají od rodičů i v dospělosti. Často se tak přidruží k nevhodné partě, mohou se také snadněji stát obětí různých podvodů, někdy i trestných činů. Někteří naopak poté sami trestnou činnost páchají.

O domech na půl cesty se mladí lidé většinou dozvědí ještě v dětském domově nebo ve výchovném ústavu nebo poté od sociálních pracovníků na městském úřadě. Základní informace o jednotlivých domech na půl cesty mohou také zájemci najít na webových stránkách

Interiér domu

poskytovatelů těchto služeb, na různých internetových portálech, které se věnují právě sociálním službám nebo na letáčcích a ve výročních zprávách konkrétního zařízení.

Pracovníci v těchto zařízeních mají vzdělání, které je stanoveno podle zákona; také mají povinnost vzdělávat se ve svém oboru a sledovat aktuální trendy. Kromě znalostí však musí zaměstnanci domů na půl cesty také prokazovat určité osobnostní předpoklady – důležitá je empatie, trpělivost, psychická odol-

Tito mladí lidé nemají dostatek zkušeností a také podporu, kterou jejich vrstevníci z rodiny získávají od rodičů i v dospělosti.

nost, morální zásady atd. Nutná je také angažovanost pracovníka, kdy tuto práci nevykonává pouze jako zaměstnání, ale také proto, že ho toto zaměstnání naplňuje a zajímá.

Sociální službu domu na půl cesty upravuje zákon č. 108/2006 Sb., který určuje kromě ubytování také další tři základní činnosti DPC, a to zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti (např. udržování pracovních návyků pomocí pracovní terapie, péče o domácnost) a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a obstarávání osob-

ních záležitostí. Na financování této služby se nejvíce podílí MPSV a krajské úřady, podporu poskytují také projekty různých organizací a obcí. Tyto projekty se většinou týkají přímé podpory uživatelů, např. vzdělávání, nebo materiálního zabezpečení, např. vybavení DPC. Příkladem takového projektu může být projekt na podporu uživatele na trhu práce – daného jedince zaměstnává smluvní partner, ale jeho plat je zpočátku financován z projektu. Během této doby získá jedinec pracovní zkušenosti, v nejlepší případě pokračuje nadále na stejné pracovní pozici, protože zaměstnavatel ví, že pracovník již svou práci zná a ovládá, a zaměstnavatel si tak ušetří zaučení nové pracovní síly.

Za velmi výstižné považuji motto jednoho z domů na půl cesty, které podle mého názoru vyjadřuje podstatu této služby:

„Nezáleží na tom, s čím jsi přišel, ale s čím odcházíš.“

Použité zdroje:

- zákon č. 108/2006 Sb., o soc. službách
- Zelenková, I. (2006). *Uplatnění komunitního přístupu při koncipování služeb DPC. Magisterská závěrečná práce.* MU Brno, FSS.

Společná místnost

Pokoje

Terapeutická dílna

Adiktologické soci

2. část: Kontaktní centra pro uživa

Ve druhém díle našeho adiktologického seriálu vám, vážení čtenáři, představujeme služby kontaktních center. Činnost „k-center“, jak se jim také zkráceně říká, těsně navazuje na terénní programy, o kterých jsme psali v minulém vydání časopisu Sociální služby. Tím zásadním rozdílem, kterým se od sebe oba typy adiktologických (tj. na prevenci, léčbu a výzkum závislosti zaměřených) sociálních služeb na první pohled liší, je fakt, že zatímco terénní pracovníci vyráží kontaktovat klienty do jejich přirozeného prostředí, k-centra fungují jako stacionární, resp. ambulantní zařízení, kam uživatelé drog sami přichází čerpat potřebné služby v jasně daném rozsahu. Díky širšímu a především „zastřešenému“ zázemí, které k-centrum nabízí, může v terénu navázaný klient využít bohatší paletu služeb, a učinit tak první pomyslný krok na své cestě z prachu ulice.

Michal Němec, předseda sekce adiktologických služeb APSS ČR

■ **Text a foto: Lukáš Gilányi, DiS.,**
mluvčí občanského sdružení Laxus

➤ Navazujeme na práci kolegů z terénu a posunujeme klienta dál na cestě do společnosti

Kontaktní centra jsou zákonem definována jako nízkoprahová zařízení poskytující ambulantní, popřípadě terénní služby osobám ohroženým závislostí na návykových látkách. Cílem jejich služeb je snižování sociálních a zdravotních rizik spojených se zneužíváním návykových látek. „Nízkým prahem“ se zde rozumí minimum vstupních požadavků a nároků kladených na klienta. Jde o to, zachytit co největší množství uživatelů drog a v první řadě s nimi zahájit spolupráci na snižování rizik, která užívání drog přináší (tzv. princip harm reduction, popsáný v předchozím díle seriálu), ve druhé řadě pak pomáhat klientům ve zlepšování jejich zdravotní a sociální situace, motivovat je ke změně životního stylu, v ideálním případě až k abstinenci. Kromě uživatelů drog ale k-centra často pomáhají také klientovu blízkému okolí – partnerům, rodinným příslušníkům, příbuzným. V neposlední řadě je pak tou nejširší cílovou skupinou i drogy neužívající veřejnost, kterou chráníme v souladu s principem veřejného zdraví (public health), zmíněným také v prvním díle seriálu.

➤ Co klientům nabízíme?

Klienti, kteří se rozhodnou služeb využívat, mohou – například v případě k-center občanského sdružení Laxus – čerpat z následující nabídky adiktologických sociálních služeb:

K-centerum Hradec Králové. Místnost slouží klientům k běžnému setkání s pracovníky, individuální poradenství probíhá v oddělené místnosti.

- Výměnný program injekčního materiálu a výdej tzv. harm reduction (rizika snižujícího) zdravotního materiálu.
- Poskytování informací z oblasti bezpečnějšího užívání drog a bezpečného sexu.
- Testování infekčních chorob (zejm. hepatitidy typu C) z kapilární krve a poradenství týkající se infekčních chorob.
- Základní zdravotní ošetření a první pomoc v případě zdravotních komplikací, poskytování informací o zdravotní problematice.
- Základní sociální poradenství a poskytování informací ze sociální a právní oblasti (např. v průběhu trestního ří-

zení), poradenství pro rodiče, předléčebné poradenství, motivační trénink, řešení nepříznivých sociálních situací apod.

- Odkazování a zprostředkování kontaktu do jiných (návazných a spolupracujících) služeb a doprovodu klientů – jedná se zejména o odkazy na zdravotnické a sociální služby, pomoc při kontaktu s úřady, zaměstnavateli, odkazy do léčebných zařízení apod.
- Chráněné pracovní místo – jedná se o pomocné a úklidové práce pro potřeby k-centra na základě uzavření dohody o provedení práce; tato služba je určena klientům, kteří se snaží osvojit si

árodní služby

tele drog

základní pracovní návyky a zlepšit tak šanci na získání zaměstnání.

- Pomoc klientům a osobám jim blízkým nacházejícím se v akutně krizové situaci.
- Hygienický servis pro klienty, kteří nemají možnost vykonávat osobní hygienu nebo si prát prádlo.

Jednotlivé a zejména doplňkové služby k-center se mohou v závislosti na podmínkách poskytovatele, potřebách regionu i podobě místní drogové scény mírně lišit, protože se však jedná o zákonem definované sociální služby, je jejich základ vždy naprosto stejný.

» Kdo k nám chodí a co s námi řeší

Typickým klientem, který služby kontaktního centra využívá, je muž (žen je cca 40%) mezi 20 a 30 roky, s několikaletou drogovou kariérou. V naprosté většině případů se jedná o nitrožilního uživatele. Drogy mu často značně ztěžují život, nicméně klient prozatím není (a nemusí být) jednoznačně rozhodnut svou závislost řešit. Díky k-centrům ovšem zůstává v kontaktu se společností, udržuje se v přijatelném zdravotním stavu, řeší problémy, které mu komplikují životní situaci, a především má léčbu téměř na dosah ruky. Opakovaným kontaktem s pracovníky zařízení dochází totiž k prohlubování navázaného vztahu, což umožňuje efektivněji odstraňovat rizika a motivovat klienta směrem ke změnám, léčbě a abstinenci. Pokud by nízkoprahové služby neexistovaly, pravděpodobně by se k tolik potřebným změnám odhodlalo jen velmi málo uživatelů drog a ti, kteří by se o to pokusili sami, by měli již předem (například kvůli zdravotním komplikacím, vysokým dluhům, ztrátě dokladů a sociálnímu vyloučení) značně ztíženou šanci uspět. Do k-center ale často míří i osoby z klientova okolí. Se žádostí o radu a pomoc se na nás obrací rodiče, partneri, sourozenci a další blízcí. V k-centrech se tak často poprvé dovídají o tom, co se vlastně v jejich rodině děje a jak se dá nastalá situace řešit. Kromě užívání drog a závislosti se ale setkáváme například i s problematikou patologického hráčství, bezdomovectví nebo

trestnou činností. Ve všech jmenovaných případech spolupracujeme s návaznými službami a nezřídka býváme tou první, která komplexně mapuje klientovy problémy. Často se pak ukazuje, že braní drog, resp. závislost, je pouze špičkou ledovce. Bez ohledu na míru ostatních problémů, které je třeba řešit, ale bývá bohužel tím nejviditelnějším problémem a v mnoha případech také důvodem, kvůli kterému je klient poslán „od čerta k ďáblu“ tak dlouho, až se nakonec objeví u nás.

» Klienti k nám nechodí jako domů, ale využívají přesně stanovené služby za jasných podmínek; přesto s nimi ale pracujeme individuálně

I přes nízkoprahovost, zmíněnou v úvodu a skloňovanou ve všech metodických příručkách, jsou naše služby poskytovány podle jasných pravidel, která klienti musí dodržovat. Z těch nejdůležitějších zmiňme například zákaz fyzické i verbální agrese, obchodování s drogami, limitovaný čas pro pobyt v centru a pro využití jeho služeb. Zároveň ovšem maximálně dbáme na individuální potřeby každého z našich klientů, respektujeme jeho vůli a poskytujeme mu pomoc, která jasně odpovídá jeho aktuálnímu stavu a potřebám. Dohody, individuální plánování a vyhodnocování jsou proto u nás na denním pořádku.

» Proč pomáháme a proč se vyplatí do pomoci investovat, i když to na první pohled může vypadat beznadějně

Již v předchozím článku o terénních programech zazněla smutná pravda, že by se dalo pracovat dvakrát více, kdyby bylo za co. Platí to bohužel i pro kontaktní centra, respektive pro adiktologické služby obecně. I přes mnohokrát dokázaný fakt, že každá do prevence investovaná koruna ušetří naší společnosti šest jiných, které se musí následně investovat do nápravy problémů způsobených užíváním drog, se nám dostává čím dál méně financí. Ekonomické hledisko přitom hovoří jasně. Čím více prevence, tím méně uživatelů drog, „drogové“ kriminality,

Kontaktní místnost K-centra Pardubice. Kromě rozhovoru s pracovníkem má klient možnost čerpat informace z pravidelně aktualizovaných materiálů.

zdravotních problémů, nákladů na léčbu a zároveň více ekonomicky aktivních lidí.

Posláním článku ovšem není stěžovat si, ale popsat, co se v kontaktních centrech doopravdy děje. Doufám tedy, že jsem zadaný úkol splnil a zároveň částečně připravil půdu pro další díl, který se bude věnovat terapeutickým komunitám. Ty jsou totiž v systému našich služeb místem, o kterém většina našich klientů alespoň uvažuje a kam s radostí a nadějí odesíláme ty, kteří se v průběhu naší spolupráce rozhodnou, že svůj dosavadní život, poznamenaný závislostí na drogách, opravdu změní. Některým z nich se to podaří napoprvé, jiným musíme pomoci se zařízením léčby několikrát a s částí našich klientů se vídáme i dlouhá léta, aniž by došlo k zásadní změně. I takový je ale úděl kontaktních center – starat se o to, aby měl klient, který se rozhodne pro změnu, co možná nejvyšší šanci na úspěch, a to i po letech strávených v bludném kruhu braní drog. ■

Kontejner pro bezpečnou likvidaci použitých injekčních stříkaček a část harm reduction materiálu distribuovaného klientům.

Průzkumy a st

kvalita stárnutí je v České republice

Delší život
nabízí
potenciál
společnosti
a každému z nás,
jen je někdy
těžké
umět ho
využít.

atistiky:

mírně nad evropským průměrem

V rámci Evropského roku aktivního stárnutí 2012 vypracovalo Evropské centrum pro sociální politiku a výzkum žebříček srovnání kvality stárnutí v jednotlivých zemích EU. Tzv. Index aktivního stárnutí (AAi) hodnotí úroveň a kvalitu života seniorů v jednotlivých členských státech.

■ **Text: Ing. Kateřina Endrštová**
Foto: Fotky & Foto

Podle studie Česká republika obsadila přední místo mezi novými členskými zeměmi a se skóre 34,3 % se pohybuje mírně nad evropským průměrem. Z celkového počtu 27 zemí zaujímá 12. příčku. Evropské centrum pracovalo se stávajícími statistickými a výzkumy v jednotlivých zemích, které jsou prováděny pravidelně a jednotně pod gesci Eurostatu. Samotné výzkumy jsou realizovány národními statistickými úřady (např. ČSÚ nebo ÚZIS).

Nejlépe si v tomto pořadí vede Švédsko a Dánsko, na opačné straně žebříčku se nachází Litva a úplně poslední Malta. Slovensko se umístilo na 24. místě. V rámci šetření se posuzovala jak účast seniorů na trhu práce, tak účast na společenských aktivitách, dostupnost potřebné péče, vzdělávání, úroveň životního prostředí z hlediska nezávislosti, zdraví a bezpečí. Výstupy mj. slouží jako podklad pro vytvoření Strategie aktivního stárnutí v ČR, která vzniká při MZ ČR, a pro realizaci projektu FRAM – Nový politický rámec pro aktivní, zdravé a důstojné stárnutí. Součástí tohoto projektu je i tzv. Manuál pro samosprávy, který sbírá příklady dobré praxe v českých obcích, které jsou v integraci seniorů aktivní již nyní.

Příklady sledovaných indikátorů:

- v EU používá informační a komunikační technologie (ICT) průměrně 38 % seniorů, v ČR jich využívá tyto technologie 31 %, oproti tomu ve Švédsku 75 % a nejméně v Rumunsku 9 %,
- sportovním aktivitám (physical exercise) se v průměru věnuje přibližně každý desátý Evropan – senior (11 %), v ČR je to každý dvacátý (5 %), nejlépe

jsou na tom opět Švédci (27 %), na druhém konci žebříčku skončilo Bulharsko (2 %),

- zapojení do péče o potomky či vnuky – zde je na prvním místě v EU Itálie (54 %), v ČR tuto péči poskytuje 37 % seniorů, průměr EU činí 32 %, nejméně seniorů se o své potomky či vnuky stará v sousedním Německu (18 %),
- u zapojení do politiky a veřejného života vede opět Švédsko (27 %), v ČR se k těmto aktivitám přihlásilo 12 % seniorů, což je také evropský průměr, nejméně seniorů se těmto aktivitám věnuje ve Slovinsku (4 %),
- celoživotnímu vzdělávání se v EU věnuje v průměru 5 % seniorů (bez započítaných údajů Bulharska a Rumunska), ČR se této hodnotě se 4 % blíží, nejlépe si vedou v Dánsku (22 %), nejhůř naopak v Maďarsku (0,3 %).

zdroj: Index AAi

Čeští seniori ve srovnání s těmi ostatními žijícími v EU vykazují horší pocit celkové mentální pohody (mental well-being), pod úroveň evropského průměru je také udržování sociálních kontaktů či využívání ICT, rezervy má ČR v širším zapojení seniorů do společenských aktivit (dobrovolnická činnost, sportovní aktivity).

V oficiálním doporučení evropského centra se na základě získaných výsledků mj. uvádí: „Komparativní výsledky z indexu aktivního stárnutí (AAi) naznačují pro Českou republiku určité priority. (...) Mezi tyto priority patří podpora sportovních aktivit a subjektů, které pomáhají koordinovat různé organizace, odvětví a odborníky. Dále by měly být rozděleny podle priorit strategie a iniciativy, které podporují duševní zdraví v širším smyslu, prosazují zdravý životní styl i ve vyšším věku, pomáhají dobrovolným pečovatelným a zlepšují propojenost formální a neformální péče.“

Naopak relativně dobře jsme na tom v oblastech, jako je dostupnost zdravotní či sociální péče a pocit fyzického bezpečí. Indikátor, kde vykazuje ČR nejlepší výsledek, je míra rizika ohrožení chudobou (no poverty risk).

Studie se věnovala i takovým aspektům, jako je zapojení do péče o potomky či vnuky (kde se ČR umístila nad evropským průměrem) a zapojení do politiky, resp. veřejného života (ČR s 12 % na průměru EU).

Evropské centrum v případě ČR apeluje na proaktivní přístup, který by umožnil vznik iniciativ, jež může zakládat a realizovat široká řada zájmových subjektů: „Aktivní stárnutí tak nemůže být podněcováno ve směru shora dolů, ale vyžaduje řízení ze strany více zájmových subjektů na více úrovních,“ píše se v dokumentu. Mezi nástroje a mechanismy umožňující tento přístup patří kromě národní strategie například také regionální doporučení vytyčující zaměření a regionální priority pro politiky aktivního stárnutí, aktivace občanských skupin a „budování zázemí“ pro aktivní stárnutí (např. zakládáním občanských spolků).

Také podle celosvětového průzkumu Natixis Global Asset Management, jedné z největších světových společností zabývajících se správou aktiv, jsou na tom čeští a slovenští důchodci dobře, dokonce lépe než američtí, britští nebo italské – Česko se umístilo na 17. a Slovensko na 18. místě. Společnost však nehodnotila výšky důchodů, ale „jak dobře se žije občanům důchodového věku“. Průzkum ve 150 zemích světa zohledňuje celkem dvacet různých ukazatelů, například délku a kvalitu života, materiální blahobyt, výdaje státu na zdravotnictví nebo dostupnost zdravotní či sociální péče. Prvních 10 míst obsadily evropské země v čele s Norskem, nejvýše z neevropských států je 11. Austrálie. USA (19.) se v žebříčku propadly mimo jiné proto, že na zdravotní péči sice vydávají Američané úplně nejvíc ze všech států, ale ke špičkové péči má velká část amerických důchodců omezený přístup a také současný americký systém sociálního zabezpečení podle průzkumu patří v rámci vyspělé části světa k nejrizikovějším.

INZERCE

Individuální plánování nemusí být noční můra! Ani formalita a nudný papír!

Občanské sdružení Anabell v rámci rozšíření své působnosti o vzdělávací agenturu InfoPoint realizuje v letech 2013 a 2014 projekt s názvem Rozvoj psychosociálních dovedností.

Již nyní pro vás expertní týmy vyvíjí specifické vzdělávací programy:

- sebezkušenostní výcvik
Psychosociální dovednosti (54 hodin)
- kazuistický seminář
Poradenské dovednosti (16 hodin)
- výcvik **Individuální plánování prostřednictvím ICT metod (44 hodin)**

Nově vytvořené programy budou ověřeny v bezplatné pilotáži u 30 zaměstnanců sociálních služeb Jihomoravského kraje. Již nyní se můžete zajímat o účast v tomto projektu, a to e-mailem na posta@anabell.cz nebo u metodičky projektu PhDr. Ing. Jany Sladké Ševčíkové, tel.: 602 766 542.

Projekt Rozvoj psychosociálních dovedností, číslo sml.

CZ.1.07/3.2.04/04.0041

je spolufinancován

v rámci OPVzdělávání pro konkurenceschopnost z rozpočtu Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Průzkum kvality života?

Výčet statistických dat na předchozí straně uvádí srovnání úrovně života seniorů u nás a v ostatních evropských i dalších zemích. Způsoby zjišťování při těchto výzkumech i kritéria jsou velmi rozmanitá, proto naše redakce požádala o vyjádření také odborníky na problematiku seniorů.

■ **Text: Mgr. Petr Wija, Ph.D.
doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D.**

Průzkumů kvality života je celá řada. Jejich výsledek často závisí na zvolené metodologii a záměrech a zaměření organizátora šetření, tj. na kterou oblast života se zaměří a které indikátory pro hodnocení této situace použije.

Často se účelově vytrhne z kontextu jeden indikátor či statistika, nebo se vymyslí úplně nový tak, aby výsledný dojem odpovídal našim očekáváním nebo potřebám. Často důležitější než srovnání mezi mnoha zeměmi s odlišnou kulturou, například pokud jde o vnímání sociálních nerovností, je trend a vnímání situace v dané zemi, to znamená, zda podle jejich obyvatel dochází ke zhoršování,

**Statistiky už máme natolik
sofistikované, že z nich lze doložit
prakticky cokoliv.**

Jan Keller

nebo zlepšování životní či politické situace. Také je důležité srovnání sociálních skupin v rámci dané země, zda se rozdíly prohlubují, nebo snižují. V tomto kontextu bychom situaci nehodnotili tak optimisticky jako zmíněný výzkum. Sociální rozdíly se zvyšují a politická situace v minulých letech také nebyla důvodem pro bezbřehý optimismus. Průzkumům jedné společnosti bychom tedy nepřikládali příliš velký význam.

Seniorská populace je velmi heterogenní. Jsou senioři chudší a bohatší, velmi zdraví a naopak chronicky nemocní a nesoběstační, „mladí“ šedesátníci a lidé starší 95 let, jejichž počet se v letech 2001–2011 podle výsledků sčítání lidu zdvojnásobil. Tuto heterogenitu nesmíme přehlížet ani u hodnocení kvality života „seniorů“. Pokud jde o přístup ke zdravotní péči, ten je zatím ve srovnání s jinými zeměmi relativně rovný, ale i zde budou vznikat rozdíly v důsledku růstu rozdílů v příjmu a v přístupu k péči a službám, stejně jako rozdíly v příjmech seniorů v kontextu důchodové reformy. Tzv. Index aktivního stárnutí (AAi) bude zřejmě relevantní a je dobře, že se v daných ukazatelích umísťujeme na celko-

vém 12. místě, na druhé straně je tady subjektivní aspekt a kontext situace v dané zemi. Kdybychom měli vzít některá šetření Eurostatu, tak lidé v ČR a Maďarsku hodnotili nejhůře věkovou diskriminaci v EU. V celosvětovém měřítku, kdybychom použili například známý ukazatel „Human Development Index“, publikovaný každoročně ve Zprávách OSN o lidském rozvoji, který zohledňuje střední délku života, vzdělání a příjem, tak Česká republika je na 28. místě z asi 186 zemí; to znamená, že patříme k té nejbohatší části světa a neměli bychom na to v zaujetí našimi problémy zapomenout.

O statistice bylo řečeno mnoho známých výroků. Jeden z nich říká: „*Jsou tři stupně lži: Obyčejná lež, dábelská lež a statistika.*“ Jiná zase říká: „*S pomocí statistiky je jednoduché lhát. Bez ní je ale těžké říci pravdu.*“ (Andrejs Dunkels) No, a český geograf, demograf a statistik Jaromír Korčák údajně řekl: „*Statistika je děvka, nechá se od každého znásilňovat.*“ Takže je důležité, zda data, která používáme, jsou spolehlivá a přesná, zda byla sebrána spolehlivou metodou, zda skutečně vypovídají o tom, co chceme vědět atd. Často nám může napovědět důvěryhodnost toho, kdo danou statistiku prezentuje. Nebezpečná může být statistika v ruce některých firem či lobbistů, kteří mohou mít zájem prosadit své jednostranné zájmy. Jeden anglický výrok zní „*Politicians use statistics like drunkards use lampposts: not for illumination, but for support.*“ tedy „*Politici používají statistiku jako opilci sloup veřejného osvětlení: nikoliv kvůli osvětlení, ale jako podpěru.*“

**Statistika je jako naivní stará
dáma. Podle toho, jak se jí
otázeme, tak odpoví.**

Helmut Müller

Každopádně stárnutí populace v důsledku prodlužující se střední délky života je pozitivní prvek, důsledek rozvoje a výraz civilizace, vymoženost v kontextu lidské historie velmi nová a revoluční, na což často neprozíravě a nemoudře zapomínáme. Delší život nabízí potenciál společnosti a každému z nás, jen je někdy těžké umět ho využít. ■

Péče o pokožku pacientů s únikem moči

Kvalitní péče o pokožku sehrává významnou úlohou v životě pacienta s únikem moči neboli inkontinencí.

Neschopnost zadržet moč je pro osoby v seniorském věku velkým problémem, který se nevyhýbá ani pacientům v pečovatelských službách. Ležící pacienti a starší lidé mající potíže s únikem moči se často potýkají s kožními problémy, jelikož je jejich pokožka sušší a méně odolná vůči vnějším vlivům. Proto je nutné věnovat kůži pacienta s inkontinencí maximální pozornost. Mezi nejčastější problémy zralé pokožky obecně patří:

- ztráta elasticity,
- ztráta hydratace,
- pomalejší obnova,
- ztráta ochranné vrstvy.

Zralá pokožka potřebuje na rozdíl od mladé pokožky na regeneraci 2x více času. U žen se navíc po období přechodu snižuje produkce estrogenu, pokožka se stává tenčí a sušší. Na citlivou a zralou pokožku je vhodná kosmetika a krémy, které kůži hydratují a vyživují. Pokožka produkuje stále méně mazu a ztrácí schopnost vázat vlhkost. Na pleti se začínají výrazněji projevit hříchy mládí, jako například časté slunění, prohřené noci a nezdravá životospráva. Pokožka starších osob má sklon k tvorbě suchých zón, je jemná až průhledná. Proto je potřeba zvolit na zralou pokožku správné kosmetické produkty, které budou na pokožce udržovat pH 5,5, budou neagresivní, bez parfemace, s výrazným obsahem vyživujících látek, kreatinu a zajistí hloubkovou a dlouhodobou hydrataci pokožky.

JAK PŘISTUPOVAT K OSOBNÍ HYGIENĚ PACIENTŮ?

Pokud je pacient plně odkázaný na pomoc druhých, je jednou z povinností ošetřovatele starat se o jeho hygienu. K mytí pacienta s inkontinencí používáme pouze přípravky, které nedráždí a nevysušují pokožku. Přípravek na mytí použijeme na místa, kde se kůže nejvíce potí nebo je znečištěna – ruce, nohy, podpaží, záhyby a okolí intimních partií. Očista těchto citlivých partií nesmí vyvolat podráždění. Je třeba

ba dbát na důkladné opláchnutí zbytků použitých prostředků na mytí. Osušení kůže provádíme měkkou osuškou, u lidí s citlivou pokožkou nejlépe jen odsátím, to znamená bez zbytečného tření. Na místech, kde je to možné, lze použít i speciální masážní žínky ke zlepšení prokrvení pokožky, které zároveň pomáhají při odstraňování odumřelých buněk na kožním povrchu. Suchou a citlivou pokožku promašťujeme vhodným krémem nebo tělovým mlékem. Tyto přípravky vždy aplikujeme v tenké vrstvě.

JAK PEČOVAT O POKOŽKU OSOB S INKONTINENCÍ?

Na pokožku nepříznivě působí zvýšená vlhkost, zvýšená teplota a agresivní složky moči. Za pomoci péče odborníka je možné udržet kůži pacienta čistou, suchou a zdravou při dodržování následujících doporučení:

- pravidelná výměna absorpčních pomůcek (nejpozději po 8 hodinách),
- péče o kůži pacienta několikrát denně podle potřeby, k očištění kůže nepoužívat běžné mýdlo, ale kosmetické přípravky určené na citlivou pokožku,
- pokud je pacient imobilní, používat vlhčené ubrousky nebo čisticí pěnu umožňující čištění i bez nutnosti použití vody,
- nepoužívat parfémované kosmetické produkty, které dráždí citlivou kůži pacienta,
- samozřejmostí je pravidelné koupání či sprchování, pokud to stav pacienta umožňuje,
- po vyčištění pokožky používat krém, aby se v pokožce udržela vlhkost a podpořil se ochranný kožní film.

KOSMETIKA PRO KAŽDÉHO

K hygieně a péči o pokožku je vhodná například kosmetika Menalind professional, která je vhodná pro všechny typy kůže. Žlutá řada kosmetiky je určena k péči o pokožku, modrá řada je vhodná k čištění, růžová řada pak k ochraně pokožky. Nově jsou vybrané produkty vybaveny dávkovací pumpičkou pro hygienické a ekonomické dávkování.

Pro pacienty s inkontinencí je nevhodnější růžová řada kosmetiky Menalind professional, která je určena pro ochranu pokožky namáhané inkontinencí v kombinaci s vybranými produkty modré řady, které umožňují důkladné a šetrné očištění pokožky i bez použití vody. V sortimentu růžové řady je k dispozici ochranný sprej chránící namáhanou pokožku před vnějšími vlivy. Přírodní účinné látky panthenolu podporují regeneraci pokožky a dodávají jí pružnost. Jednoduše se aplikuje a díky svému složení se lehce roztírá. Kožní ochranný krém chrání pokožku v intimní oblasti, kde je vystavena působení agresivních látek a tlaku. Dalším vhodným produktem je ochranná pěna nabízející účinnou ochranu pokožky v intimní oblasti zatěžované inkontinencí, chrání před agresivními složkami obsaženými v moči a ve stolici. Příjemně lehká snadno roztíratelná pěna je vhodná jako prevence proti dekubitům.

Všechny výrobky kosmetiky Menalind professional jsou vyrobeny z vysoce kvalitních složek, jsou dermatologicky testované, hypoalergenní. Jsou vhodné nejen pro pacienty s inkontinencí, ale pro každého s citlivou nebo zralou pokožkou. Zejména žlutý krém na ruce je oblíbený přípravek k pravidelné péči o pokožku rukou, která bývá často velice namáhaná.

Kosmetika Menalind professional představuje dokonalý doplněk absorpčních pomůcek Moli od firmy Hartmann-Rico, a. s., a je k dostání v lékárnách nebo výdejnách zdravotnických potřeb.

Sama (se)

Poruchy příjmu potravy a s tím

MGR. ELIŠKA BROŽOVÁ

Pracovala jako poradkyně v Poradně Anabell, konzultantka na Lince Anabell a v Internetové poradně Anabell. Věnovala se moderování osobnostně rozvojových skupin pro osoby s poruchou příjmu potravy. Nyní působí jako psycholožka a psychoterapeutka v Kontaktním centru Anabell Brno, vytváří a lektoruje programy primární prevence. Věnuje se také lektorování vzdělávacích seminářů pro pomáhající profese a vedení osobnostně rozvojových workshopů.

Být sama sebou. Sama se sebou. Být sama nebo být s druhými? Být vůbec? Pavla zaklapla deník. Není co tam psát.

Snídaně leží nedotčená na kuchyňském stole, jen káva nepříjemně tíží v žaludku. V domě je ticho, všichni odešli dřív, než Pavla vyšla z pokoje. Takhle je to nejlepší. Nikdo nevidí můj každodenní boj, pomyslí si. Po chvíli seškrábne z nachystané celozrně housky tvarohovou pomazánku. Otře nůž o okraj talíře a ukrojí si z housky třetinu. V odpadkovém koši je pytlík od mouky. Zabalí do něj zbytek jídla a v koši ho zakryje dalšími odpadky. To, co zůstalo na talíři, do sebe souká skoro půl hodiny. Při posledním polknutí jí vyhrknou slzy.

V zrcadle v koupelně vidí bledý obličej s propadlými očima a nateklými tvářemi. Na kartáči zase zůstal chumáč vlasů. Proč všichni můžou být krásní a já ne? Prohlíží si své tělo. Váha ukazuje o půl kila víc než včera. Pavla zachvátí panika. Bylo toho moc! Ještě to možná stihnu... Nakloní se nad záchodovou mísu.

Poruchy příjmu potravy (tedy mentální anorexie, mentální bulimie a záchvatovitě přejídání) jsou duševním onemocněním, které zasahuje jak do oblastí stravování a tělesného zdraví, tak do vztahu k sobě samému a do sociálních vztahů. Lidé, kteří se potýkají s mentální anorexií, si často nejprve chtějí zvýšit sebevědomí a spokojenost se sebou skrze přiblížení se současnému ideálu krásy. Ten bohužel spočívá v nepřírodně štíhlé postavě u žen a nadměrně svalnaté postavě u mužů.

■ **Text: Mgr. Eliška Brožová**
psycholožka a psychoterapeutka
Občanské sdružení Anabell

Foto: Lukáš Horký

Cesta za tímto ideálem vede od vyloučení cukrů a tuků z jídelníčku, přes nadměrné cvičení a omezování množství sněženého jídla, až po nutkání k neustálému pohybu a ustavičným myšlenkám na jídlo. Pocity hladu a nasycení postupně zmizí, potlačené vůli jako projev slabosti. Původní motivace zvýšení sebevědomí a osobní spokojenosti je nahrazena velkým strachem z přibírání, protože to by způsobilo ztrátu „dokonalé“ postavy a přineslo pocit selhání a vlastní nedostatečnosti. Po čase jakýkoliv přírůstek váhy nahání strach, jakékoliv jídlo vyvolává nutkavé myšlenky, jakákoliv změna přináší stres. Z nástroje se stal cíl a odchýlení od něj vyvolává úzkost, i když směřuje k izolaci, sebepodceňování i ke smrti.

Jak se to mohlo stát? Kde je hranice mezi zdravým životním stylem a nutkavým zabýváním se jídlem, které může vést nejen k narušení dosavadního způsobu života a mezilidských vztahů, ale i k ohrožení na životě? Jak se může touha po úspěchu, kráse, uznání a oblíbenosti ve společnosti změnit v uzavřenost, strach z navazování vztahů, stažení ze společenského života a sociální izolaci?

Zpočátku je člověk, který prostřednictvím sportu či diety zmenšuje svou hmotnost, ve společnosti oceňován za svou silnou vůli, díky které dosahuje postavy modelek nebo modelů z časopisů. Může se zlepšit jeho sebevědomí, cítí se být chválen a středem pozornosti. A už nikdy nechce o tento pocit přijít. Úspěch a oblíbenost jsou pro něj spojeny

s hubnutím a štíhlou postavou. Strach z přibírání je tedy spíše strachem z neúspěchu, selhání, neoblíbenosti a samoty. Myšlenky na množství sněženého jídla a jeho kalorickou hodnotu postupně zabírají celý den a vloudí se do veškerých aktivit. Rodinné oslavy, posezení v cukrárně s kamarádkou, večeře v restauraci s přítelem – to všechno jsou situace, kterým se dotyčný začne vyhýbat, protože během nich nemá kontrolu nad kalorickou hodnotou jídla.

Jídlo se také stane tématem většiny hovorů v rodinném kruhu a příčinou mnohých hádek. Když blízké okolí zjistí, jak moc daný člověk vlastně zhubnul, začne na něj tlačit, aby přibral, protože to se zdá být jasným a jednoznačným řešením. Ti, kteří jej dříve chválili za jeho vůli, ho za ni teď haní. Porucha příjmu potravy způsobuje také zkrácené vnímání vlastního těla, takže lidé, kteří se s ní potýkají, nevidí sami sebe jako hubené. Spíše naopak, jsou přesvědčeni, že vidí na svém těle každé sousto, jak se ukládá do tukových klamob. Věří svým očím, které je však klamou. Strach, že rodiče, partner nebo lékaři zasáhnou do jejich vlastního intimního prostoru stravování, vede k tomu, že lidé v této situaci začnou lhat o svém jídle a jí své malé porce pouze o samotě. Vyhýbají se hovorům ohledně stravování, ale tím víc naopak toto téma v hovorech sílí. Rodinné i partnerské vztahy tak prochází těžkou zkouškou a může se stát, že se rozpadnou.

Stále myšlenky na jídlo, nedostatek výživy, a tím i energie způsobují také pokles výkonu ve studiu nebo zaměstnání. Dříve bezchybně pracující člověk najednou musí vynaložit mnoho úsilí, aby udržel pozornost a výkon na původní úrovni. To s sebou opět přináší sebepodceňování, výčitky, pocity vlastní nedostatečnosti

sebou aneb

m související problematika sociální izolace

a zklamání ze sebe sama. Tyto pocity jsou řešeny o to větším úsilím být úspěšný alespoň v kontrole svého stravování.

Lidé s poruchou příjmu potravy se postupně přestávají bavit s kolegy v práci nebo ve studiu, neúčastní se společenských akcí, odřikají schůzky s přáteli nebo si vymýšlí výmluvy, proč na ně nejít. Mívají strach ze společného jídla, strach vystavit se pohledům ostatních a poznámkám o hubené postavě a často nemají ani dost energie, aby si vyšli do společnosti. Jejich blízké okolí si může takovou uzavřenost vykládat jako nedostatek zájmu a nakonec i oni omezí svoje pokusy o kontakt. Pocit, že není součástí kolektivu, opět vede člověka ke snaze dokázat svou hodnotu – ostatním, ale především sám sobě. Sáhne po zdánlivě funkčním řešení: napne všechny síly, aby dosáhl vysněné a „dokonalé“ postavy.

Svou roli v sociální izolaci hraje také stud. U mentální bulimie a záchvatovitého přejídání je člověk schopen pozřít najednou velké množství jídla a ztrácí kontrolu nad svým chováním (avšak to, co je v tu chvíli považováno za záchvat přejedení, může být velmi individuální). To podstatné je, že když záchvat pomine, dostaví se výčitky a stud z neschopnosti se ovládnout. Přichází snaha je zmírnit takovými kompenzacemi, jako je zvracení či užívání diuretik nebo laxativ, ale i ty mají za následek stažení se z rodinného i společenského života.

Poruchy příjmu potravy jsou až příliš často považovány za slabost vůle, povrchní rozmar nebo „pseudoprobém“, který má přece úplně jasné řešení. Tím, že člověk otevřeně přizná, s čím se potýká, se může vystavit stigmatizaci a odsouzení. Po setkání s nepochopením nebo „zaručenými radami“, které není kvůli svému strachu schopen uskutečnit, se stáhne sám do sebe. Snaží se situaci zlehčit nebo racionálně odůvodnit. Pokud má motivaci ke změně, chce ji často zvládnout vlastními silami a dokázat si, že je sám schopen žít jako ostatní. Cesta svépomoci může být velmi účinná, ale zároveň je obtížnější po ní jít, protože na ní často zůstávají lidé sami. Ve snaze potlačit myšlenky na jídlo, hmotnost nebo

»»» 31

««« 31

postavu se často uchylují k extrémním řešením, která dlouhodobě nefungují. I po delším období klidu, kdy se problém neobjevuje, může dojít k relapsu. Pokud s ním člověk nepočítá dopředu a není na něj připraven, může takové zakolísání léčbu vrátit o mnoho měsíců nazpět nebo ji zhatit úplně.

Koloběh nejedení, cvičení, zvracení a stresu může postupně vést až k naprostému vyčerpání organismu, kolapsu a hospitalizaci. Poruchy příjmu potravy jsou onemocněním, na které se může vztahovat invalidní důchod. Člověk pak nejenže ztrácí kontakt s původní sociální sítí spojenou se studiem nebo prací, ale také přichází další pocity selhání v souvislosti s tím, že není schopen se zapojit do plnohodnotného života. Stáhne se do ústraní a zůstane sám, se svou nemocí a strachem z její léčby.

Jak z této situace ven? Ten první a hlavní krok spočívá v uvědomění si, že může být prospěšné vyhledat pro sebe pomoc – sdílet situaci s důvěryhodnou či blízkou osobou, zavolat na linky důvěry či navštívit praktického lékaře, psychologa nebo sociálního pracovníka zabývajícího se poruchami příjmu potravy. Sociální služby, poskytované například Občanským sdružením Anabell, mohou nabídnout informace o možnostech řešení problému, podporu, porozumění a prostor ke sdílení. Mohou pomoci s motivací, proč stojí za to se vyléčit. Psychoterapie může provázet člověka změnou dosavadních návyků, přesvědčení a náhledu na sebe sama a podpořit jej v aktivním hledání jiných možností, jak řešit životní situace, než omezováním se v jídle či přejídáním.

Cesta z poruchy příjmu potravy bývá dlouhá a klikatá, ale je možné se po ní dostat z onoho začarovaného kruhu ven, směrem ke spokojenosti se sebou a svým tělem, zdravému životnímu stylu a plnohodnotnému osobnímu, pracovnímu i společenskému životu. ■■■

Stálé myšlenky

na jídlo, nedostatek

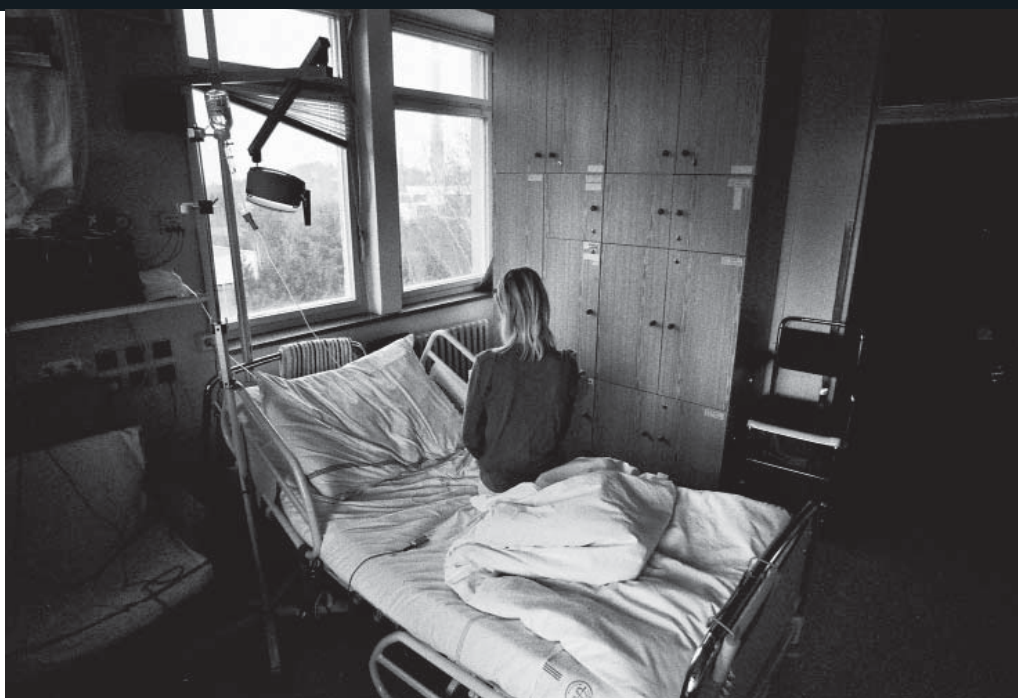
výživy, a tím

i energie způsobují

také pokles výkonu

ve studiu nebo

zaměstnání.

Táta čte článek v ranních novinách a ukusuje zamyšleně z krajíce chleba. Sestra plánuje večerní kino a dohaduje se s mámou, kdy se může vrátit. „Nechceš jít s námi?“ ptá se Pavly. „Stavíme se pro tebe odpoledne k fakultě a půjdeme všichni spolu.“

„Radši ne, díky,“ odpoví Pavla ze zvyku a zakousne se do rohlíku. Pak si uvědomí, že ten film chtěla vidět a že sestřiní kamarádi jsou vlastně fajn. „Musím si dát přesně večer,“ zkusí ještě jednu z výmluv.

„Tak si dáme cestou pizzu, taky budu mít hlad.“ Sestra si sedne ke stolu a podívá se na Pavlu. „Hele, vím, že potřebuješ pravidelně jíst a znám pizzerii, kde ti na ni dají, co budeš chtít. A bude tam i Ondra,“ mrkne s úsměvem.

Na chvíli Pavla pocítí bodnutí starého strachu. *Co když si všimne, kolik jsem za toho půl roku přibrala? Co když zase nebudu vědět, co říct? Všichni se budou bavit a já ne...* „Hani, já nevím...“

„Říkal, že s tebou chtěl mluvit o té tvé

výstavě. Rád by se zapojil. Ale jak chceš, o nic přece nejde, napsat si můžete kdykoliv.“

Ještě před několika měsíci by Pavla řekla ne. Dojedla snídani a odškrtila si ji v plánu visícím na ledničce. V pokoji nad psacím stolem visí nápis: *Když se má něco změnit, je třeba dělat změny.* Papír je pomuchlaný a potrhaný, jak jej několikrát strhla ze zdi a zahodila do koše. Stále je ale tady.

„Počkej, Hani, tak já teda večer půjdu, když je třeba probrat tu výstavu!“ zavolá na odcházející sestru. „A pizzu mi vybereš ty, nechám to na tobě!“

Džiny jí začínají být těsné. Pavla se ale usměje. *Je to vlastně dobře. A můžu si jít koupit nové.* V kuchyni sebere svačinu a otevře dveře do nového dne. Do dalšího boje s hlasem usídleným mezi jejími vlastními myšlenkami. A Pavla zjistila, že se na ten den těší.

Pozn.: Příběh je smyšlený pro účely článku. Podobnost s jakoukoliv žijící osobou je čistě náhodná.

Efektivita sociálních služeb

To je v současnosti významné a stále aktuálnější téma projektu MPSV "Podpora procesů v sociálních službách".

Na toto téma se také uskutečnila odborná konference projektu s názvem „Efektivita a sociální služby“. Vedle našich odborníků se jí zúčastnili i významní zahraniční hosté, především z Ministerstva sociálních věcí a sociálních služeb Státu Izrael a z Univerzity v Kentu, kteří mají za sebou již řadu zkušeností s projekty týkajícími se hodnocení efektivity a kvality sociálních služeb.

Změny jsou nezbytné

Jak někteří přednášející připomněli, efektivita poskytování sociálních služeb velmi úzce souvisí zejména se samotnou prací

pracovníků jednotlivých organizací. A nejde v tomto případě o počet provedených úkonů či činností, ale především o výsledek jejich snažení, tj. naplnění potřeb klienta a s tím spojenou jeho spokojenost či osobní růst. Proto je třeba, aby se poskytovatelé při sledování výsledků práce více zaměřili právě na tento ukazatel účinnosti. Snaha o vyšší efektivitu sociálních služeb vyvolává zároveň také potřebu změnit způsob sledování dat a informací ze sociální sféry obecně (např. výkaznický systém). Jak též vyplývá z „Analýzy existujících systémů pro sledování výkonů a efektivity služeb“, která byla prezentována v rámci

konference a kterou je též možné zhlédnout na stránkách projektu www.podporaprocessu.cz, nejčastěji poskytovatelé zjišťují spokojenost klientů pomocí dotazníků. To ale není vzhledem k celkovému působení sociálních služeb na klienta vždy optimální nástroj k získávání zpětných objektivních informací.

Kvalitní služba = kvalitní pracovník

Ze zkušeností nejen zahraničních, ale i českých dále vyplynulo, že kvalitní sociální službu tvoří kvalitní pracovníci, kteří jsou ve své práci podporováni komplexním systémem vzdělávacích kurzů rozšiřujících jejich znalosti a praktické dovednosti, což přímo ovlivňuje výsledky jejich práce, resp. efektivitu sociální služby jako takové.

**PODPORA PROCESŮ
V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH**
www.podporaprocessu.cz

**PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST**
www.esfcr.cz

Kalkulovat neznamená přehlížet kvalitu

Jak porovnávat náklady na sociální služby, které jsou na různých úrovních (podle poskytovatelů, v rámci kraje, mezi kraji navzájem...), a jak porovnávat náklady mezi jednotlivými druhy služeb?

K tomu je třeba vytvořit efektivní nástroj pro finanční řízení sociálních služeb, a tím je tzv. kalkulační vzorec pro určování nákladovosti sociálních služeb. Jedná se o jeden z výstupů právě realizovaného projektu MPSV „Podpora procesů v sociálních službách“.

Kalkulační vzorec popisuje realitu

Pomocí kalkulačního vzorce můžeme, jak už bylo zmíněno, porovnávat náklady na sociální služby různých poskytovatelů i na jednotlivé druhy služeb. Podrobná analýza nákladů umožní nejen efektivněji hospodařit s prostředky, ale poskytne také veřejnosti přehled o reálné ceně sociálních služeb. Vedle toho jednotlivé organizace získají srovnání, kolik stojí uvedená služba jinde, a v rámci benchmarkingu mohou zlepšovat svou vlastní práci. Je mylné

se domnívat, že vypočtené náklady budou v praxi dogmaticky vyžadovány; respektování určité míry individuálních odlišností je nutné. Máme-li ovšem něco řídit, pak to musíme znát. Kalkulační vzorec nám pomáhají popsat realitu, nic víc, nic méně.

Dvě alternativy

V současné době MPSV analyzuje vzorec navržené odborníky z Vysoké školy ekonomické v Praze. Jednou z alternativ je „Jednoduchý výdajový model“, který pracuje se zjištěným podílem osobních nákladů na celkových nákladech služby. Podle druhu služeb činí tento podíl 60–84 %. V rámci jednoduchého modelu jsou tedy spočítány osobní náklady (podle požadovaného personálního zajištění dané kapacitní jednotky) a ostatní náklady poté pouze dopočítány podle zjištěného

procentuálního podílu. Druhou alternativou je model s podrobnou strukturou nákladů, zohledňující kromě osobních nákladů také ostatní náklady: na energie, stravu, opravy, nájemné, drobný majetek atd. Oba přístupy mají své výhody a nevýhody.

Poměr ceny a kvality

A kde je zmiňovaná kvalita? Ta se odráží ve všech složkách kalkulačního vzorce – v nákladech na jednotlivé zdroje. Úroveň služby je v praxi ovlivněna především kvalitou a počtem pracovníků. Osobní náklady na pracovníky jsou tak nejvyšší položkou kalkulačního vzorce. Cílem kalkulací není vyvíjet tlak na nepřiměřené snižování nákladů, ale nastavit pomocí nákladovosti optimální poměr mezi cenou a kvalitou. Výsledkem je pak informace, která sděluje: za tuto cenu lze očekávat takovou kvalitu. A to je nepochybně přínos pro všechny zúčastněné strany.

Více informací o projektu na www.podporaprocessu.cz

**PODPORA PROCESŮ
V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH**
www.podporaprocessu.cz

**PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST**
www.esfcr.cz

Sociálne aspekty odc

Dôležitým momentom, ktorý označuje koniec jedného obdobia a začiatok ďalšieho, je odchod do dôchodku. Vyrovnáť sa s touto skutočnosťou nie je vždy jednoduché, pretože je plná neistoty. Dôchodok znamená, že človek opustí zamestnanie, stráca svoju profesiu, ktorá ho určitým spôsobom definovala. Odchodom do dôchodku mení svoju identitu. Bol profesor, učiteľ alebo inžinier, teraz je dôchodca. S touto novou realitou sa musí vyrovnáť a prijať ju. Odchodom do dôchodku sa naraz stráca kontakt s ľuďmi zo zamestnania, sme nútení k novému usporiadaniu nášho života. Dôchodok je prechod z dobre naplneného života do života, ktorý je potrebné znova naplniť (Pichaud, 1998)

■ Text: Bc. Mária Mojto

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce svätej Alžbety v Bratislave

V procese adaptácie človeka na starobu zohráva rozhodujúcu úlohu aj sociálne prostredie, v ktorom sa senior po vstupe do dôchodku ocitá. Senior, ktorý žije na vidieku, prípadne vo vlastnej rodine, sa so starobou zmieri rýchlejšie. Človek, ktorý žije v meste alebo v niektorom zo zariadení sociálnych služieb, to má komplikovanejšie. Ako sa prispôbi novým životným podmienkam, teda aj starobe, závisí od miery sociálnej adaptácie „vzdelanostnej úrovne, sociálnych a profesijných úloh, ktoré v minulosti vykonával. Adaptácia na dôchodok je výrazne podmienená aj samotnou mentalitou daného národa. Sú rozdiely v adaptácii medzi našimi seniormi a seniormi, ktorí pochádzajú zo západných častí Európy, a to aj v prípade, že v minulosti vykonávali rovnakú profesiu za rovnakých pracovných a sociálnych podmienok. Sťažená alebo neadekvátna adaptácia dospelého človeka na obdobie sénia býva často zapríčinená nedostatočnou prípravou dospelých v produktívnom veku na vstup do dôchodku. Preto proces adaptácie na penzijný vek považujeme za výrazný problém dvadsiateho prvého storočia.“ (Határ, 2008)

➤ Sociálne a psychické zmeny

Odchod do dôchodku a s tým spojená zmena spoločenského statusu je dôležitým sociálnym faktorom, ktorý ovplyvňuje ďalší život seniora. Odchod do dôchodku je psychicky náročné obdobie, a preto je ho potrebné naplniť novým programom a novými hodnotovými činnosťami. Seniori sa v súčasnosti dožívajú vyššieho veku a časť z nich je i v dobrom

fyzickom a duševnom zdraví. Odchodom do dôchodku nastáva pre konkrétneho človeka nová situácia, ktorú si v produktívnom veku často želan. Po prvých dňoch a týždňoch odchodu do dôchodku sa môže dostaviť pocit prázdnoty a neužitočnosti. Nastáva problém s voľným časom, ktorého má senior zrazu nadbytok, problém v manželskom a rodinnom živote, lebo doma trávi väčšinu času. Svoju úlohu tu zohráva aj znížený finančný príjem a skoro žiadna príležitosť na jeho zvýšenie v rámci zamestnania ako takého (Radková, 2002).

Odchodom do dôchodku nastáva pre konkrétneho človeka nová situácia, ktorú si v produktívnom veku často želan. Po prvých dňoch a týždňoch odchodu do dôchodku sa môže dostaviť pocit prázdnoty a neužitočnosti.

Starším osobám je potrebné umožniť pokračovať v práci, ktorá im prináša príjem, tak dlho, ako chcú, a tak dlho, ako sú schopné produktívne pracovať. Nezamestnanosť a nepružnosť trhu práce často tomu bránia a obmedzujú príležitosti jednotlivcov, pričom spoločnosť prichádza o ich vedomosti a schopnosti. Svoj voľný čas môžu využiť na sebarealizáciu alebo sa môžu angažovať v pomoci ľuďom a v dobrovoľných činnostiach (Pichaud, 1998). Záujmy naplňujú život človeka aj v dôchodkovom veku a približujú ho širšej spoločnosti. Bez nich, prípadne pri celkovom nedostatku sociálnej aktivity, sa starší ľudia stávajú izolovaní a osamotení. Okrem toho podporujú

pocit užitočnosti staršieho občana, ale nemôžu byť náhradou za zlé zdravie, rodinu, prípadne nedostatočné finančné zabezpečenie (Hambálek, 2005).

Kluby dôchodcov predstavujú najčastejšiu formu spoločenského života starších ľudí, kde sa dobrovoľne združujú za spoločným záujmom. Podstatou klubovej činnosti je záujem členov. Umožňujú seniorovi udržať alebo v pozitívnom smere zmeniť spoločenský status. Výmena životných rolí prebieha u každého rôzne. Závisí od schopnosti sa s nimi vyrovnáť a prijať ich ako čosi nové. O pokojnej starobe môžeme hovoriť v prípade, keď starší ľudia majú svoju rodinu a môžu sa podieľať na jej fungovaní. Seniorov však môžu stretnúť a nepriaznivo ovplyvniť neočakávané krízy a problémy týkajúce sa ich detí, ale aj krízy v partnerských vzťahoch, ktoré končia rozvodom. Najhorším údelom je ťažké ochorenie niektorého z partnerov a nakoniec jeho smrť. Starší človek sa stáva vdovcom/vdovou, ostáva sám so svojim žiaľom a povinnosťami, o ktoré sa už nemá s kým podeliť. Mení sa jeho finančná situácia, prevažne k horšiemu. Musí sa prispôbiť novým podmienkam.

Seniori, ktorí si počas produktívneho veku udržiavali dobré rodinné a priateľské vzťahy, uprednostňovali zdravý životný štýl, sú pripravenější na túto životnú etapu. Toto obdobie chápu ako príležitosť na ďalší osobný rast a vzdelávanie. Tí najaktívnejší majú možnosť prihlásiť sa na univerzitné štúdium tretieho veku (Mojto, 2012). Tešia sa na čas spoločne strávený so svojimi deťmi a vnúčatami. Sú to ľudia, ktorí nestrácajú čaro svojej osobnosti ani v staršom veku a majú večne mladého ducha. Na druhej strane sú aj seniori, ktorí sa so starobou iba veľmi ťažko zmierujú, s ničím nie sú spokojní a pre svoje okolie sú nepríjemní.

➤ Schopnosť adaptácie na nové zmeny

Úspešné starnutie si vyžaduje od seniora umenie porozumieť sebe, ale aj svojmu prostrediu a druhým. Svojimi životnými skúsenosťami a múdrosťou by mali prispievať k dobrým medziludským vzťahom. Sociálne starnutie je sprevádzané zhoršenými adaptačnými procesmi pri vstupe do dôchodku a následne aj znížením aktivity.

Adaptácia znamená všeobecné prispôbenie sa vonkajšiemu prostrediu.

hodu do důchodku

Proces prispôsobovania sa sociálnym vzťahom môže byť aktívny, ak si jedinec prispôsobuje prostredie, v ktorom žije, sám, a pasívny, ak sa jedinec prispôsobuje prostrediu, v ktorom žije. Adaptácia na starobu je ovplyvňovaná celým komplexom rôznych činiteľov. Okrem osobnosti človeka a jeho fyzického stavu sem, zo sociálneho aspektu, patria činitele, ako spoločenská atmosféra, preferovaný životný štýl, vstup do dôchodku, zmena spoločenského statusu, strata životného partnera či partnerky a rodina (Balogová, 2005). Prispôsobenie sa starobe sa odvíja v značnej miere od predchádzajúceho spôsobu života.

Starší človek nemôže žiť len zo spomienok na minulosť, ale naopak, jeho život musí byť upriamený na budúcnosť a plány, ktoré chce ešte uskutočniť. Strata cieľov môže viesť k pocitu neužitočnosti a bezmocnosti.

Rodina je najdôležitejším faktorom pri vyrovnávaní sa so zmenami, ktoré starnutie prináša. Domáce prostredie,

každodenný kontakt s najbližšími má nenahraditeľnú úlohu v emocionálnej, sociálnej a psychologickú podpore človeka v čase, keď jeho zdravie slabne, zužujú sa sociálne kontakty a narastá závislosť od pomoci (Selická, 2003). Starší ľudia sa usilujú udržať si čo najdlhšie svoju vlastnú domácnosť, túžia žiť v blízkosti vlastných detí a nebyť prítom na nich závislí. V prípade, že deti bývajú ďaleko, do rodiny vstupuje „spoločnosť“, ktorá poskytuje služby pre nesebestačných seniorov v ich domácom prostredí (Balogová, 2005).

Plnohodnotný život v rodine, v ich vlastnej domácnosti, je tá najlepšia možnosť, ktorá im poskytuje naplnenie všetkých potrieb. Napriek strate sebestačnosti a závislosti seniorov, rozhodnutie opustiť svoj domov a zameniť ho za život v ústavnom zariadení je veľmi ťažké a malo by byť slobodné, dobrovoľné. Ovplyvnené je osobnosťou seniora a jeho schopnosťou adaptovať sa na nové prostredie a životné podmien-

ky. Rozhodovanie o zmene je zložité aj pre rodinných príslušníkov, zo strany ktorých je potrebná spoluúčasť a určitá príprava na zmenu. Vtedy je vhodné spoločne navštíviť zariadenie sociálnych služieb a na vlastné oči sa presvedčiť o kvalite, spôsobe a vhodnosti poskytovaných služieb.

➤ Záver

Problémy týkajúce sa dôchodcovského veku, seniorov, sú aktuálnou témou, ktorá si vyžaduje stále vyššiu pozornosť rodiny, sociálnych pracovníkov ako aj celej spoločnosti (Mojtová, 2012). Riešenie týchto problémov seniorského veku je špecifické vo vzťahu ku kvalite života, vo vzťahu k možnostiam, ktoré máme k dispozícii na riešenie týchto problémov, vzhľadom na variabilitu procesu starnutia. Variabilitu rôznej životnej úrovne našich seniorov, veľkých ekonomických rozdielov a rozdielneho prístupu k riešeniu sociálnych otázok v súčasnosti.

Zoznam použitej literatúry:

• BALOGOVÁ, B. 2005. *Seniari*. Prešov: AKCENT PRINT, 2005. 157 s. ISBN 80-9692274-1-8. • HAMBÁLEK, V. 2005. *Úvod do voľnočasových aktivít s klientskymi skupinami sociálnej práce*. 1. vyd. Bratislava: Občianske združenie Sociálna práca, 2005. 79s. ISBN 80-89185-11-8. • HATÁR, C. 2008. *Edukácia seniorov v sociálnych zariadeniach*. Nitra: EFFETA, 2008. 125 s. ISBN 978-80-89245-08-6. • MOJTOVÁ, M. 2012. *Sociálne, právne a zdravotné aspekty kvality života seniorov*. Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave. *Bakalárska práca*. 55s. • PICHAUD, C. – THAREAOVÁ, I. 1998. *Soužití se staršími lidmi*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-184-3. • RADKOVÁ, L. – PORUBČANOVÁ, P. 2002. *Starí lidé v dobrovolnických aktivitách, potřeby a záujmy*. In *Práce a sociální politika*, Roč. 10, 2002, č. 10. • SELICKÁ, D. 2003. *Miesto starých ľudí v rodine*. In *Vychovávateľ*. Roč. 49, č. 4. 2003. s. 21-30. ISSN: 1335-2350.

PR ORBIPONTES

Týden komunikace osob se sluchovým postižením

TÝDEN KOMUNIKACE
osob se sluchovým postižením

21.–29. 9. 2013

TÝDEN KOMUNIKACE
osob se sluchovým postižením

Občanské sdružení ORBI PONTES pořádá druhý ročník Týdne komunikace osob se sluchovým postižením (TKOSP) v rámci celé ČR.

Posláním TKOSP je, aby kulturní, sportovní a vzdělávací akce, připravené programovými partnery:

1. šířily osvětu široké veřejnosti, aby se o světě sluchově postižených osob, jejich komunikačních prostředcích a problematice sluchových postižení více hovořilo a svět ticha byl zviditelněn komplexně skrze jednu velkou celostátní vlnu,
2. podporovaly hrdost osob se sluchovým postižením, seznámily je s novými službami, nabídly nové možnosti vzdělávání, sportovního a kulturního využití,
3. zviditelnily práci a úsilí všech organizací, institucí, škol a univerzit, které celoročně pracují na zlepšení podmínek osob se sluchovým postižením, pomáhají jim v každodenním životě a zároveň šíří osvětu.

Sdílejte s námi myšlenky a vize o více informované, tolerantnější a empatictější široké veřejnosti České republiky? Máte chuť se k nám přidat? Napište nám!

Základní podmínka pro zapojení se do TKOSP je, že se akce musí týkat a podporovat komunitu osob se sluchovým postižením.

Rozhodnete-li se stát programovým partnerem projektu, pak nám, prosím:

1. pošlete údaje o naplánované akci (název akce, datum, čas a místo konání), logo a odkaz na vlastní webové stránky,
2. k připravené akci přidejte dovětek, že akce podporuje Týden komunikace osob se sluchovým postižením (21.–29. 9. 2013),
3. uveřejněte logo TKOSP na vlastních webových stránkách s odkazem na webové stránky ORBI PONTES (www.orbipontes.cz), kde bude pravidelně aktualizován celorepublikový program.

ORBI PONTES:

1. vás zařadí mezi partnery projektu a uveřejní pořádanou akci v celorepublikovém programu na www.orbipontes.cz a facebooku,
2. bude o programu a celém projektu průběžně informovat širokou veřejnost na webových stránkách, facebooku, elektronickými pozvánkami a za pomoci médií (televize, rádio, tisk),
3. účast na TKOSP, jakákoli reklama a podpora je založena na dobrovolné spolupráci a pro všechny programové partnery je účast zdarma.

Kontakt: ORBI PONTES, o. s.

info@orbipontes.cz ■ www.orbipontes.cz,

www.tkosp-cz.webnode.cz ■ www.facebook.com/OrbiPontes

Postavení registrovaných

Od platnosti zákona o sociálních službách z roku 2006 dochází ke snižování počtu registrovaných sester v domovech pro seniory a znevažování jejich práce. Žádné sestře se sociálním citěním není lhostejná kvalita poskytované ošetrovatelské péče u seniorů, kteří pobírají příspěvek na péči ve výši těžké či úplné závislosti a jsou převážně nebo zcela závislí na péči druhých.

■ Text:

Bc. Marie Burgetová

vedoucí sociálně zdravotně

ošetrovatelského úseku,

Centrum sociálních služeb Prostějov

mburgetova@centrum.cz

Mgr. Hana Pinkavová

odborná asistentka, Katedra

ošetrovatelství, Lékařská fakulta,

Masarykova univerzita

hpinkav@med.muni.cz

V případě seniorů převážně nebo zcela závislých na péči druhých je většina nástupů do domova pro seniory (dále jen domova) uskutečňována přímo ze zdravotnických či podobných zařízení. Skladba seniorů odpovídá svým zdravotním stavem spíše léčebným pro dlouhodobě nemocné. Vzhledem k polymorbiditě seniorů velmi často dochází ke změnám zdravotního stavu a jeho zhoršování.

Nemocnice velmi nerady přijímají na hospitalizaci seniory z domovů, argumentují, že v domovech působí lékaři a sestry. Opakované hospitalizace negativně ovlivňují psychiku seniora, což vede ke zhoršování stávající soběstačnosti, mnohdy i nezvratně, a seniori se tak stávají plně závislí na ošetrovatelské péči. Zdravotní stav seniorů potom následně vyžaduje trvalé monitorování sestrami. Příčinou předčasného propouštění z hospitalizace je nezáměr nemocnic o klienty – seniory, ale také snaha seniorů být co nejdříve „doma“, kde ho znají. Lékaři a sestry v nemocnicích si neuvědomují omezené možnosti domovů a neznají jejich problematiku.

Počet seniorů s příspěvkem na péči (dále jen PnP) III. stupně (těžká závislost) a IV. stupně (úplná závislost)

v domovech v letech 2009–2012 ve sledovaných vzorcích kolísá. V roce 2009 činil 37,4 % (Daňková et al. 2009), v roce 2012 40 % (Burgetová 2013). Přestože je v domovech téměř polovina seniorů III. a IV. stupně PnP, je upřednostňována sociální péče před péčí ošetrovatelskou. U mnoha výkonů převládá názor, že sesterské intervence může provádět pracovník v sociálních službách (dále jen PSS), poněvadž senior v sociálních službách „je přece jako doma“ a doma by mu tyto činnosti prováděl kdokoliv. V institucionální péči ovšem může pracovník provádět činnosti pouze dle svých zákonných kompetencí. PSS nemají ze zákona kompetence k výkonu sesterských intervencí a také včas nepoznají změny zdravotního stavu. Převážná většina PSS má v rámci požadovaného vzdělání pouze rekvalifikační kurz.

Někteří zřizovatelé se domnívají, že práce sestry v sociálních službách je zbytečně nákladná a nepotřebná. V současné době neexistuje pro domov platná metodika, která by závazně určovala kvantifikaci potřebného ošetrovatelského personálu. Zřizovatelé argumentují, že každé zařízení má mít takový minimální počet sester, aby zajistil nutnou ošetrovatelskou péči. Pohled na adekvátní počet sester je ale jiný z pohledu vrchní sestry, jiný z pohledu ředitele či ekonomy zařízení.

➤ Problémy při práci sestry v domovech pro seniory

Práce sester v domovech se jeví daleko náročnější a odpovědnější než v nemocnici (Malíková 2011). V nemocnici pracuje sestra společně s lékaři, kteří jsou v případě zhoršení zdravotního stavu ihned k dispozici. V domovech není výjimkou, že vedoucí pracovníci považují vzdělanou sestru za málo kompetentní a odborně méně zdatnou než v nemocnici. Sestra pracuje převážnou část dne v zařízení sama jako nejvyšší vzdělaný zdravotnický pracovník a musí se spoléhat sama na sebe. Jsou situace, kdy sestra čelí nejen tlaku spolupracovníků, ale i příbuzných klientů, kteří neznají

kompetence sester. Sestra v domovech poskytuje vysoce odbornou a erudovanou ošetrovatelskou péči u geriatrických, psychicky nemocných a umírajících seniorů. Provádí často i činnosti, které jsou v kompetenci PSS.

V případě, že sestra volá rychlou zdravotnickou pomoc (RZP), čelí tlaku a někdy i aroganci zdravotnických pracovníků, kteří často neznají možnosti sester v domovech. Z jejich úst sestry často slyší, že pacient jim byl předán dehydratovaný, s obštipací či že sestry nedohlédly na to, co pacient jedl.

Sestra je v odpoledních službách zodpovědná za péči na několika odděleních, což je průměrně 70–80 seniorů závislých na ošetrovatelské péči. V mnoha zařízeních po dobu své směny vypomáhá i na jiné službě. Nejčastěji je to kombinace domova pro seniory s domovem se zvláštním režimem či domovem pro osoby se zdravotním postižením. V mnoha zařízeních je na noční službě pro všechna oddělení pouze jedna sestra a není výjimkou, že jen na příslužbě po telefonu. Objevují se i domovy, kde sestry na noční službě nejsou, přestože v zařízení mají seniory s příspěvkem na péči III. a IV. stupně závislosti.

Sestra v roli primární sestry vypracovává ošetrovatelský plán pro 12–18 pacientů, v některých zařízeních i pro více seniorů. Sestry sestavují ošetrovatelský plán, podílí se na jeho realizaci a vyhodnocení. V některých zařízeních má sestra na část úvazku pracovní smlouvu jako PSS, a tím pro ni i při její odborné způsobilosti platí požadavek na obnovení, upevnění či prohloubení kvalifikace (zákon č. 206/2009, § 114, odst. 9). Po dobu nepřítomnosti nadřazených pracovníků je sestra zodpovědná za chod oddělení či celého zařízení. Sestra je kompetentní řešit všechny vzniklé situace a koordinuje práci všech podřízených pracovníků, PSS i pomocného personálu. Sestra se často setkává s příbuznými, kteří se nedokážou smířit se zhoršujícím se stavem a blížící se smrtí svého blízkého. Svoje selhání přenáší na sestry, které obviňují

Sestra pracuje převážnou část dne v zařízení sama jako nejvyšší vzdělaný zdravotnický pracovník a musí se spoléhat sama na sebe. Jsou situace, kdy sestra čelí nejen tlaku spolupracovníků, ale i příbuzných klientů, kteří neznají kompetence sester.

sester v domovech pro seniory

ze špatné péče, zanedbání a mnohdy jim i vyhrožují (Kutnohorská 2007).

V mnoha zařízeních mohou být i platy sester předmětem sporů. Práce sestry se zdá managementu domova drahá a upřednostňuje PSS.

» Nejčastější problémy, se kterými se sestra při práci v domovech pro seniory setkává (Burgetová 2013)

V květnu roku 2012 bylo v rámci šetření osloveno 491 domovů pro seniory uvedených v registru poskytovatelů sociálních služeb na Ministerstvu práce a sociálních věcí České republiky. Průzkumného šetření se zúčastnilo 134 domovů. Cílem šetření bylo zjistit, s jakými problémy se sestry v domovech pro seniory setkávají. Otázka byla otevřená a vrchní sestry domovů měly možnost se vyjádřit, s jakými problémy se sestry při práci v domově setkávají. Sestry uvedly:

NEGATIVNÍ ODPOVĚDI:

- **Administrativa:** obsáhlá, vedením domova a PSS chápána jako že „nic nedělají“ a vyhýbají se kontaktu se seniorem – uvedlo 68 respondentů.
- **Počet sester:** snižování počtu sester nebo malý počet sester v zařízení uvedlo 63 respondentů.
- **Nespolupráce s praktickým lékařem:** nespolutpráci s praktickým lékařem uvedlo 59 respondentů. Uvedli, že lékař není ochoten vypsát ani potvrdit tiskopis na úhradu ošetrovatelské péče, tzv. ORP. Pokud je lékař ochoten tiskopis potvrdit, musí být vedoucí péče či jinou pověřenou sestrou vyplněn. Dále respondenti uvedli, že lékař nedochází do zařízení.
- **Nespolupráce s nemocnicemi:** nespolutpráci s nemocnicemi, aroganci RZP, podceňování práce sestry nemocnicemi, názor nemocnice, že v domovech působí ústavní lékař, uvedlo 15 respondentů.
- **Psychická zátěž:** psychickou zátěž (hodně umírajících a psychicky nemocných) uvádělo 13 respondentů.
- **Rodina:** nespolutpráci s rodinou, nereálné požadavky příbuzných a špatné chování rodiny i seniorů uvedlo 22 respondentů.
- **Agrese, alkohol a nespokojenost seniorů:** uvedlo 21 respondentů.
- **Plat:** nízké platové ohodnocení (bez odměn, bez osobního ohodnocení), ne-

proplácení přesčasů sestrám v domovech uvedlo 53 respondentů.

- **Znevažování:** znevažování práce sestry ať již vedením či sociálním úsekem nebo PSS uvedlo 52 respondentů.
- **Upřednostňování sociální péče a nespolutpráci se sociálním úsekem:** uvedlo 52 respondentů.
- **Pouze jako zdroj peněz:** cítí se tak 49 respondentů (musí si na sebe vydělat, pokud tam chtějí pracovat).
- **Neproplácení výkonů, a tím málo financí z prostředků zdravotních pojišťoven:** uvedlo 46 respondentů.
- **Vzdělávání:** nemožnost vzdělávání sestry v domovech uvedlo 8 respondentů. Uvedli, že ve vzdělávání jsou preferováni PSS.
- **Náročná péče:** náročnou klientelu III. a IV. stupně PnP uvedlo 54 respondentů.
- **Velký počet seniorů:** velký počet seniorů na jednu primární sestru pro vypracovávání ošetrovatelských plánů uvedli 4 respondenti.
- **Jiné:** 7 respondentů uvedlo, že sestry jsou využívány na práci PSS. Málo materiálu (inkontinenčních pomůcek a zdravotního materiálu) uvedli 2 respondenti. Po 1 respondentovi uvedlo jako problém, že vedoucím sestry je sociální pracovník, podávání léků, málo času, edukaci bez efektu, inspekce Ministerstva práce a sociálních věcí, nejasné kompetence.

POZITIVNÍ ODPOVĚDI:

Ve dvou případech bylo sděleno, že je v jejich zařízeních dostatečný počet sester. V jednom případě respondent uvedl, že nemají žádný problém, že je jen potřeba chápat postavení registrovaných sester v domovech.

» Pozitiva práce sestry v domovech

Práce sestry v domovech má i své pozitivní stránky, které se projevují rozšířeným spektrem znalostí nejen v oblasti geriatry, psychologie, psychiatrie, ale i chirurgie, otorinolaryngologie, urologie, kožního a očního lékařství. V domovech pro seniory jsou důležité především dobré znalosti v oblasti ošetrovatelství, ale i v oblasti sociální. Sestry poskytují v mnoha případech i paliativní péči. Práce v domovech sestry obohacuje. K výhodám této práce v rámci péče o zaměstnance patří možnost účasti na praxovních supervizích na oddělení.

V mnoha zařízeních je na noční službě pro všechna oddělení pouze jedna sestra a není výjimkou, že jen na příslužbě po telefonu. Objevují se i domovy, kde sestry na noční službě nejsou, přestože v zařízení mají seniory s příspěvkem na péči III. a IV. stupně závislosti.

» Závěr

Zákon o zdravotních službách č. 372/2011 Sb. v § 4, odstavci 3 chápe pobyt seniora v zařízení sociálních služeb (tedy mj. v domově pro seniory) jako pobyt ve vlastním sociálním prostředí, resp. prostředí nahrazujícím domácí prostředí pacienta. Vzhledem k argumentům zřizovatelů a mnoha pracovníků, že senior v domově „je přece doma“, mohlo by špatnou interpretaci výše zmíněné skutečnosti v domovech dojít k nesprávnému výkladu, že zdravotní péči o seniory zde mohou provádět i jiné profese než zdravotnické. To ovšem naše legislativa neumožňuje.

Počet seniorů s PnP III. stupně (těžká závislost) a IV. stupně (úplná závislost) v sociálních zařízeních a vzrůstající počet seniorů ve společnosti ukazuje, že sociální a zdravotní péče je neoddelitelná a sestry jsou v domovech potřebné. Jen je nutné zvážit jejich skutečný potřebný počet.

U seniorů s PnP III. stupně a IV. stupně převažuje péče zdravotní nad péči sociální. Snižováním počtu registrovaných sester v domovech pro seniory může v brzké budoucnosti dojít ke zhoršení kvality poskytované ošetrovatelské péče, a tím i ke zhoršování celkového zdravotního stavu seniorů.

Literatura:

- BURGETOVÁ, M. Práce registrovaných sester v domovech pro seniory, Diplomová práce. Brno: MU LF, 2013
- DANKOVÁ, Š. et al. Analýza příjemců příspěvků na péči a potencionálních příjemců dlouhodobé péče na [www: http://www.mpsv.cz/files/clanky/11996/Analýza_prijemcu.pdf](http://www.mpsv.cz/files/clanky/11996/Analýza_prijemcu.pdf)
- KUTNOHORSKÁ, J. Etika v ošetrovatelství. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007
- MALÍKOVÁ, E. Péče o seniory v pobytových sociálních zařízeních. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011
- Zákon č. 206/2009 Sb., změna zákona o sociálních službách, § 114, odst. 9
- Zákon č. 372/2011 Sb., zákon o zdravotních službách, § 4, odst. 3

Zvedáky pomáhají dětem

Zvedací zařízení umožňují snadný přesun a zvedání imobilních klientů. Díky možnosti využít mobilní nebo stropní zvedáky je jejich použití vhodné pro jakékoli prostředí i situace. Významnou roli nehraje výška ani váha klienta. Jsou skvělým pomocníkem v nemocnicích, domovech pro seniory, speciálních zařízeních i v domácí péči.

Příkladem je denní stacionář IC Zahrada v Praze 3, který vznikl v roce 1991 jako jedna z prvních alternativ ústavů sociální péče. Předmětem tohoto zařízení je denní a rehabilitační péče o tělesně postižené děti a mládež s kombinovanými vadami, ale také vzdělávání a výchova klientů v rozsahu jejich schopností, poskytované ve spolupráci s pomocnou školou. Dále zde probíhá konzultačně poradenská činnost pro rodiny s postiženými dětmi, ošetrovatelská činnost a integrace do společnosti.

Právě děti s těžkým kombinovaným postižením, které jsou závislé na pomoci jiné fyzické osoby při pohybu, komunikaci, sebeobsluze i v emoční a sociální sféře, nejlépe využijí všech možností stropního zvedacího systému společnosti Dartin.

Stropní zvedací systém se dále používá v bazénech, koupelnách a láních, kde významně snižuje riziko úrazů klientů i obsluhujících ošetrovatelů, což je při opakování každodenních úkonů neocenitelná výhoda.

Hlavním cílem projektu zvedacích zařízení je bezpečný přesun klientů např. z vozíku, křesla, lůžka, v koupelně a na toaletu. Dále umožňují bezpečný nácvik a trénink chůze, kdy je klient po celou dobu pohybu zajištěn pro-

ti případnému pádu zavěšením ve vestě, která mu zaručuje volnost a bezproblémový pohyb. V prostorách společenské místnosti a herny je stropní systém využíván k přesunu na žíněnky, matrace, ale také k zavěšení houpačky a využití k relaxaci a hraní.

V případě, že zvažujete řešení přesunu imobilních osob, zajděte se do denního stacionáře pro inspiraci podívat, přitom si prohlédnout malby Jiřího Trnky, nebo můžete s dětmi využít venkovní hřiště a zahradu, kam je vstup volný.

Pracovní skupina Rady vlády pro seniory se zabývala stavem inspekcí sociálních služeb

Ve čtvrtek 21. března se v Praze uskutečnilo jednání pracovní skupiny zdravotní a sociální politiky, zdravotní a sociální služby Rady vlády pro seniory a stárnutí populace. Mimo jiné se zabývalo stavem inspekcí kvality sociálních služeb, kterým jsme se v prvním pololetí tohoto roku na našich stránkách již několikrát věnovali jak prostřednictvím článků poskytnutých Úřadem práce ČR, tak i prezentací názorů a ohlasů inspektorů a zástupců kontrolovaných zařízení. Závěry jednání pracovní skupiny vám tedy v redakčně mírně upravené podobě na doplnění tématu alespoň v několika bodech přibližujeme také.

■ Text: Zdeněk Kašpárek

- Zadavatel sociálních služeb, tj. poskytovatel finančních prostředků na jejich provozování, má vždy právo kontroly a stanovení minimálních standardů kvality a podmínek poskytování sociálních služeb.
- Efektivní pojetí standardů kvality a stanovení podmínek a rámce dle předchozího odstavce by mělo být se zaměřením na výstupy dané služby. Jinými slovy – důležitý je výsledek, jasně definovaný, kvalitativně měřitelný a zadavatelem ověřitelný výstup jednotlivých procesů. Procesy, tj. cesty a způsoby, které vedou k naplnění tohoto výsledku, měl zadavatel nechat na poskytovateli. Bohužel, tento v reálné tržní ekonomice, ale i u poskytování sociálních služeb v západoevropských státech používaný princip není v ČR uplatňován.

Úřadu práce ČR) a jejich nezkušenost s inspektorovanou službou ztlačí snižují pravděpodobnost kvalitně provedené inspekce.

- Standardy kvality sociálních služeb by měly sloužit nejen k ochraně uživatelů sociálních služeb, ale i jejich zaměstnanců.
- Řada kritérií a subkritérií standardů kvality sociálních služeb jsou duplicitní s existující platnou legislativou (personální standardy č. 9 a 10 x zákoník práce, standard č. 14 x krizový zákon, standard č. 2 x základní listina práv a svobod, standard č. 4 x občanský zákoník apod.).
- Standardy kvality sociálních služeb tak, jak jsou nejen v současné době nastaveny, ale i pojmány inspekcí kvality, jsou především o písemném pojetí a zpracování, kladou velké nároky na lidské zdroje a jsou zásadní bariérou pro malé poskytovatele sociálních slu-

žeb. pouštějí značnou míru subjektivního hodnocení (v porovnání s jinými obdobami státní kontroly naprosto ojedinělou). Tuto hypotézu lze doložit dvěma důkazy. Zdrojem prvního jsou desítky inspekčních zpráv s rozdílným a rozpolceným hodnocením. Stanoví-li např. standardy kvality sociálních služeb povinnost mít definované poslání organizace, jsou jakékoliv požadavky inspekčního týmu na to, že poslání je „příliš dlouhé“, „krátké“ nebo že se

Za absurdní považuje pracovní skupina z hlediska zákona naprosto nadlimitní požadavky inspekčního týmu na např. písemné postupy, jak zacházet s PC.

jím „nelíbí“, z hlediska zákona o státní kontrole nadlimitní. Dalším důkazem je skutečnost, kdy stejné časové období bylo předmětem dvou hodnocení inspekcí kvality (v jednom případě byl inspekční tým z MPSV ČR, v druhém případě pak z ÚP ČR) s naprosto rozdílným závěrem.

- Za bezprecedentní a šokující považuje pracovní skupina také sdělení inspekčního týmu ÚP ČR, že se nebude řídit příslušným metodickým pokynem k provádění inspekcí kvality sociálních služeb.
- Za alarmující považuje pracovní skupina podněty a zprávy poskytovatelů sociálních služeb o nedostatečné odborné erudici nových inspektorů sociálních služeb od r. 2012 na pobočkách Úřadu práce.
- Za absurdní považuje pracovní skupina z hlediska zákona naprosto nadlimitní požadavky inspekčního týmu na např. písemné postupy, jak zacházet s PC a příslušným softwarovým programem, který poskytovatel sociálních služeb používá.
- Za naprosto nepřijatelnou pak pracovní skupina považuje skutečnost, že námitky k provedené inspekcí vypořádávají stejní inspektoři, vůči kterým jsou námitky směřovány.

Zásadním předpokladem je odborný a kvalifikovaný inspekční tým.

V českých podmínkách jsme ale z praxe svědky spíše opačných příkladů.

- Aby byly inspekce kvality účelným a kvalitním nástrojem pro ověřování, resp. kontrolu kvality poskytovaných sociálních služeb, je zásadním předpokladem odborný a kvalifikovaný inspekční tým. V českých podmínkách jsme ale z praxe svědky spíše opačných příkladů. Absence průběžného vzdělávání inspektorů, pochybné a mnohdy nedostatečné odborné zázemí a zkušenosti inspektorů (zejména v případě

žeb (malé obecní pečovatelské služby apod.).

- Z praxe jsou známy příklady, kdy poskytovatel sociálních služeb je ponechána nepřiměřeně krátká doba na námitky k inspekční zprávě (např. 5 nebo 8 dnů) a naopak inspekční tým, resp. Úřad práce ČR, nedodrží zákonnou 30denní lhůtu.
- Standardy kvality sociálních služeb, resp. inspekce kvality, dávají a při-

Ochrana osobních údajů zaměstnanců versus individualizace péče o uživatele sociální služby

Do redakce jsme obdrželi dotazy týkající se praxe viditelného nošení identifikačních karet pracovníky poskytovatelů sociálních služeb a instalace nástěnek a orientačních systémů s fotografiemi, funkcemi a jmény pracovníků v některých zařízeních. Čtenáře zajímalo, zda je nutno v těchto případech disponovat souhlasem jednotlivých pracovníků, zda je nutno plnit oznamovací povinnost vůči Úřadu na ochranu osobních údajů a jak postupovat v případě, kdy pracovník takový souhlas dát odmítne a prakticky tímto krokem znemožní svou identifikaci klientem, což může přinést zásadní problém při poskytování péče a v posledku komplikovat realizaci některých požadavků zákona o sociálních službách, který vede k individualizaci sociální péče. O stanovisko jsme požádali Úřad na ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) a jeho odpověď vám nyní přinášíme.

Pokud jde např. o vyvěšení jména, příjmení a funkce zaměstnance na informačních tabulích pro klienty v prostorách provozovatele poskytujícího sociální a zdravotní služby, s ohledem na zastoupení klientů se sníženými rozlišovacími schopnostmi, nemocemi atd. nespátřujeme v takovém jednání rozpor se zákonem č. 101/2000 sb., o ochraně

osobních údajů a o změně některých zákonů, v platném znění; to se týká i uvedení těchto údajů na identifikačních kartách, které by zaměstnanci nosili na viditelném místě.

Pokud jde o použití fotografie (na nástěnce, identifikační kartu), je nutné zmínit úpravu obsaženou v zákoně č. 40/1964 Sb., občanském zákoníku, v platném znění, dle které podobizny

a obrazové snímky fyzické osoby smějí být pořízeny a užity jen s jejím svolením. Jde konkrétně o ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb.

V praxi většinou zaměstnanec dodá vlastní fotografii, což lze považovat za vyslovený souhlas s využitím fotografie pro účely, se kterými byl zaměstnanec seznámen. Pokud povinnost mít fotografie i na identifikační kartě nevyplývá např. ze zákona (různé průkazy pracovníků veřejné správy atd.), není dle našeho názoru možné zaměstnance vyfotografovat proti jeho vůli a věc bude nutné, v případě, že zaměstnanec odmítne dodat fotografii pro identifikační kartu nebo nebude souhlasit s vyvěšením fotografie na nástěnce, řešit pracovní právní cestou.

Mgr. Ladislav Hejlík

vedoucí odd. stížností a konzultací ÚOOÚ

INZERCE

vaše kancelář

AB-plus, Vaše kancelář.cz partner pro dodávky kancelářských potřeb

Společnost AB-plus, VašeKancelář.cz už od roku 1991, tedy od svého vzniku, se snaží prosadit na náš trh filosofií osobního vztahu ke klientům a komplexnost poskytovaných služeb.

Co to znamená v praxi?

Naše společnost nabízí všem svým klientům nejen 100% kvalitu dodávaných kancelářských potřeb, kancelářského nábytku, kancelářské techniky, spotřebního materiálu, drogistického zboží a občerstvení, ale také 100% logistický servis či individuální odběrový plán postavený na jedinečných potřebách odběratele. Každý zákazník je opečován svým prodejním konzultantem a oddělením podpory prodeje, kteří okamžitě řeší jeho potřeby.

Mottem společnosti je „dáváme vždy něco navíc ... dáváme MAXIMUM“

Plně v duchu tohoto motto jsou neustále zdokonalovány jednotlivé procesy pro maximální spokojenost zákazníka. Ať už výběrem nabízených produktů, tak logistikou, a především pak přínosem novátorských způsobů zabezpečení chodu Vaší kanceláře v podobě e-objednávkového systému, sledováním nákladovosti či až outsourcingem jak v oblasti kancelářských potřeb, tak tiskových řešení a work flow.

Společnost AB-plus, VašeKancelář.cz při své činnosti vytváří podmínky pro zaměstnávání sociálně potřebných a tím splňuje zákonnou realizaci dodávek v režimu tzv. Náhradního plnění. Celkový podíl osob se ZPS je více jak 80%.

A navíc pro členy APSS ČR

- sleva ve výši až 40% pro členské organizace APSS ČR,
- kompletní sortiment všeho co Vaše kancelář potřebuje,
- dodávky po celé ČR ZDARMA při objednávce nad 1.000,- Kč bez DPH,
- sofistikovaný objednávkový systém na www.vasekancelar.cz,
- daňová úleva na odebrané zboží ve výši 35,7% v režimu tzv. Náhradního plnění,
- ISO certifikace 9001, 14001, 18001 a 27001.

Děkujeme Vám, že odběry od AB-plus, VašeKancelář.cz pomáháte i Vy.

www.vasekancelar.cz
tel. / fax: 800 900 088

ab-plus
Kancelář

NOVINKA:

Obojživelná obuv Bonno Beany® je vyráběna z ultralehkého materiálu s tvarovou pamětí, takže botu na chodidle takřka nevnímáte.

beany®

Přezujte do pohodlí.

Dlouhodobé sledování a praktické zkoušky prokázaly postupné mírnění bolesti kolenních kloubů a snížené zatížení zádového svalstva!

Obuv **Bonno Beany®** je neobyčejně měkká a pohodlná. Je testována a schválena jako **lehká pracovní obuv**. Splňuje parametry ČSN EN ISO 20347. Materiál obuvi je odolný vůči bakteriím a zápachu. Uvnitř boty se neusazuje vlhkost, a voda tak obuv nepoškozuje. Podrážka je testována na protiskluznost a splňuje normu SRA. Účinně tlumí nárazy a vibrace při došlapu. Nezaněchává na podlaze šmouhy. Ventilační otvory zaručují dobré provzdušňování a komfort. Obuv je snadno omyvatelná vodou.

Objednávky na adrese:
BONNO GASTRO SERVIS s.r.o.
Husova 523
370 21 České Budějovice
oopp@bonno.cz

BONNO®

Zpomal, nebo rychle

Chcete slyšet recept na rychlou smrt? Tady je – zrychlete svoje tempo! Když několik dnů po narození mé nejmladší dcery upadnul do kómatu můj dobrý kamarád, podporovatel charity a úžasný člověk, ale také uhoněný podnikatel, který nikdy neměl čas na odpočinek, začal jsem přemýšlet, co se děje. Zemřít ani ne padesátiletý na absolutní vyčerpanost přece není normální, nebo alespoň ne nutné.

■ **Text: Bc. Pavel Kosorin**

ředitel Centra sociálních služeb Josefa Korbela v Brně, spisovatel a propagátor zdravého životního stylu

Ilustrační foto: Fotky & Foto

➤ **Chcete být v cíli dřív? Zpomalte!**

Existují cíle, kterých můžeme úspěšně dosáhnout pouze za předpokladu, že výrazně utlumíme svoji snahu a snížíme tempo, kterým postupujeme vpřed. Je to velký paradox, ale je to tak. Jaké cíle mám na mysli? Samozřejmě ty nejdůležitější – tělesné zdraví, duševní pohodu, uspokojivé vztahy s rodinou a přáteli, pocit, že práce je radost a nikoli nevolnictví, že život má smysl a že tento svět je nejlepší ze všech možných světů navzdory všemu, co se děje kolem nás.

➤ **Nebud'te hloupi**

Když pracujete příliš mnoho, abyste vydělali co nejvíc peněz, a věnujete tomu veškerý svůj čas a všechnu svou energii, je to vlastně velmi prodělečná strategie. Dokonce i když se vám daří a obdivujete za to sami sebe, nemění to vůbec nic na tom, že je to neefektivní a neprozíravá taktika. Protože o padesát procent vydě-

laných peněz přijdete rozvodem a dalších padesát vám vezmou nemoci, pracovní neschopnost, dlouhodobé vyčerpaní, ztráta energie a smyslu života. Vážně to takhle chcete? Vsadit všechno na jednu kartu a stále zvyšovat své tempo bez ohledu na všechno ostatní je... prostě hloupé.

➤ **Zpomalit je těžké, ale jiná rozumná alternativa neexistuje**

Zpomalit svoje životní tempo není jen tak. Žijeme v době, kdy se všechno kolem nás mění a točí stále rychleji. Co je pomalé a nestačí tempu doby, to je dříve nebo později považováno za zastaralé, prohlášeno za nefunkční a odsouzeno na odpis. V případě technologických vymožeností je to tak správně, ale v případě lidí a jejich životního tempa se jedná o velmi pochybný přístup. Velmi pochybný, nicméně velmi rozšířený. Životní tempo se zvyšuje každý rok, a společně s tím a bez pochyby i v důsledku toho každoročně přibývá lidí, kteří mu přestávají stačit, potýkají se s vážnými zdravotními problémy, trpí duševním zmatkem, přihlížejí postupnému rozpadu rodiny a trápí se pocitem, že svůj život nezvládají, své úkoly neplní a jejich život ztrácí smysl.

➤ **Jak z toho ven? S odvahou!**

Čím dříve vystoupíte z toho začarovaného kruhu, tím lépe. Jak? Stačí si uvědomit, že to takhle dál nechcete. Stačí chtít. Když se budete litovat, jaká jste ubohá oběť systému, je jen otázkou času, kdy vás někdo uloví. Prostě se rozhodněte, že na nejbližší zastávce vystoupíte z toho uhánějícího a uzavřeného rychlíku. Pak si vezměte na chvíli volno a udělejte si prázdniny. Ne ty dětské, ale dospělé. Naše děti potřebují tradiční prázdniny s táborem u lesa a pobytem u babičky, my dospělí zase občas potřebujeme netradiční prázdniny, kdy nebudeme muset nic účelného dělat, žádné termíny honit a dokonce ani nic plánovat. Měl by to být čas, kdy si uděláme chvíli pro sebe, promyslíme si, kdo jsme a proč jsme tady, co chceme dělat a co už ne, jakým tempem a s jakými lidmi chceme naplňovat své plány a zda nám to vůbec stojí za to. Zní vám to povědomě? Pak asi patříte k těm mnoha lidem, kteří to chtěli udělat už dávno. Jenomže nikdy nesebrali odvalu. Tak se konečně seberte a udělejte to. Stejně vám nic jiného nezbyvá.

➤ **Nespoléhejte se na svoje baterky – buďte připojeni ke zdroji**

Jak dlouho vydrží váš notebook pracovat na baterie? Čtyři hodiny? Možná že šest nebo osm, ale víc asi ne. Pak vám najednou klekne, a pokud chcete pokračovat v práci, musíte jej vzkřísit tím, že ho připojíte do sítě. Ve světě pracujících lidí platí v principu něco podobného. Když budete osm hodin denně naplno pracovat, je to tak akorát, abyste si vybili

skončíš!

baterky. Pak byste se měli připojit do sítě, abyste se zrekreovali a baterky si pořádně dobili.

Den má čtyřiaadvacet hodin, pro potřebu života a zdraví na tré rozděle, budeš mít osm hodin k spaní, osm k jídlu, procházkám, rozprávám, hrám a rekreacím jakýmkoli, osm zůstane ku práci (Jan Amos Komenský, Česká didaktika). Jak se zdá, tím, co řešíme dnes, se osvícení duchové zabývali už v 17. století. Povšimněme se jedné věci. Když Komenský dělí těch čtyřiaadvacet hodin, nezačíná prací, ale tou nejdůležitější formou odpočinku, tedy **spánkem** (nikoli čtyřhodinovým, ale dvojnásobně dlouhým). Ani pak ještě neutíká do zaměstnání, ale zmiňuje **jídlo** (zřejmě nikoli takové, které vám někdo vrazí do ruky v nejbližším fastfoodu, ale to, které si sami s radostí připravíte a sníte u stolu, nikoli za pochodu), **procházkou** (nechte auto v garáži, choďte pěšky), **rozprávku** (vypněte ty mluvící hlavy v televizi a bavte se s rodinou), **hry** (ne ty počítačové, ale stolní, konverzační, pohybové) a **rekreaci jakékoli** (ta svoboda!). No schválně – zkuste to začít zkušebně praktikovat několik dní, nebo lépe týdnů. Co se stane? Budete mít méně času na práci, která vás živí? To jistě. No a? Možná vzbudíte pozitivní pozornost

svého okolí právě tím, čeho se tolik obáváte – budete odpočatí, klidní, příjemní a práce vám půjde od ruky mnohem lépe než dřív, takže na splnění svých úkolů nebudete potřebovat deset hodin jako dříve, ale jen osm.

» Zní to jako pohádka, takže pravda možná zvítězí!

Zní to jako pohádka? A proč? Vždyť jsme obklopeni technikou, která nám umožňuje neuvěřitelně rychlý přenos informací, přesun lidí i převoz věcí. Stačí naložit do auta, nasednout do letadla, několikrát kliknout myší a myšlenky, materiál i lidé jsou velmi rychle a bezpečně přesně tam, kde je chceme mít. Takže když všechno kolem nás funguje tak úžasně rychle a bezpečně, proč bychom si my, stvořitelé toho rychlého a účelného světa, nemohli udělat trochu pohody a zpomalit do té míry, abychom se cítili příjemně?

» Je to na vás

Pokud chcete být v cíli co nejdřív, měli byste co nejvíc zrychlit, ale pokud si chcete užít svoji cestu životem, měli byste naopak zpomalit. Co nejvíc a co nejdříve. Je na vás, čemu dáte přednost.

Motto:

Když se věci dějí moc rychle, nikdo si nemůže být ničím jistý.

Milan Kundera

» Když všechno

kolem nás funguje tak

úžasně rychle

a bezpečně, proč bychom

si my, stvořitelé toho

rychlého a účelného

světa, nemohli

udělat trochu pohody

a zpomalit do té

míry, abychom se cítili

příjemně?

Článek je se svolením autora
i redakce převzat ze serveru
www.bezeckaskola.cz

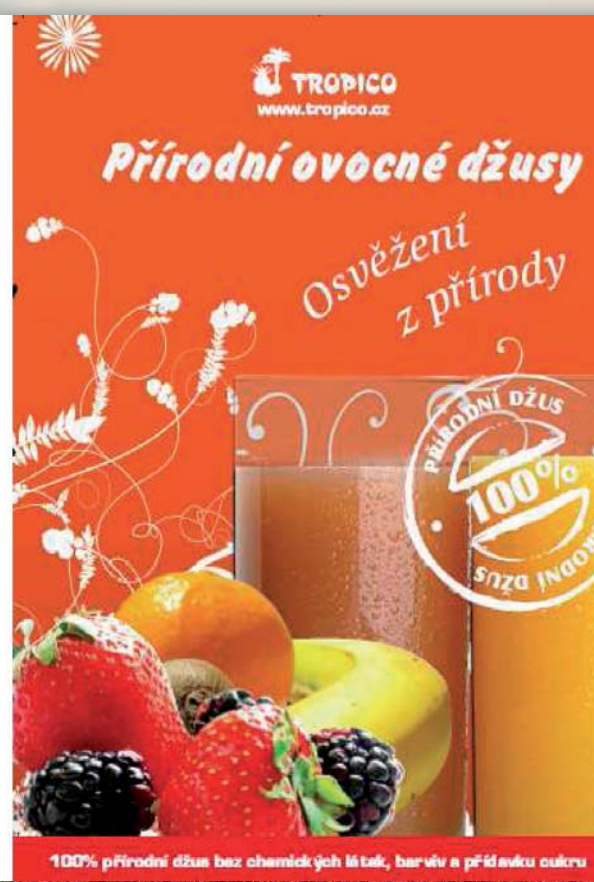
INZERCE

**Tropické koncentráty
na přípravu 100%
přírodních džusů**

**Tropico MÓDA
Pracovní oděvy
Pracovní obuv**

**TROPICO, spol. s r.o.
Tel.: 516 417 979
www.tropico.cz**

Osudu navzdory: Historické osobnosti s ha

■ **Text: Mgr. Petra Štarková**

www.petrastarkova.cz

Zdroj ilustrace: en.unifrance.org

Již od počátku lidské společnosti se rodily děti s handicapem. Asi nejznámější jsou příběhy o starověkém Římě, ve kterém se takových novorozenců zbavovali svržením do propasti. Ani ve vojensky orientované Spartě nebylo místo pro nikoho, kdo by neměl sílu později bojovat ve válkách nebo pracovat, a u většiny ostatních starověkých kultur tomu bylo podobně. Míra a druh diskriminace se lišily v závislosti na místě, ale také společnosti, ve které se osoby s nějakým postižením nacházely (kmeny, říše, kolonie, státy apod.). Později pohybově znevýhodněné děti a dospělí s nápadnými fyzickými defekty nacházeli uplatnění zejména při výdělečné zebrotě.

Ve středověku byl postoj společnosti vůči znevýhodněným nejednoznačný a v podstatě pokrytecký. Záleželo na tom, zda tito lidé byli schopni pracovat. Hodnota člověka v této době byla dána jeho schopností se uživit. Ti s duševními poruchami měli situaci ještě komplikovanější v tom, že je církev zejména v raném středověku považovala za potomky ďábla nebo za ďáblem posedlé a jejich utrpení za spravedlivý Boží trest. Výjimku tvořili židovští scholastici, kteří žádali péči a pomoc pro mentálně postižené. Za feudalismu se však již také o ně pokoušeli pečovat jednotlivci a dobročinné instituce v azylových zařízeních, klášterech nebo ve špitálech. Poprvé se objevily humanitární ideje a pokusy o vzdělávání, zejména u tělesně postižených. Později například Jan Amos Komenský (1592–1670) začal prosazovat požadavek všeobecného a všestranného vzdělávání všech lidí bez rozdílu původu, pohlaví a stavu. Ve svém spise Vševýchova pojednává i o potřebě vzdělávání osob s handicapem. Toto dílo se dá považovat za první teoretickou práci z oboru speciální pedagogiky. Vznikaly i první soukromé ústavy, v nichž pedagogové učili postižené děti z rodin feudálů.

Velké změny přinesl obrovský nárůst počtu handicapovaných během obou světových válek. Tímto množstvím lidí se společnost musela začít zabývat systematictější než dřív. Proto vznikaly významnější institucionální a legislativní změny, které měly osobám se zdravot-

Obecně se traduje, že přijímání handicapovaných jedinců v historii a zacházení s nimi bylo daleko tvrdší než v současnosti. Ovšem minulé doby samotné byly drsnější a bezohlednější ke každému. Dnes je už těžké posoudit, jaké faktory nebo osobnostní vlastnosti dovedly ty úspěšné z nich tak daleko, že se dokázali proslavit a uplatnit nejen navzdory svému handicapu, ale navíc i v podmínkách, kdy handicapovaní nebyli vůbec přijímáni jako běžní členové společnosti. Pravdou však je, že ve všech oblastech vědy, umění i společenského života se významní lidé s nejrůznějšími handicapami vyskytovali. Dokázali nejen přežít, ale i uspět.

ním postižením pomoci nést svůj úděl. První pozoruhodnou koncepci, která byla souhrnem veškeré péče – léčebné, výchovně-vzdělávací, pracovní, sociální, psychologické, právní a ekonomické, jež pomohla k plné rehabilitaci, resocializaci a zařazení tělesně a zdravotně postižených osob do produktivní pracovní činnosti, navrhl doktor Rudolf Jedlička (1869–1926), po němž je pojmenován Jedličkův ústav.

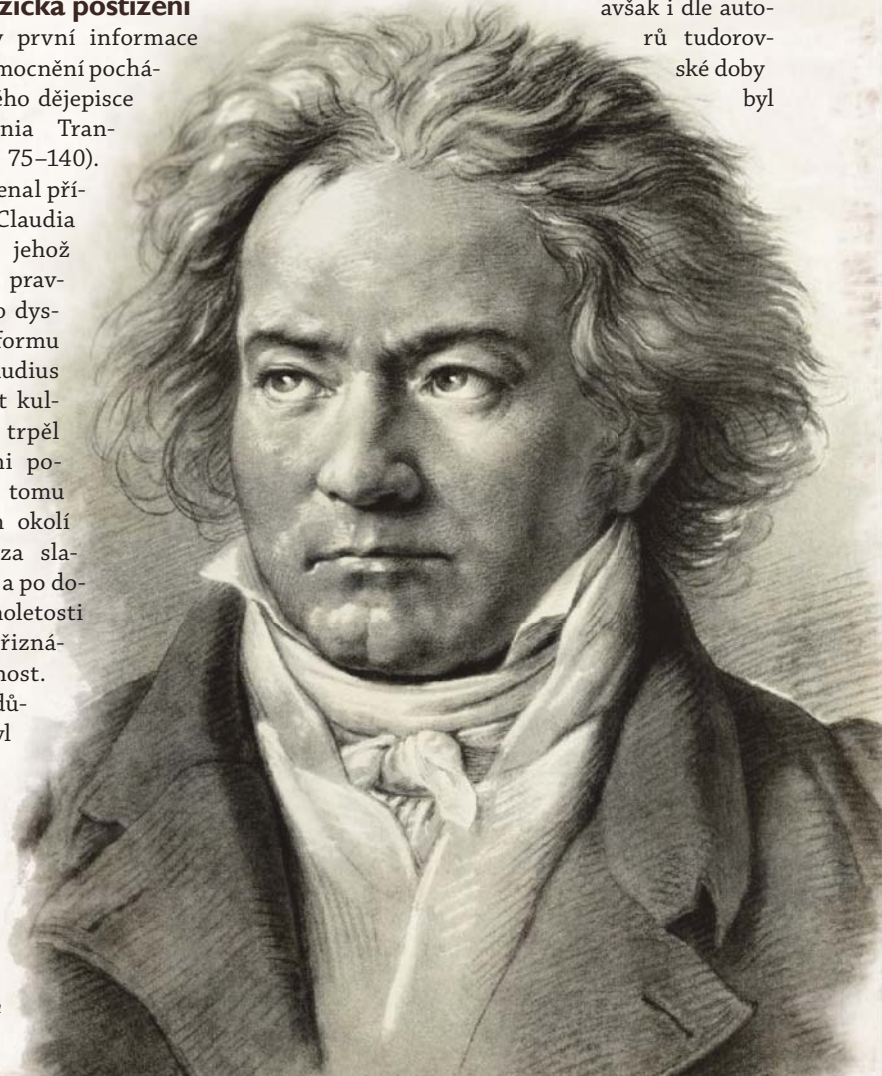
► Dětská mozková obrna a jiná fyzická postižení

Historicky první informace o tomto onemocnění pochází od římského dějepisce Gaia Suetonia Tranquilla (cca 75–140). Ten zaznamenal případ císaře Claudia (42–54), v jehož případě šlo pravděpodobně o dyskinetickou formu DMO. Claudius po celý život kultural, koktal a trpěl mimovolními pohyby. Díky tomu byl ve svém okolí považován za slabomyslného a po dosažení plnoletosti mu nebyla přiznána svéprávnost. Z těchto důvodů nebyl považován nepřáteli za nijak nebezpečného, což mu umožnilo přežít

postupné vyvražďení jeho rodiny. Jakožto poslední živý příslušník svého rodu posléze přes všechny pochybnosti okolí usedl na trůn. Napsal několik knih, dvakrát se oženil a zasloužil se o rozšíření římského impéria.

Další historickou osobností, jež byla s určitou pravděpodobností postižena vrozeným fyzickým handicapem, byl anglický král Richard III. (1157–1199). Shakespeare popisuje tohoto panovníka ve svém díle nejspíš nadneseně jako „tak zohaveného, že po něm psi štěkají“,

avšak i dle autorů tudorovské doby byl

Ludwig van Beethoven

ndicapem

fyzicky deformován. Dle novějších výzkumů jeho kostry je však možné, že trpěl pouze těžkou formou skoliózy.

Jiným slavným v této kategorii byl George Gordon Byron (1788–1824), největší anglický básník 19. století, který rovněž trpěl diparetickou formou dětské mozkové obrny. Podle soudobé korespondence a různých pamětí se tento umělec narodil při těžkém porodu, pozdě a špatně se stavěl na nohy a měl vždy vadnou chůzi. Zajímavé je, že se sám rehabilitoval plaváním.

» Duševní poruchy

Ani lidé s psychickými či neurologickými problémy nebo s poruchami chování to neměli v historii lehké. Nicméně již Platón duševně choré dělí na klidné, pro ty doporučuje život v péči rodiny, a zuřivé, k nimž nijak milosrdný nebyl. V Římě se konaly „trhy bláznů“, kteří byli prodáváni bohatým pro obveselení. Jakkoliv to v dnešní době zní diskriminačně a nedůstojně, je třeba si uvědomit, že se tak dělo v době, kdy bylo běžné otrokářství a zabití člověka nebylo často nijak postihováno.

Zvláštní je, že doménou uplatnění slavných lidí s psychiatrickými diagnózami vždy bylo umění. Snad proto, že byli a jsou svou duševní odlišností zajímaví, poutali pozornost publika, což jim, pokud toho dokázali využít, mnohdy zajišťovalo dobrou obživu. Další možností je, že ti, kdo svou psychickou poruchu dokázali zvládnout natolik, aby i s ní mohli pracovat, využívali ve své umělecké činnosti právě znalosti psychiky a psychologie, které takovýmto „studiem vlastní duše“ nabyli.

Například dílo Edgara Alana Poea (1809–1849), světoznámého spisovatele a zakladatele hororu, je protkáno hlubokým porozuměním temné oblasti lidské psychiky. Jeho detailní a velmi výstižné popisy strachu, hrůzy a šílenství jsou právě tím, co dodává jeho příběhům a básním punc originality a dodnes čtenáře fascinuje. Sám velmi pravděpodobně trpěl depresi, komplikovanými dále jeho náklonností k alkoholu. Podobné depresivní stavy prý prožíval i Johan Wolfgang Goethe (1749–1832), Mark Twain (1835–1910) nebo třeba český herec Miloš Kopecký (1922–1996).

Vincent van Gogh (1853–1890), holandský malíř, trpěl rovněž depresi, podle některých zdrojů však rovněž Me-

niérovou nemocí a dále pravděpodobně bludy nebo halucinacemi, u nichž není zcela jasné, zda byly způsobeny endogenní psychózou, nebo otravou těžkými kovy. Celkově byla jeho psychika velmi křehká a komplikovaná, což značně poznamenalo jeho životní dráhu. Přesto však jeho obrazy, kterých namaloval více než tisíc, patří dodnes k nejcenějším.

Albert Einstein (1879–1955), jedna z nejvýznamnějších osobností dvacátého století vůbec, vykazoval podle některých pramenů autistické rysy nebo trpěl Aspergerovým syndromem. Vyžadoval prý například, aby všechny jeho zákusky pocházely ze stále stejné cukrárny a měřily přesně třicet centimetrů. Byl velmi roztržitý, často zapomínal, mnohé věci chápal pomaleji než jiní a také byl dyslektik. Podobné rysy osobnosti však (kromě dyslexie) měl i druhý největší fyzik všech dob – Isaac Newton (1643–1727).

» Smyslový handicap

Hudební skladatelé Ludwig van Beethoven (1770–1827) a Bedřich Smetana (1824–1884) ztratili v druhé polovině svých životů sluch, přesto však je to neodradilo od další hudební tvorby. Smetana navíc trpěl i mnoha závažnými symptomy duševní poruchy, o jejímž původu a typu se dodnes vedou odborné spory.

Málokdo ví, že autor Braillova písma Louis Braille (1809–1852) se jako nevidomý nenarodil. Oční vada vznikla úrazem při hře ve čtyřech letech a postupně se rozšířila na obě oči. Jeho rodina mu zajistila v té době nejlepší možné vzdělání – poslala jej do pařížské školy pro slepce. Žáci se tam učili některým pracovním dovednostem a základní gramotnosti. Učili se také číst – písmena, která četli, byla tisknuta vtačením šablony z měděného drátu do papíru. Tím vznikl na druhé straně vystouplý tvar příslušného písmene. Protože tento těžkopádný způsob vyžadoval drátěné šablony písmen a lis, neumožňoval písemnou komunikaci mezi nevidomými navzájem. Louis Braille po setkání s Charlesem Barbierem (1767–1841), autorem dvanáctibodového písma navrženého pro vojsko (nebylo schváleno pro jeho složitost), navrhl vlastní abecedu, matematické kódy a notový záznam pro nevidomé. V době, kdy písmo vytvořil, mu bylo teprve 16 let.

PALATA

domov pro zrakově postižené

Fundraiser

Príspevková organizace poskytující pobytové sociální služby hledá do svého týmu kolegu na pozici **fundraisera**.

VAŠIMI ÚKOLY BUDE:

- samostatné naplňování koncepce fundraisingu organizace
- projektová činnost v rámci získávání finančních i nefinančních zdrojů
- vytváření sítě dobrovolníků, jejich koordinace a stabilizace
- komplexní zajišťování informačních, publicistických a tiskových vztahů k veřejnosti

POŽADUJEME:

- VŠ vzdělání, nejlépe ekonomického či humanitního směru
- prokazatelné pracovní výsledky z oblasti fundraisingu
- schopnost samostatného vedení projektů
- výborné organizační a prezentační dovednosti
- aktivní znalost jednoho světového jazyka výhodou
- dobrou znalost práce na PC (MS Office),
- ŘP sk. B, aktivní řidič

NABÍZÍME:

- pracovní poměr na dobu určitou 6 měsíců, poté na neurčito
- pevný měsíční plat + odměny vázané na pracovní výsledky
- stabilní pracovní zázemí, kolegiální pracovní atmosféru
- pružnou pracovní dobu, 5 týdnů dovolené
- příspěvek na závodní stravování, penzijní připojištění a dovolenou
- nástup dle dohody

Strukturovaný životopis a motivační dopis zasílejte do **30. 6. 2013** na e-mailovou adresu: ferjakova@palata.cz, PALATA – Domov pro zrakově postižené, Na Hřebenkách 5, Praha 5, 150 00, **Ing. Gabriela Ferjaková**, telefon: +420 257 311 930.

Vybraní kandidáti budou osloveni pro vypracování případové studie.

Nepravidelné podání léků s tlumivým účinkem

Kdy jde o opatření omez

Veřejný ochránce práv se při provádění systematických návštěv pobytových zařízení sociálních služeb opakovaně setkává s tím, že někteří klienti mají od lékaře předepsaný lék s tlumivým účinkem pro případ neklidu či agrese, který neužívají pravidelně, ale pouze pokud nastanou tyto případy. Takové podání léku je pak ze strany zařízení považováno za ad hoc¹ podání dopředu lékařem předepsané medikace, nikoliv za opatření omezující pohyb osob,² ačkoliv tyto léky mohou mít i omezovací efekt. Cílem článku je představit postoj veřejného ochránce práv k těmto situacím a uvést doporučení, která standardně vůči zařízením, v souvislosti s prováděním systematických návštěv, formuluje.

■ **Text: Mgr. Adéla Hradilová**

Rozdíl mezi ad hoc podáním léku s tlumivým účinkem, který je dopředu předepsanou medikací lékaře, a podáním, které je opatřením omezujícím pohyb, spočívá zejména v tom, zda je účelem podání léku omezení klienta ve volném pohybu. Tedy při zabrání klientovi v chůzi, ve vstávání z lůžka, v gestikulaci, sahání na předměty či osoby apod. půjde o opatření omezující pohyb a je třeba splnit zákonem stanovené podmínky. O opatření omezující pohyb nepůjde, pokud je účelem podání léku úleva od pro klienta nepříznivého či trýznivého stavu (neklidu, nespavosti), který lékař dopředu předpokládá, že může v důsledku nemoci nastat. Zde potom zpravidla nepůjde o opatření omezující pohyb a je možné, aby lék klientovi podala všeobecná (registrovaná) sestra bez přítomnosti lékaře (za splnění dalších podmínek – viz dále). Hranice mezi oběma režimy je však velmi křehká a je třeba přistupovat ke každému případu individuálně.

Podání léku s tlumivým účinkem coby použití opatření omezujícího pohyb se řídí § 89 zákona o sociálních službách, který pro jeho použití stanoví několik podmínek. V první řadě je nelze použít kromě případů **přímého ohrožení zdraví a života** osob, kterým je neklidová medikace podávána, případně jiných osob (§ 89 odst. 1). Medikaci s tlu-

mivým účinkem, jejímž účelem je omezení klienta v pohybu, tedy nelze aplikovat pouze z důvodu neklidu klienta. Za druhé, opatření omezující pohyb osob lze použít, až pokud byla **neúspěšně použita jiná opatření**, která jsou příkladem vyjmenována v § 89 odst. 2 cit. zákona (slovní zklidnění, odvrácení pozornosti, aktivní naslouchání atp.). Léčivé přípravky lze podat pouze **na základě ordinace přivolaného lékaře a za jeho přítomnosti** (§ 89 odst. 3). Není tedy možné, aby lék podala sestra či jiný zaměstnanec zařízení jen na základě svého uvážení, a to ani po telefonické konzultaci s léka-

Medikaci s tlumivým účinkem, jejímž účelem je omezení klienta v pohybu, nelze aplikovat pouze z důvodu neklidu klienta.

řem. Nedodržení tohoto postupu je podle § 107 odst. 2 písm. e) zákona o sociálních službách správním deliktem, za který lze uložit pokutu až do výše 250 000 Kč. Zákon rovněž v § 89 odst. 6 stanoví požadavky na vedení **evidence o použití opatření omezujících pohyb** osob. Ta má obsahovat mj. důvod použití opatření, popis bezprostředně předcházející situace, popis průběhu použití opatření a popis bezprostředně následující situace.

Veřejný ochránce práv se v několika zařízeních setkal s **blanketními formuláři o použití opatření omezujících pohyb**, které, ač nebyly vyplněny, byly dopředu opatřeny razítkem a podpisem lékaře. Zaměstnanci zařízení pak v případě potřeby mohli pohodlně doplnit jméno klienta, druh použitého ome-

zovacího prostředku (léku s tlumivým účinkem) a další zákonem vyžadované informace. Pokud by pak bylo třeba použít opatření omezující pohyb a lékař se ho nemohl (nechtěl nebo z pohledu personálu neměl) zúčastnit, zpětně z dokumentace by to nebylo možné zjistit. Veřejný ochránce práv tato zařízení upozornil, že v případě použití takového formuláře by se jednalo o porušení zákona o sociálních službách, a doporučil od této praxe okamžitě ustoupit. V některých zařízeních i v případě již vyplněných formulářů o podání léku coby opatření omezujícího pohyb vznikly pochybnosti, zda byl opravdu dodržen zákonný postup. Je samozřejmě zodpovědností lékaře, že opatřil svým razítkem a podpisem nevyplněný formulář. Ovšem formulář byl součástí dokumentace zařízení, které za svou dokumentaci a za plnění povinností daných zákonem zodpovídá.

Jde-li o **ad hoc podání léku na základě předem předvídané a připravené preskripce lékaře**, tedy nikoli o opatření omezující pohyb, je třeba v první řadě trvat na **přesném předpisu lékaře**. Veřejný ochránce práv zařízením doporučuje, aby se nespokojila s takovým předpisem, který zní pouze „pro případ neklidu“ či nespavosti. (Bohužel jsou tyto situace dle zjištění ochránce typické. Léky se podávají „dlp“, „dle potřeby“, „při neklidu“. V zařízení nebývají k dispozici dokumenty, ze kterých by sestra zjistila celý předpis lékaře.) Lékař by ve svém předpisu měl na základě znalosti zdravotního stavu konkrétního klienta a projevů jeho nemoci jasně stanovit, co u něj za „neklid“ předpokládá a považuje. Pokud tak neučiní, přenáší se odpovědnost za posouzení stavu klienta a rizika spojená s nesprávným odhadem nepřijatelným způsobem z lékaře na zdravotní sestru, která pak použitím léku překračuje své oprávnění vyplývající z její odborné způsobilosti. Navíc nelze vyloučit, že situace bude vyhodnocena jako neoprávněné použití opatření omezujícího pohyb. Dále by měl lékař přesně určit, **jaký lék má být podán**. Zařízení by se mělo bránit takovým předpisům, kdy pro určitý stav má být klientovi podán buď lék A, nebo lék B. Dále by mělo být zřejmé, **jaké síly je předepsaný lék** (pokud je lék dostup-

¹ Tzn. „jen pro tento případ“.

² Ve smyslu § 89 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

v pobytových zařízeních sociálních služeb. ující pohyb?

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV
OMBUDSMAN

ný ve variantách s různým množstvím účinné látky) a **jak velká dávka léku** má být podána, kolikrát je podání možné v jakém časovém rozmezí. Rozhodnutí o druhu léku či dávce není v kompetenci sestry. Pokud pak situace popsaná lékařem nastane, je přípustné, aby klientovi jasně stanovenou dávkou léku podala všeobecná sestra zařízení bez přítomnosti lékaře. I zde je však třeba, aby o podání léku byl učiněn záznam, ze kterého je patrné, kdo, kdy, komu podal jaké množství léku, a pokud jde o lék s různým množstvím účinné látky, i upřesnění síly podaného léku. Záznam by měl obsahovat popis stavu klienta, tj. zda šlo o situaci předvídanou lékařem. Lékař by o takovém podání měl být uvědomen.

Pro úplnost dodávám, že je třeba léky (nejen ty s tlumivým účinkem) **bezpečně ukládat**. Kromě rizika zneužití volně dostupných léků ze strany personálu je

zde i nebezpečí, že se k lékům dostane klient. Přístup k těmto lékům má mít jen zdravotnický personál, který je oprávněn lék podat.³ Aby byla možná kontrola ze strany vedoucích pracovníků, je nutné, aby byla vedena **přesná evidence výdeje léků** v rozsahu kdo, kdy, komu a jaký lék vydal. Je dále nezbytné, aby každý klient měl své léky uloženy zvlášť. Zde reaguji na zjištění, kdy několik klientů v navštíveném zařízení sdílelo jedno balení tlumivého léku. Z vedených záznamů by mělo být snadno zjištělné, jaké množství léku by mělo v krabičce aktuálně zůstat. Je zcela nepřijatelné a značně rizikové skladovat v zařízení léky s tisíci účinkem, včetně léků na spání, které nepatří žádnému z klientů

³ Viz vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

(např. po zemřelých klientech). Standardním doporučením veřejného ochránce práv je zásoby léků, které nikomu nepatří, zákonným způsobem zlikvidovat. ■■

Není možné, aby lék podala sestra či jiný zaměstnanec zařízení jen na základě svého uvážení, a to ani po telefonické konzultaci s lékařem.

PR SLEZSKÁ DIAKONIE

Dobrovolnická služba doprovázení v rámci projektu č. 67 – BG – 105 Mobilní hospic

Slezská diakonie jakožto nestátní nezisková organizace poskytuje širokou škálu sociálních služeb lidem v nepříznivé sociální situaci zejména v Moravskoslezském kraji, ale i na Olomoucku, Jeseníku a Brněnsku. Dlouholetou tradici působnosti služeb má na území Třinecka a Těšínska. Na podzim roku 2011 začala Slezská diakonie realizovat projekt s názvem **Mobilní hospic**, jehož cílem je podpořit dlouhodobě nemocné a umírající lidi a jejich rodinné příslušníky v jejich přirozeném domácím prostředí nebo případně i v nemocnici nebo sociální službě. **Projekt získal finanční podporu blokového grantu Nadace Partnerství v rámci programu švýcarsko-české spolupráce.**

Cílem projektu je zahájení nezdravotnické dobrovolnické Služby doprovázení. Tato

služba otvírá nové možnosti lidem v terminálním stadiu nemoci a pečujícím osobám, které se takto mohou setkat se vstřícným zájmem osoby, jež je ochotná poskytnout podporu v nelehkých dobách. **Dobrovolníci**, kteří tuto službu realizují, jsou lidé, kteří mají touhu smysluplně investovat svůj čas a strávit několik chvil povídáním či pomoci nemocným a jejich rodinám. Na službu je připravuje **50hodinové teoretické vzdělávání**, na kterém se podílejí tuzemští odborníci v paliativní péči i odborníci ze Slovenska. Neoddělitelnou součástí pak tvoří **15hodinová praxe v hospicovém zařízení**. V současné době proběhla dvě vzdělávání, jedno v Třinci a druhé v Ostravě, díky nimž se podařilo vyškolenit 17 aktivních dobrovolníků. Pro to, aby se mohli dobrovolníci v průběhu výkonu služby dále rozvíjet,

jsou organizované pravidelné supervize s psychoterapeutem, společné intervize a sdílení dobrovolníků a prožitkové rozšiřující víkendové vzdělávání. **Příjemcem Služby doprovázení** je v první řadě člověk v terminálním stadiu nemoci v domácí nebo institucionální péči, ale i pozůstalí v období vyrovnávání se se ztrátou svého blízkého. Můžou využít návštěv vyškoleného dobrovolníka a také čerpat z **Příručky**, jež slouží jako manuál pro osoby pečující o nemocného v terminální fázi nemoci. V období truchlení je možnost setkávání pro pozůstalé v rámci podpůrné skupinky SLZA, jejíž pilotní běh proběhl na Jablunkovsku. **V případě zájmu kontaktujte manažerku projektu Mgr. Hanu Adamčíkovou na telefonu: 731 600 313, e-mail: mobilni.hospic@slezkadiakonie.cz.**

Slezská diakonie
Přinášíme světlo do života potřebným

SLUŽBA DOPROVÁZENÍ
PRO UMÍRAJÍCÍ A POZŮSTALÉ
Mobilní hospic

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

nadace
partnerství
LIDÉ A PŘÍRODA

Komiksem na transformaci

Jak vznikal kalendář Vyššího Hrádku na rok 2012

Společně jsme vymýšleli a ladili jednotlivé obrázky

■ Text a foto: Ing. Eliška Vydrová

Vyšší Hrádek

poskytovatel sociálních služeb

Brandýs nad Labem

Ilustrace: Tom Bleier

➤ Historie tvorby kalendářů ve Vyšším Hrádku

Kalendář v naší organizaci vychází od roku 2009. V počátcích byl zaměřen spíše na výrobky a činnost tehdejšího denního stacionáře. V roce 2010 jsme udělali změnu, pro přípravu kalendáře na rok 2011 jsme založili pracovní skupinu a zaměřili kalendář více na činnost celé organizace, resp. jejich sociálních služeb. Vznikl jakýsi průvodce spolupráce lidí využívajících naše služby s asistenty doplněný o povedené ilustrace.

Tak, jako se v celé naší organizaci posouváme neustále dopředu, tak si i kalendář zasloužil zase něco nového, revolučního, neotřelého. To byla výzva pro několik nadšenců z řad pracovníků Vyššího Hrádku, p. s. s., kteří se začali scházet a vymýšlet, jak by nový kalendář mohl vypadat.

Historicky první schůzka proběhla 17. 6. 2011, kdy jsme probírali hlavně to, co chceme kalendářem sdělit a jakou formou. Sešlo se několik nápadů, z nichž nejvíce zaujal komiks. A takový komiks si vyžaduje samozřejmě poutavý a napínavý příběh. A kde by se nad ním přemýšlelo lépe než ve volné přírodě u jezera. Poté, co nám v jednu středu skončila povinná porada managementu organizace, vydechli jsme, naladili naše kreativní buňky a nechali průchod našim myšlenkám. Nemusím asi popisovat, jak moc jsme

se u vymýšlení příběhu pobavili. Po necelých 2 hodinách vznikla jakási kostra našeho příběhu. Vznikl námět pro scénář a již byly známy hlavní postavy: Transforman, coby nejdříve zapšklý úředník, ze kterého se vyklubal hlavní hrdina celého příběhu, přísná ředitelka, která si přímo libuje v ústavním režimu, asistentka, ve které je velký potenciál, a v neposlední řadě pes, který odstartuje přeměnu úředníka v revolucionáře a hrdinu.

Kalendář měl být týdenní, což znamenalo vymyslet scénář pro 52 komiksových obrázků. Oslovili jsme na pomoc profesionálního scénáristu, který z našeho námětu vytvořil dílo, na základě kterého by se dal natočit snad i celý film ☺. Zároveň jsme po pečlivém výběru sehnali i výborného kreslíře Toma Bleiera, který dal celému komiksu reálnou podobu. Společně s ním jsme vymýšleli a ladili jednotlivé obrázky, které dohromady skládaly náš příběh, resp. příběh Transformana.

➤ A co jsme se příběhem snažili sdělit?

Historie ústavů sociální péče a jejich vývoj je různý. Jedno mají však společné. V současné společnosti zaměřené na svobodu a dodržování práv všech lidí je jejich (ač v mnoha případech na první pohled kvalitní) činnost přežitkem – něčím, co jakoby zaspalo přirozený chod věcí, rozvoj v myšlení a způsobu života.

Právě proto se Vyšší Hrádek, p. s. s., vydal už v roce 2006 cestou transformace. Co to znamená? To, že se nespokojujeme se současným stavem v sociální oblasti, razíme vlastní cestu a hledáme

nové a nové možnosti, jak ukázat lidem s mentálním postižením (a nejen jim), že mohou žít stejně jako kdokoli jiný, stejně jako my.

Existuje mnoho studií, úvah a argumentů vysvětlujících, proč transformovat sociální služby, proč měnit zaběhnuté systémy a zdánlivě dobře fungující ústavní péči, proč podporovat lidi s různým postižením ke změně vlastního života. V tuto chvíli by nám však mělo stačit jediné: ŽÍT V ÚSTAVU PROSTĚ NENÍ NORMÁLNÍ. Kdo z vás si umí představit bydlení s dalšími třeba šedesáti spolubydlíci, společné obědy ve velké jídelně (navíc s jídlem, které jsem si tak úplně nevybrala), sdílení ložnice s jinými třemi (nebo šesti) dospělými lidmi... ani nemusím pokračovat.

Transformace sociálních služeb je však pojmem skrývajícím mnohem větší množství změn od těch nejhmatatelnějších – změny ve formě bydlení – až po ty neuchopitelné – přehodnocení postojů jednotlivých pracovníků a změna náhledu na vlastní profesii.

Naším cílem je poskytovat sociální služby pouze v domácnostech, kde může každý člověk s odpovídající podporou asistenta uplatnit svůj potenciál a realizovat svá přání.

Zjednodušeně to znamená, že naše sociální služby a jejich pracovníci pomáhají lidem s mentálním postižením žít život co nejvíce podobný životu ostatních lidí – žijí v běžném bytě nebo domě a mají běžné starosti (vaření, úklid, praní, chození do práce, hospodaření s penězi) i radosti (přátelé, výlety, domácí zvíře, cukrárna, pivo).

Zjednodušeně... no... ono to vlastně jednoduché je, stačí si jen uvědomit, že stejná práva platí pro všechny a že člověk s postižením je pořád (jen) člověk. Že s rostoucí angažovaností komunity a uvědoměním jednotlivců bude klesat potřeba zřizovat a provozovat instituce. Že dnes v sociální oblasti tolik populární slova a fráze musí dostat konkrétní obsah a proměnit se v činy. A to bez vás, transformanů, nejde! Tak s chutí do toho. ☺

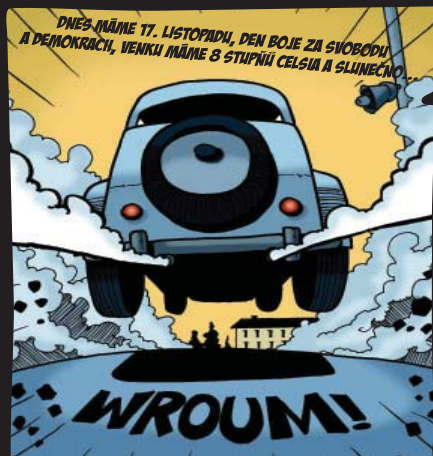
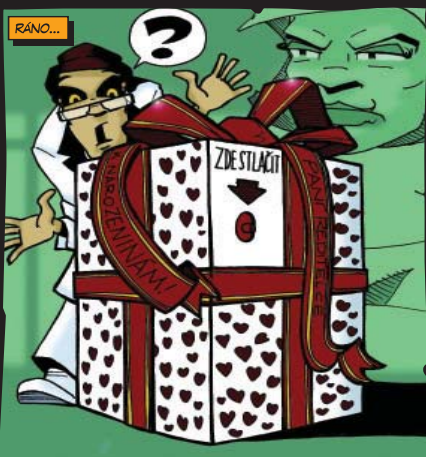
Takže ještě jednou – všichni si to zapamatujte – TRANSFORMACE! Transformace! Bez legrace! Bez legrace? To by snad ani nešlo. ☺

VIŠŠÍ HRÁDEK, POSKYTOVATEL SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

PR CONSILIUM

Stravování seniorů

Výživa má v každém věku člověka určitá specifika a jinak je tomu i u seniorů. Na způsob stravování má u nich vliv několik faktorů.

S přibývajícím věkem klesá energetická potřeba organismu, zároveň je však potřeba navýšit přísun vitamínů a minerálů z důvodu horšího vstřebávání a využití jednotlivých složek. Potíž je ale v tom, že většina seniorů má sníženou chuť k jídlu i pocit žízně, což často vede k dehydrataci a podvýživě. Vliv má i špatná kvalita podávané stravy v některých domovech pro seniory. Přitom paradoxně v důsledku nevhodného stravování může docházet k významnému zhoršení zdravotního stavu. Stejně důležitým faktorem je i samotná psychika a již zakořeněné návyky starších lidí a nechuť své stravovací návyky měnit.

Jak by měla tedy ideální strava pro seniory vypadat? Především by měla být pravidelná, chutná i láková na pohled, aby podporovala chuť k jídlu. Důležitou roli hraje i konzistence stravy, která často musí být zpracována v kašovitě podobě.

Pokrmby by měly být lehce stravitelné a přitom výživné. Často je třeba sledovat dietetické požadavky vzhledem k aktuálnímu zdravotnímu stavu.

SPRÁVNÁ VÝŽIVA TVOŘÍ ZÁKLAD V BOJI PROTI NĚKTERÝM CHORO-BÁM A ODDALUJE STÁRNUTÍ.

Doporučená výše energetické potřeby u osob starších šedesáti let je asi 8000 kJ, ale může být i vyšší, dle úrovně pohybové aktivity.

Strava by měla být bohatá na antioxidanty, jako jsou ovoce a zelenina (ochrana před působením volných radikálů urychlujících proces stárnutí a způsobujících některé civilizační choroby) a měla by být obohacena o další důležité vitamíny a minerály např. vápník.

Realita je však často opačná.

Jídelníčky seniorů jsou málo pestré, čerstvá zelenina a zeleninové saláty v na-

bídce menu chybí zcela, strava je bohatá na jednoduché sacharidy a živočišné tuky (podpora rozvoje srdečních chorob a obezity). Mléčné výrobky jsou často podávány ve sladké variantě (zbytečné kalorie navíc, přemíra bílého cukru ve stravě). Rybí maso či luštěniny na jídelníčku mnohdy chybí. Svačiny nejsou vhodně nastaveny, podávány jsou většími hotové výrobky a polotovary. Předkládaná strava není vizuálně ani chuťově příliš láková, jednotlivá jídla nejsou nutričně vyvážená, diety obsahují nevhodné ingredience.

Instituce zabývající se poskytováním služeb seniorům, především v oblasti stravování, by měly pravidelně konzultovat a posuzovat složení jídelních lístků z pohledu pestrosti i vhodnosti zvolených pokrmů. Vždyť správná výživa tvoří základ v boji proti některým nemocem a dokonce dokáže oddálit proces stárnutí.

Bc. Jitka Baštová
Consilium Visum, s. r. o.
www.consilium-visum.cz

Držitelé certifikátu Značka kvality v sociálních službách

www.znackakvality.info

Domov Pohoda, příspěvková organizace

Domov Pohoda, p. o., je moderní bezbariérové zařízení, jehož zřizovatelem je Moravskoslezský kraj. Poskytuje celodenní pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku a zdravotního stavu a jejichž situace vyžaduje pravidelnou 24hod. pomoc a péči. Kapacita zařízení je 122 lůžek, z toho 90 lůžek pro seniory starší 65 let, 30 lůžek pro osoby se zdravotním postižením starší 50 let a 2 lůžka pro odlehčovací služby. Doplňková činnost provozovaná organizací je např. hostinská, prádelenská a realitní činnost. Domov je umístěn v centru města, s dostupností všech služeb, a přitom v klidném prostředí. Součástí domova jsou ordinace lékařů, rehabilitace, kadeřnictví, kavárna, kinosál, knihovna a rozsáhlá zahrada. Uživatelé mají možnost využívat bohatou nabídku volnočasových aktivit: cvičení, muzikoterapie, relaxace, canisterapie, felinoterapie, arteterapie, ergoterapie.

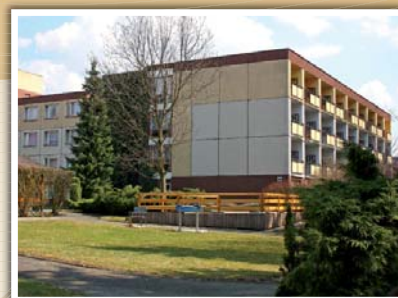
Příklad dobré praxe

Adopce na dálku: pracovníci zařízení adoptovali chudou indickou holčičku Selbi. Holčičce poskytují finanční pomoc k nákupu oblečení, knih, školních pomůcek, a tím se snaží udělat její život lepším. S dívčenkou udržují písemný kontakt a těší se z jejích úspěchů.

Zjišťování kvality formou řízené diskuse: v malé skupině 5 uživatelů vede sociální pracovnice řízený rozhovor, ve kterém se uživatelé vyjadřují k životu v zařízení. Uživatelé odpovídají na otázky typu: „Co se mi líbí?“, „Co se mi nelíbí?“ a „Co bych chtěla zlepšit?“ Se zpracovanými výsledky se dále pracuje a jsou vytvořena a do praxe zavedena

nápravná opatření, aby byla zvyšována kvalita služby a naplňovány potřeby uživatelů.

Prezentace života uživatelů a jejich aktivit veřejnosti: formou informačních tabulí, umístěných v prostorách běžně přístupných veřejnosti, prezentujeme aktivity našich uživatelů, abychom informovali veřejnost, že i senioři v pobytových zařízeních žijí aktivně. Smyslem prezentace aktivit uživatelů (canisterapie, felinoterapie, reminiscence, pobyt v relaxační místnosti) je otevřít zařízení veřejnosti a seznámit ji i s jinými, než jen hotelovými, službami, které zařízení poskytuje.

**Domov Pohoda,
příspěvková organizace**
Okružní 1779/16, 792 01 Bruntál

Dílčí certifikace

Ubytování	★★★★★
Strava	★★★★★
Volný čas a kultura	★★★★★
Partnerství	★★★★★
Péče	★★★★★
Bodové hodnocení	907,75 bodů
Celkové hodnocení	★★★★★

Trénink paměti, 6. díl

V dnešním tréninku si procvičíme slovní zásobu, krátkodobou i dlouhodobou paměť a koncentraci pozornosti.

1. Pokuste se najít v následujících větách názvy různých českých měst.

Poslední den byla také vymalovaná chodba.

Přivedl i svoji čínskou manželku.

Nebuďte zalezlí na dvoře!

Vůbec jí to nejde k pleti.

Lenka Daňková nastoupila na gymnázium.

Bolela ji hlava.

Pátá borovice byla vyvrácená.

Autorka: Mgr. Jitka Suchá

2. Přečtete si pozorně dvakrát po sobě následující nákupní seznam. Pak tuto část stránky zakryjte a pokuste se vzpomenout si na co nejvíce položek a jejich množství.

Prací prášek, 20 dkg tlačenky, půlka chleba, 1 kg rajčat, 6 vajec, mýdlo, pomazánkové máslo, 1 měkký tvaroh, prášek do pečiva, játrová paštika, 2 kg brambor, arašidy.

3. Do následujících ustálených slovních spojení doplňte odpovídající barvy vždy tam, kde je vynechané místo.

..... divadlo Jiřího Srnce bula sicilská
..... ekonomika kniha ohrožených druhů
..... kronika revoluce na Ukrajině
karetní hra Petr	jedovatý pavouk vdova
.....vlna Radiožurnálu kočka přinášející smůlu
..... lázně v Praze – Podolí	telefonní seznam stránky
kabaret sedma paní na zámku v Jindřichově Hradci

*Cervena sedma, bila pani na zamku v Jindrichově Hradci
Cerne divadlo Jiriho Srnce, Zlata bula sicilská, sedma ekonomika, Cervena kniha ohrozených druhů, Zlata borovice byla vyvrácená.
Pet, jedovaty pavouk cervna vdova, Zelena vlina Radiožurnálu, černá kočka přinášející smůlu, Zlute lazne v Praze – Podoli, telefonni seznam Zlate stránky, kabaret*

Posledni den byla take vymalovana chodba. Pritvedl i svoji cinskou manželku. Nebude zalezli na dvoře! Vubec ji to nejde k pleti. Lenka Danikova nastoupila na gymnazium. Bolela ji hlava. Patá borovice byla vyvrácená.

Řešení

Jak se naše telefonní hovory stávají velkým byznysem

■ **Text: Mgr. Jiří Kábrt**
sдруžení Spotřebitel net

Všichni zprostředkovatelé placených služeb, jako jsou plyn, voda a elektřina, čas od času zneužívají našich potřeb a přizpůsobují si smlouvy i ceny ke svým potřebám.

K nejnámějším případům takového jednání patří operátoři hrající si za pochodu se smlouvami a našimi tarify za telefonické hovory. Kromě toho, že většina uživatelů pokládá smluvní podmínky za nesrozumitelné, do nedávné „cenové revoluce“ patřily sumy, které si celkově v Česku od nás operátoři účtovali, k nejvyšším na celém světě.

Ceny za provolaný čas mohou být nastaveny velice „bazilišky“. Zejména v ČR mají operátoři ve zvyku počítat volajícímu několik sekund jako celou první minutu (Vodafone začal před časem nabízet tarif s účtováním po vteřinách). Co je však horší, kolem 40 % hovorů je skutečně kratších než jedna minuta.

I proto se někteří klienti snadno nachytali na tzv. „volání zdarma“, což znamená, že neplatili za hovory jiným uživatelům téže sítě o víkendů nebo mimo špičku, nikoliv v obdobích, kdy by skutečně telefonovat potřebovali. Širší možnosti „volání zdarma“ si mohli dovolit pouze za zaplacení velmi vysokého tarifu, od 1 300 do 2 300 Kč. Jak by řekli pánové Šimek a Grossmann, slevu nedostali

zadarmo... Naštěstí se ovšem v poslední době skutečně posunula situace a sítě mobilních telefonů nyní nabízejí za několik set korun tzv. neomezené tarify pro volání do jiných sítí a internet do mobilu. Cenami jsme se tak přiblížili standardu zahraničí.

Nadále však potenciálně zůstávají problémy už na začátku, když s operátorem uzavíráme smlouvu. Ta totiž odkazuje na všeobecné smluvní podmínky, souhrn textů, které si musí zákazník dohledat na internetových stránkách operátora. Jednotlivé podmínky si operátoři mají ve zvyku často průběžně upravovat. Podle § 63, odst. 3 zákona o elektronických komunikacích má ale operátor povinnost „na své náklady nejméně 1 měsíc před nabytím účinnosti podstatné změny smluvních podmínek, která pro účastníka představuje jejich zhoršení, odpovídajícím způsobem vyrozumět účastníka o této změně a současně jej informovat o jeho právu vypovědět smlouvu bez sankce, jestliže nové podmínky nebude akceptovat.“

Člověk kvůli všeobecným smluvním podmínkám podepisuje daleko delší a zřejmě pro něj nevýhodnější text, než jaký před něj byl předložen. V těchto podmínkách může být například ukryt trik zvaný „automatické obnovování smluv“. To znamená, že smlouva na dobu určitou se po uplynutí sjednané doby automaticky prodlužuje, pokud ji spotřebitel ve stanovené době nevypraví.

Zrovna s touto praktikou se chtějí vyřadit zákonodárci, kteří právě projednávají novelu zákona o elektronických komunikacích. Kromě automatického prodlužování smluv jí chtějí zamezit sankcím za předčasně zrušené smlouvy, dát operátorům za povinnost uvádět ve smlouvách celistvě a efektivně informace a zakázat protahované vyjednávání s potenciálními „virtuálními operátory“. Návrh prošel druhým čtením v Poslanecké sněmovně PČR, kde k němu byly přidány pozměňovací návrhy. Ty jsou ale pro spotřebitele méně výhodné. O dalším vývoji se rozhodne v nejbližších dnech.

Snad již tedy žijeme v době, kdy naše používání mobilního telefonu nebude spojeno se zbytečnými a předraženými omezeními a díky moudřejším zákonům nebude již poskytovat tolik příležitostí k spotřebitelskému „vazalství“.

Sdružení Spotřebitel net nabízí pomoc poškozeným spotřebitelům a zároveň poskytuje podnikatelům certifikát potvrzující, že jejich všeobecné smluvní podmínky jsou v souladu se zákonem.

SDRUŽENÍ SPOTŘEBITEL NET

Bělehradská 118, 120 00 Praha 2
 mobil: +420 603 791 093
 pevná linka: +420 222 516 521
 poradenská linka: +420 775 476 080
 +420 775 476 090
 skalova@spotrebitel.net
 www.spotrebitel.net

INZERCE

INSTITUT Bazální stimulace[®], s. r. o. vzdělávací instituce akreditovaná

Ministerstvem zdravotnictví České republiky
Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky

Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
Ministerstvem zdravotnictví Slovenské republiky

Člen Mezinárodní asociace Bazální stimulace / Smluvní partner Slovenské komory sester a porodních asistentek
Člen profesní asociace lektorů mezinárodně akreditovaných (PALMA)

Koncept BS zavádíme v ČR i SR 14 let, účastníme se mezinárodních projektů, využíváme naše cenné zkušenosti a podílíme se na podpoře rozvoje a kvality přímé péče ve zdravotnických i sociálních službách, stejně jako na výzkumu v této oblasti i v mezinárodním měřítku.

Nabízí akreditované vzdělávací programy:

- Základní akreditované kurzy Bazální stimulace[®] (24 hod., 14 kreditů)
- Prohlubující akreditované kurzy Bazální stimulace[®] (8 hod., 4 kredity)
- Nástavbové akreditované kurzy Bazální stimulace[®] (16 hod., 8 kreditů)
- Sexualita seniorů (8 hod., 4 kredity)

INSTITUT Bazální stimulace[®], s. r. o. zajišťuje:

- Supervize proškolených pracovišť s odborným poradenstvím a certifikací pracovišť
- Národní kongresy Bazální stimulace[®] s mezinárodní účastí
- Odbornou literaturu konceptu Bazální stimulace[®]

Podrobné informace o obsahu akreditovaných vzdělávacích programů a přehled termínů otevřených kurzů naleznete na www.bazalni-stimulace.cz.
Tyto vzdělávací programy poskytujeme také zařízením tzv. „na klíč“ (In-house).

Střípky z domova

Malování mandal

Ostrava – Protože jaro stále nevystřídalo paní Zimu a sluníčko nám všem už moc chybí, rozhodli jsme se, že pro naše uživatele Domova pro seniory Kamenec, Slezská Ostrava, příspěvková organizace, uspořádáme výtvarnou akci, a to malování mandal. Jejich malování slouží k relaxaci, posílení soustředění, rozvíjení kreativity a především nabíjí energii. Celé dopoledne, které bylo této aktivitě věnováno, proběhlo 5. 4. 2013 pod vedením paní Evy Pochylé. Mandaly měla již pro uživatele předtištěné a každý účastník si vybral právě takovou, která se mu nejvíce líbila; následně je uživatelé vybarvovali pomocí pastelů, fixů a pastelek. Netřeba říkat, že uživatelé používali především barvy, které asociují jaro, a to zelenou, oranžovou a žlutou. Touto akcí jsme chtěli u našich seniorů navodit pocit pohody a uvolnění. Nyní můžeme říci, že se celé výtvarné dopoledne opravdu povedlo, malování mandal uživatelé zcela uchvátilo. Svá „díla“ si odnesli domů a mohou je využít jak k výzdobě svého pokoje, tak jako dárek pro své blízké a známé. Pro velkou úspěšnost budeme aktivitu opět v brzké době opakovat.

Bc. Soňa Kozarová

vedoucí oddělení Domova pro seniory
Kamenec
Slezská Ostrava

Pan František Dostál – 100 let

Český Brod – Dne 31. 3. 2013 se dožil úctyhodných 100 let pan František Dostál, který žije v našem domově pro seniory již dvanáctým rokem. Oslava tohoto úžasného životního výročí se v Domově ANNA stala událostí měsíce března.

Pan Dostál si přál jen skromnou oslavu, kterou jsme pro něj s radostí upřádali v rámci pravidelné středeční kavárničky; všichni gratulanti mohli ochutnat skvělý dort, který upekla s klientkami paní Krutská.

Svého jubilea se pan Dostál dožívá ve skvělé fyzické kondici a v dobrém zdraví, o čemž svědčí i to, že nikdy neužíval a ani v současné době neužívá žádné léky. Trápí ho pouze nedoslýchavost.

Pan Dostál pochází z Vysočiny, měl 8 sourozenců a rodina žila v chudých poměrech. Chtěl se vyučit zedníkem, ale tatínek rozhodl, že se stane holičem. Jako holič však pracoval jen 6 let a během svého života vystřídal mnoho profesí. Tvrdě pracoval v lese, v lomu, ale i v továrně na zpracování dřeva.

Většinu života prožil pan Dostál v blízkých Břežanech, kam každý pátek jezdí za svými příbuznými, kde například rád štípe dříví nebo loupe ořechy.

Podle svých slov je v domově pro seniory spokojený a se svým spolubydlícím, panem Babkou, si dobře rozumí. Neumí zahálet, a tak každý den vozí z kuchyně přepravky na pečivo a připravuje je pro pekaře na ráno. Jako recept na dlouholetost prozrazuje tajemství – pravidelně pije kozí mléko ☺.

Ing. Lucie Hovorková

ředitelka
ANNA ČESKÝ BROD
sociální služby pro seniory
(redakčně kráceno)

Mezinárodní jednání v Domově u fontány v Přelouči

Přelouč – Ve dnech 10.–12. dubna 2013 přivítal Domov u fontány kolegy z Nizozemí a ze Slovenska. Spolupráci s neziskovou organizací Opella domov naváhal již v roce 2010 v rámci vzdělávacího projektu. Součástí projektu byly i studijní stáže v Nizozemí zaměřené na péči o osoby s Alzheimerovou chorobou. Získané zkušenosti a poznatky si nenecháváme pro sebe. Tak jako jsou neziskové předávány nám, předáváme je i my našim kolegům ze spřátelených zařízení sociálních služeb ze Slovenska. Záleží nám na tom, aby lidé, kteří jsou v důsledku stáří a svého onemocnění oslabeni, dožili svůj život, s ohledem na jejich možnosti, aktivně a především důstojně.

V rámci společného pracovního setkání jsme vyhodnotili dosavadní spolupráci, předali si aktuální informace a zkušenosti z péče o klienty a napláno-

vali jsme další aktivity, mezi něž budou patřit i další stáže v Nizozemí. Velmi nás potěšilo, že nejen kolegové ze Slovenska, ale především „naše“ lektorka Willy Verlusis ocenila, jak jsou získané zkušenosti ze stáží v Opelle dobře zakomponovány do procesu péče o klienty Domova u fontány.

O mezinárodní spolupráci se aktivně zajímal také člen Rady Pardubického kraje pro oblast sociálních věcí a neziskový sektor Ing. Pavel Šotola i vedoucí odboru sociálních věcí Ing. Helena Zahálková. Oba přijali naše hosty na úřadě a k aktivitám vzešlým ze spolupráce se vyjádřili pozitivně a podporují je.

Mgr. Danuše Fomiczewová
ředitelka Domova u fontány

Setkání generací aneb Máme si co předat

Žamberk – V rámci aktivizace klientů na sociálních lůžkách OLÚ Albertinum vznikl projekt „Setkání generací aneb Máme si co předat“. Oslovili jsme Speciální střední školu a základní školu v Žamberku, zda by se chtěli zúčastnit, a k naší radosti se do projektu nadšeně pustili. Cílem projektu bylo vzájemné vcítění se do jiné generace. Děti vyráběly pro seniory panenky a panáčky, a stejně tak klienti vyráběli panenku nebo panáčka pro děti. Při této výrobě přemýšleli nad tím, kdo jej asi dostane, jaký je jeho životní příběh a často také připsali k panáčkově konkrétní vzkaz. Během práce na panenkách byl prostor ke komunikaci o jiné generaci a to byl hlavní cíl tohoto projektu.

Střípky z domova

Začátkem dubna došlo v OLÚ Albertinum k setkání dětí ze Speciální střední školy a základní školy v Žamberku s klienty sociálních lůžek.

Při této návštěvě si děti s klienty – seniory vzájemně vyměnili vyrobené panenky a panáčky a společně strávili několik desítek minut. Velmi pěkný byl také hudební doprovod, o který se postaraly děti. Po celou dobu vládla přátelská atmosféra a myslíme, že zejména děti si uvědomily, jak je hezké udělat někomu radost.

Děkujeme tímto Speciální střední škole a základní škole Žamberk za smysluplnou spolupráci a těšíme se na další setkání.

Prezentaci celé akce je možné si prohlédnout na výstavce v prostorách městského úřadu v Žamberku.

Petra Beranová

aktivizační pracovnice Albertinum
odborný léčebný ústav, Žamberk

Jarní výstava v Krásné Lípě

Krásná Lípa – V Domově se zvláštním režimem Krásná Lípa probíhala do konce května Jarní výstava. Uživatelé ve svém volném čase vyrobili originální výrobky určené právě pro tuto výstavu. Jedná se zejména o kraslice, užitkovou a dekorativní keramiku, jarní truhlíky, velikonoční závěsy aj. Výstava byla velmi kreativně nainstalována. Návštěvníka potěšila například vytvořená divadelní scéna, kde žena v kroji peče velikonočního beránka, nebo vtipně postavená galerie „U Pepka“ či 7 metrů dlouhá chodba, kterou se procházelo nasvíceným tunelem ze samých kraslic. Tyto kraslice byly nasbírány v průběhu šesti let a představují již velmi hodnotnou a obsáhlou sbírku. Neexistuje technika zdobení, kterou byste zde nenašli. A i když jsou velikonoční svátky již za námi, návštěvníci stále přicházeli, aby se potěšili, inspirovali a obdivovali

dovednost našich uživatelů, ale i uživatelů jiných zařízení. Součástí výstavy byla i soutěž „O nejkrásnější velikonoční vajíčko“. V našem domově probíhá již šestým rokem s mezinárodní účastí Polska a Německa. Letos zvítězilo pštrosí madeirové vajíčko ze zařízení DD Filipov. Návštěvníci si po prohlídce této unikátní výstavy plni zážitků a dojmů mohli odpocínout v čajovně.

Marcela Ullmannová
vedoucí odd. ZVNČ
(redakčně kráceno)

Strakonický denní stacionář měl veliký úspěch

Strakonice – Uživatelé denního stacionáře ve Strakonici se 18. 4. 2013 opět zúčastnili tradičního a velkolepého festivalu zájmové umělecké činnosti SALVE CARITAS SALVE VITA ve Strakonici, aby předvedli své umění. Vzhledem k tomu, že se tohoto krásného festivalu zúčastňovali pravidelně – ani letos neudělali výjimku a rozhodli se obecnstvu předvést svůj poslední scénický tanec s názvem Stmívání.

Uživatelé se tentokrát nechali okouzlit dojemným příběhem z čtyřdílné „upírské ságy STMÍVÁNÍ“. Velikým úspěchem pro všechny tanečníky bylo to, že texty jim pro toto vystoupení namluvila známá herečka a dabérka Valerie Zawadská, které ještě jednou patří veliké poděkování. Diváci tedy měli možnost se společně s tanečníky přenést do amerického městečka Forks, kde se svět upírského nadpřirozena snaží vtěsnat do světa lidského, a zadívat se do příběhu dvou bytostí z rozdílných světů, které spojila nekonečná láska – do příběhu plného bolesti, zklamání, strachu ze smrti... ale i obrovské a nekonečné lásky a touhy...

Celý soubor byl oceněn obrovským aplausem ze strany publika, což všechny velice potěšilo. Všichni ještě shlédli pár vystoupení svých kamarádů z ostatních zařízení a už po cestě z kulturního domu

začali přemýšlet o námětu na další vystoupení – uvidíme, jestli se další tanec zase tak vydaří...

Bc. Jitka Křišťanová
vedoucí zařízení

Denní stacionář pro mentálně postižené
děti, mládež a dospělé
Strakonice

Knoflíky jako vzpomínky, nebo vzpomínky jako knoflíky?

Šebetov – Že vás ještě nenapadlo toto slovní spojení a z něho plynoucí porovnání? To jste určitě ještě nevyrobili rámečky na fotografie a nezkoušeli je zdobit vším možným. Když pak uvidíte rámečky zdobené knoflíky a promítnou se vám vzpomínky, které vyvolají zarámované fotografie... Ale jak k tomu vlastně došlo?

Rádi se svými uživateli prohlížíme staré fotografie a vzpomínáme na dávná přátelství, na to, jak nám to tenkrát slušelo, co všechno jsme uměli, prožili. A tak jsme 8.–12. dubna uspořádali vzpomínkový týden, v němž si všichni užijeme pěkné chvíle nad fotkami, kronikami a dalšími záznamy z aktivit v našem zařízení. A že jich bylo! Sportovní soutěže, vystoupení divadelního kroužku, taneční zábavy a plesy, dny otevřených dveří a jarmarky, návštěvy našich kamarádů... Z fotografií jsme si vybrali právě ty s našimi kamarády a ty jsme se rozhodli zarámovat... VLASTNORUČNĚ.

V dílnách jsme z nařezaného kartonu tvořili rámečky, které jsme dozdobili vším, co jsme měli po ruce: těstovinami, mušlemi, barevným papírem,...a taky knoflíky. Moc se nám povedly, proto jsme si rámečky ještě vystavili, abychom potěšili i ostatní a taky abychom ukázali, jak jsme šikovni.

A když potom uvidíte rámečky zdobené knoflíky, třeba i vás napadne, že vzpomínky mají v našem životě podobnou úlohu jako knoflíky na oblečení – spojují oddělené díly do celku.

Ing. Jitka Ghaloomová
vedoucí pracovní terapie
Sociální služby Šebetov, p. o.
(redakčně kráceno)

Střípky z domova

Setkání seniorů

Nový Hrozenkov – První letošní setkání seniorů se uskutečnilo 19. 3. v den slavnosti sv. Josefa. Odpoledne jsme začali tradičně mší svatou. P. Marek Poláček ve své homilii vyzdvihl tři vlastnosti sv. Josefa – na 1. místě velkou lásku, kterou měl k Panně Marii. Tímto svým postojem je příkladem pro nás, abychom se snažili mít lásku. 2. vlastností je jeho velká pokora – přestože je hlavou rodiny, ustupuje do pozadí, nestrhává na sebe pozornost a žije v ústraní. V tom je nám příkladem, kdy už ve stáří nemáme vše ve svých rukou a o mnohých věcech nemůžeme rozhodovat, učí nás umění ustupovat do pozadí. 3. vlastností je poslušnost. Josef zpočátku nerozumí, ale když pochopí, že Boží vůle je jiná, přijímá tuto skutečnost poslušně. Také do našich životů přicházejí mnohé starosti, nemoci, bolesti a trápení, které nechápeme. Proto nás P. Marek vyzval k tomu, abychom prosili právě sv. Josefa, aby nám pomohl tyto těžkosti přijmout s pokorou a poslušností. Po mši svaté jsme se všichni přesunuli do Víceúčelového charitního domu, kde se pokračovalo posezením a vzájemným sdílením u stolů s občerstvením a drobnými dárky. Svým slůvkem povzbuzení nás potěšila paní ředitelka Ing. Martinková, vedoucí služeb J. Orságová a J. Škarpová, soc. pracovnice E. Slováčková a také samotné pečovatelky.

Závěrem jsme si pak popřáli požehnané a radostné prožití nadcházejících velikonočních svátků a všichni jsme se shodli na tom, že už se moc těšíme na příští setkání.

Bc. Marta Koňářková
pastorační asistentka
Charita Svaté rodiny Nový Hrozenkov

Dubnové akce ve Chvalkově

Chvalkov – Dne 3. 4. 2013 se v našem domově uskutečnila plánovaná beseda s knihovnicí Městské knihovny Trhové Sviny paní Marcelou Dudovou. Beseda to byla velmi zajímavá. Popovídali jsme si nejen o životě a díle nejoblíbenější autorky knih našich klientů paní Vlasty

Javořické, ale i o knihovně v Trhových Svinech a jejích aktivitách. Posezení bylo příjemné, protože někteří naši klienti dříve trhosvinenskou knihovnu sami navštěvovali a s paní Dudovou se tak dobře znají. Paní Dudová nám též jako dárek přivezla několik knih od autorek V. Javořické a V. Pittnerové. Za tento dar děkujeme nejen paní Dudové, ale i těm čtenářům knihovny, kteří jí knihy pro náš domov přinesli.

Dne 22. 4. 2013 zavítala do našeho domova želví slečna Julie, 32letá želva, kterou před mnoha lety darovala naše klientka paní Marie Šálková svým vnoučatům. Osud tomu chtěl, že vnučka i pravnučka paní Šálkové jsou studentkami Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity a nyní u nás absolvují praxi. Domluvili jsme se, že by bylo hezké, kdyby nás s nimi přišla navštívit i želva Julie.

Julie nám všem udělala ohromnou radost. Někteří z nás viděli želvu poprvé v životě. Bylo zajímavé vyslechnout si i poutavé (mnohdy velmi humorné) vyprávění z jejího života.

Bc. Dana Červonyjová, DiS.
sociální pracovnice DpS Chvalkov

Velikonoce v Senior centru Přepychy

Přepychy – V našem Senior centru Přepychy propukly veliké přípravy na velikonoční svátky. Nechybělo tradiční setí velikonočního osení. Každý z klientů, který navštěvoval naši tvořivou dílnu, si mohl zasít osení, do kterého si pak mohl naaranžovat vytvořené výrobky; vše si pak vzal do svého pokoje. Klienti si také vyzkoušeli zajímavé techniky zdobení vajíček, jako je například zdobení barevnými bavlnkami, zručnější klientky našeho zařízení se pustily do tradičního zdobení vajíček voskem. Nechybělo ani pečení dobrot; tentokrát jsme zvolili pečení povídkových šátečků a mlsné jazýčky si mohly pochutnat na slaných vajíčkách z listového těsta. Vyráběla se štrapatá žlutá kuřátka, která pak už jen podtrhla celou barevnou atmosféru Velikonoc. Celé naše zařízení ožilo Velikonocemi. Neopomněli jsme samozřejmě na kon-

diční cvičení, které probíhá třikrát týdně. Také jsme si s klienty povídali na velikonoční téma. Klienti s chutí vyprávěli, jak prožívali Velikonoce dříve, jaké dodržovali tradiční zvyky, nezapomněli jsme si oživit koledy. Celý týden byl zakončen krátkým zábavným kvízem a posezením nad hrnkem kávy, u které jsme si pochutnávali na napečených šátečcích.

Mgr. Karolina Divišková
aktivizační pracovnice
Senior centrum Přepychy

Naši „zdravotní klauni“

Tábor – Nedávno jsem zaslechla reportáž o zdravotních klaunech. Dozvěděla jsem se, že tito klauni existují nejen pro malé děti, ale i pro seniory. S klauny mají dobré zkušenosti pracovníci nemocnic, protože děti jsou alespoň na několik chvil odpoutány od bolestí, které je trápí, a žijí chvíli svým dětským věkem. Žijeme v domově seniorů a nemáme sice žádné zkušenosti s klauny, ale sociální pracovníci nám občas připraví různé akce, na které jsou pozvány i děti z mateřské školy a současně se účastní např. v maskách i klienti našeho domova. Již při přípravě masek zažijeme dost legrace, kterou bychom na pokojích neprožili. Tím jsme i my odpoutáni od našich trampot a starostí, na které si celé odpoledne nevzpomeneme. Na Josefovské veselici se většinou lidí nejvíce líbil pan František Konečný, který všechny okouzлил, protože jeho převlek byl velmi originální. Sociální pracovníci nastavili i nás, ostatní, tak, že jsme se navzájem

Střípky z domova

nemohli poznat. Při přehlídce masek dětí i nás klientů se neubráníl nikdo úsměvu a smíchu. Tato akce, která zde není ojedinělá, přispěla ke spokojenosti a dobré náladě klientů. Když se při tancování chytily za ruce účastníci Josefovské veselice s dětmi, byla spokojenost všech docílena. Všichni poskakovali do rytmu a při tomto pohybu jistě zapomněli na své bolesti. Dobrá nálada jim jistě vydržela nejméně jeden den, případně si ji přenesli ve vzpomínkách do dalších dnů. I když v našem zařízení nemáme zdravotní klauny, myslím, že je sociální pracovníci plně nahradí.

Milada Janatková
G-centrum Tábor

Čarodějův učeň aneb Jak cheironské děti zachránily Krabata

Tábor – V březnu proběhla další „Pohádková noc“ pro mladší děti navštěvující komunitní centrum. Možnost zažít Pohádkovou noc a přespat v Cheironu mělo sedm dětí, které získaly během středečního doučování dvacet hvězdiček za vypracování úkolů z různých předmětů. „Inspirovali jsme se lužickosrbským příběhem chudého chlapce Krabata, kterého nuzné životní podmínky přivedou do Černého mlýna na blatech, kde se stává mlynářským učněm a později i studentem černé magie,“ uvedla P. Kohelová, pracovnice Cheiron T, o. p. s. V čarodějné komnatě se děti seznámily s částí příběhu o Krabatovi a dostaly mapku, podle které je na cestě za jeho záchranou čekalo pět úkolů. Cestou musely zrušit kletbu kouzelníka, najít pytle se zrním a dopravit je v pořádku do Ctiborova mlýna nebo svést boj s hrozivými běsy o kouzelnou knihu a dostat se tak ke Krabatově dívce Kantorce. Poslední zkouška čekala na děti u Housova mlýna, kde musely se zavázanýma očima najít Krabata podle zvuku jeho srdce. „Tyto zážitkově-pedagogické pohádkové noci mají velký přínos pro naši práci s dětmi ze sociálně vyloučené lokality. Děti se skrz pohádkový příběh učí rozlišovat dobro a zlo a zároveň navazují neformální vztahy s lidmi

z majority – dobrovolníky, kteří vstupují do jednotlivých pohádkových rolí. Oboustranně je tato aktivita velmi přínosná,“ dodala Kohelová.

Mgr. Petra Basíková
Komunitní centrum pro děti a mládež
Cheiron T, o. p. s., Tábor
(redakčně kráceno)

Stali jsme se Kontaktním místem CALS

Strážnice – Domov pro seniory Strážnice získal v srpnu 2012 certifikát VÁŽKA, který uděluje Česká Alzheimerovská společnost na základě auditu prováděného u provozovatelů zařízení, kteří poskytují kvalitní služby pro lidi s demencí, a dne 31. 1. 2013 se stal Kontaktním místem České Alzheimerovské společnosti. V rámci kontaktního místa zájemcům poskytujeme rady, kdy je již třeba navštívit lékaře, jak rozpoznat příznaky a projevy Alzheimerovy demence, jak pečovat o blízkého s Alzheimerovou demencí, jak správně komunikovat, jak spolupracovat s úřady, jak ochránit sebe sama před vyčerpáním, stresem, pocitem bezmoci a beznaděje, které jdou často ruku v ruce při péči o blízkého trpícího Alzheimerovou demencí.

Cílem našeho poradenství v rámci kontaktního centra je ukázat směr na nelehké cestě, kterou procházejí lidé pečující o své blízké. Chceme ukázat, že ač je situace složitá a vážná, vždy existuje řešení, které pomůže vše zvládnout, dodá vám odvalu, sílu a bude pro vás podporou a majákem na této cestě, kde uznání a velký dík patří právě vám.

JUDr. Ivana Kyjovská, ředitelka
Domova pro seniory Strážnice, p. o.

Zámek v Jesenci ožil černou magií

Jesenec – Čarodějnice a ježibaby obsadily 30. 4. jesenecký zámek. Důvodem byly mezinárodní zkoušky z letectví, které zde skládala na dvacet tamních senierek. V porotě zasedly přísné zástupkyně mezinárodního výboru pro čarodějnictví a černou magii. Získat letecký řídičský průkaz čarodějnice a ježibaby přitom

nebylo vůbec jednoduché. Adeptky magického řemesla musely splnit tři úkoly: uvařit čarodějný lektvar – ingrediencemi byly mj. žabí stehýnko, ještěřčí ocásek (myši zrovna došel), kudlanka a pavouk; následoval praktický test z ovládnání bezmotorového jednomístného pometla. Všechny adeptky uspěly i v této zkoušce. Nutno podotknout, že šlo o základní řídičské oprávnění. Pokročilé čarodějky už ale mohou ovládat motorová košťata a smetáky do 3 osob či nadzvukové vysavače pro 4 a více osob. V poslední části zkoušky bylo nutné zvolit si nové jméno, důstojné pro statut čarodějnice. Toto jméno bylo vepsáno do leteckého řídičského průkazu. Mezi novickami tak přibýly Kadimůra, Francis-Frančeska, Andželína, Drahuse I., Torpédnice, Ingelína, Okulárka, Tanečnice, Trisketa či Květulína a další. Závěrem porota popřála přítomným hodně zdaru ve večerním odletu na Petrovy kameny a sama poté elegantně zmizela na třímístném motorovém smetáku, neznámo kam.

Mgr. Yvona Andělová
sociální pracovnice DD Jesenec
alias Pavoučnice (redakčně kráceno)

Zlomek života stoletého člověka – celek nelze zachytit slovy!

Bořanovice-Pakoměřice – Přestože má Domov pro seniory Hortenzie od roku 1998 za sebou již část své historie, nikdo z obyvatel se nedožil sta let. Paní Marie Drbalová je první člověk, který „dostává

Střípky z domova

od života tento dar“. Narodila se 28. 5. 1913 za Rakousko-Uherska ve Vídni. Koncem roku 1918 se rodina přestěhovala do Brna – otec se chtěl vrátit do nového Československa. V Brně chodila pí Drbalová do obecné školy a do gymnázia, poté vystudovala konzervatoř – klavír. To byla její velice šťastná léta. Radost jí dělaly hlavně výsledky mladých lidí, které učila.

Při setkání se stoletou paní nás může napadat otázka, v čem spočívá kromě genetického vybavení tajemství její dlouhověkosti. „Důležitá v mém životě je také víra, kterou se mně podařilo předat i synovi a celé jeho rodině. Člověk má mít odvahy naplňovat své sny, což s sebou nese umění dělat věci včas, jinak propase možnost, která se nemusí vyskytnout znovu. Zkoušky člověka posouvají dál. Je i umění osvobodit se od věcí a být ve všem střídmy. A nezapomenout i přes těžkosti života na humor,“ říká M. Drbalová.

Mgr. Marie Jeřábková, Ph.D.

psycholog Domova pro seniory Hortenzie
(redakčně kráceno)

Filipjakubská noc

Mnichovice – Poslední dubnovou noc i náš Domov pro seniory Blaník využil k připomenutí tradic spojených s 30. 4. Byl zapálen oheň (jakožto očistná dávná moc), místo večere se grilovaly párky, přišly i čarodějnice a zkusily všem přikouzlit dobré zdraví a hodné pohody. K té přispěl harmonikář i kytaristka se svými písničkami. Klienti společně připravili máj, která zdobí ještě dnes terasu před domovem. Nezapomněli jsme ani na klienty, kteří nemohli vyjít ven, a čarodějnice i s jarní májí přišla za nimi na pokoj. Už se těšíme zase na další akce, které si v domově společně užijeme.

Mgr. Jana Kumprechtová

zástupce ředitele, Domov pro seniory
Blaník Mnichovice

Již se stalo tradicí

Soběslav – Již je tradicí, že se koncem dubna promění náš altánek v čarodějnické doupe. Ještě před tím mají čarodějnice

prací – musí svými košťaty vymetat oblohu a vyčarovat pěkné a slunečné počasí. Letos, když jsme ještě začátkem dubna odmetali sníh, vůbec jsme nevěřili, že se počasí umoudří, ale je vidět, že čarodějky přece jen umí čarovat – bylo krásné slunečné počasí.

Přípravy začaly už den předtím, když jsme upekli čarodějnické sladkosti k „dábské kávičce“. Připravili jsme si čarodějnický oděv, načechrali kadeře, vyhnali z nich pavouky a už tu byl den „D“. A aby to veselí bylo ještě veselejší, slétly se k nám babizny, divoženky a čarodějky z nedalekých domovů tak, jako v jiných letech. Pro dobrou náladu hrála muzika, podávala se netradiční „čarodějnická krmě“, která se zapíjela „ohnivou“ i „neohnivou“ vodou. Nálada byla veselá, tančilo se a zpívalo až do pozdního večera, kdy jsme se museli rozloučit. Čarodějkám odpadly bradavice, změnily se účesy a z lesních žínek, divoženek a bab různého druhu se opět staly krásné babičky, dědečkové, sestřičky a další personál domova.

Za přípravu krásného odpoledne děkujeme všem, kteří se na něm podíleli.

Mgr. Lada Haplová

sociální pracovnice Senior-dům Soběslav
(redakčně kráceno)

Pálení čarodějnic

Kroměříž – Pálení čarodějnic je původně pohanský zvyk, který si v našem

zařízení každoročně připomínáme. Dříve lidé věřili, že právě filipjakubská noc je nocí magickou; u nás to bylo kouzelné odpoledne ochucené magickými kouzly čarodějnic, přímo čarodějními hrami, a obcerstvením téměř z ohně. Zlé síly jsme snad zažehnali, i když počasí nám zabránilo čarodějnic upálit. Opět se nám naskytla možnost pozorovat rozesmáté tváře našich uživatelů, což je darem pro nás všechny, kteří se péči o uživatele věnujeme, a také určitě zažehnáním mnoha chmurných okamžiků, které život přináší.

Personál DZR Strom života

Kroměříž

Senioři relaxovali v lázních

Pilníkov – Ve dnech 3.–5. května 2013 se 6 klientů organizace Domov pro seniory Pilníkov za doprovodu sociálních pracovníků zúčastnilo víkendového relaxačního pobytu v Lázních Bělohrad, lázeňském resortu Tree of Life, který se podařilo realizovat za finanční podpory společnosti ČEZ a jejich zaměstnanců.

Lázeňská terapie byla pro klienty zvolena tak, aby vedla ke zlepšení činnosti pohybového aparátu a celkové relaxaci. Mezi procedury, které klienti podstoupili, patřila například regenerační přísadová koupel, masáž a slatinový obklad. Navštívili bazén, vířivku, parní lázeň a laconium v Exotic spa resortu Tree of Life. Pěkné počasí vybidlo k procházce lázeňskou promenádou a parkem v okolí. „Jako hosté jsme ocenili především kvalitu služeb, dokonalou péči, lidský přístup a rodinné prostředí, které nám lázeňský resort nabízel,“ doplnila klientka Domova pro seniory Pilníkov B. Hilschová.

„Jménem organizace a zejména klientů, kteří se lázeňského pobytu zúčastnili, děkují společnosti ČEZ a jejím zaměstnancům a Nadaci Charty 77 – Kontu Bariéry za vstřícnost a ochotu podpořit seniory, tedy cílovou skupinu, která je, bohužel, širší veřejností často opomíjena,“ uvedl ředitel organizace V. Petira. Věříme, že se podobných doná-

Střípky z domova

torů nalezne více a obdobnou akci budeme moci v budoucnu nabídnout i dalším klientům.

**Bc. Ivana Medelská
Pavlna Klouzová, DiS.**
sociální pracovníci
Domov pro seniory Pilníkov

Den Země v Sokolnicích

Sokolnice – Den Země se poprvé slavil roku 1970 v San Francisku a velký ohlas měl zejména mezi studenty. Roku 1990 se ke Spojeným státům připojil i ostatní svět a dnes jej slaví 22. dubna víc jak miliarda lidí ve sto sedmdesáti pěti státech včetně naší republiky. Den Země se stal jedním z největších svátků na naší planetě, který spojuje lidi bez ohledu na jejich původ, víru či sociální postavení. Společně sázejí stromy, čistí potoky...

I náš domov pro seniory se letos již podruhé k oslavám Dne Země připojil. A protože tento svátek se slaví nejrůznějšími ekologickými akcemi, rozhodli jsme se po zimě vyčistit zámecký park, který domov obklopuje. Park je to opravdu rozlehlý, a tak jsme uvítali pomoc žáků sokolnické základní školy. 23. dubna jich přišla víc než stovka. K nim se připojili ti ze seniorů, jimž to zdraví dovoluje, i personál domova v čele s panem ředitelem MVDr. Petrem Nováčkem. Vládla báječná nálada a všichni pracovali s chutí a elánem. Minitraktor málem nestačil odvážet kupy vyhrabané loňské trávy

a suchého listí. Ti ze seniorů, kteří nemohli přiložit ruku k dílu, alespoň pozorovali čilé dění v parku z laviček a invalidních vozíků. Díky našemu společnému úsilí park opravdu prohlédl a za pár dní byl svěží zelený trávník plný zlatých sluníček pampelišek. My všichni si teď užíváme jeho krásy.

Mgr. Eva Stiborová
vedoucí aktivizačního oddělení
Domov pro seniory Sokolnice, p. o.

Koncert vážné hudby v Domově Pohoda, p. o.

Bruntál – V březnu 2013 oslavila životní jubileum uživatelka Domova Pohoda, p. o., paní Mgr. Hedvika Luzarová.

Při této příležitosti domov uspořádal 27. dubna 2013 ve spolupráci s Mgr. Luzarovou koncert vážné hudby pro uživatele domova. Mgr. Hedvika Luzarová byla sólistkou opery Národního divadla moravskoslezského v Ostravě a jako profesorka vychovala řadu vynikajících zpěváků. Písně a árie v českém, německém i polském jazyce zazpívali absolventi Janáčkovy konzervatoře v Ostravě, např. bruntálská rodačka Kristýna Vladíková, MgA. Jiří Černý, Beáta Šelová a další. Klavírní doprovod zajistil BcA. Kamil Novák a celým odpolednem slovně provázel Mgr. Petr Černota. Uživatelé domova měli tak možnost prožít příjemné hudební odpoledne a někteří si odnesli z tohoto koncertu nezapomenutelné zážitky.

Bc. Marcela Matušů
vedoucí sociálního úseku
Domov Pohoda, p. o., Bruntál

Vzpomínání v retrokoutku

Kadaň – Většina našich klientů ráda vzpomíná, také má na co – své mnohdy těžké zaměstnání, svou rodinu a ne vždy lehké poměry, ve kterých vyrůstali. Už lépe se vzpomíná na první lásky, nejlepší přátelství, svatbu nebo záliby, jako je např. zahrádka či domácí mazlíčci. A v tomto výčtu bychom mohli ještě dlouho pokračovat.

Naši klienti to mají o to lehčí, že každý týden mohou s námi zajít či zajet do retrokoutku, kde si mohou nad kávu nebo čajem krásně zavzpomínat. V retrokoutku to jde opravdu samo. Klienti sedí na židlích, které sami mívali v kuchyních, nebo v křesílkách, která jsou jako z nějakého staršího obyvávku. Sedí kolem stolečku, někteří opření o starý šlapací stroj

značky Minerva. Kolem nich jsou obrazy A. Muchy, dále také realistické obrazy s květinami, na poličkách kolem jsou doplňky do kuchyně – staré talíře, příbory, váha, hmoždír, ošatka, bandaska aj. V části obývací je kromě křesílek také kulatý stůl s obrovskou nádherně ilustrovanou vázanou knihou, dále je tu šatní skříň s krajkovými šaty a pěknými vázankami, na ní staré rádio, hodiny, před ní cestovní kufr a vedle stůl s černým telefonem. No, nádhera. Náš retrokoutek opravdu dýchá atmosférou domů a bytů našich klientů a klientek. Chodívají si sem zavzpomínat s námi, ale občas sem zavítají i sami, sednou si do křesílek nebo na židli a přenesou se o několik desítek let zpět...

Bc. J. Březinová
vedoucí ergoter. úseku a indiv. plánování
DpS Kadaň

Benefiční koncert

Břežany – 7. května 2013 se na Zámku Břežany konal již třetím rokem benefiční koncert. Na letošní ročník byla pozvána česko-slovenská zpěvačka s jedinečným hlasovým projevem Sisa Sklovská, která svým nezapomenutelným výkonem rozezpívala i roztančila téměř všechny účastníky koncertu. Celým koncertem provázel P. Jiří Veith; díky němu a mnoha štědrým sponzorům se mohl tento koncert uskutečnit. Výtěžek z benefice, který činil 72 047 Kč, bude použit na nákup vybavení venkovního areálu pro relaxační a oddechovou činnost (venkovní houpačky, posezení, ...). Velké díky patří všem mediálním partnerům této akce i dalším sponzorům. Jsme rádi, že se i v této době najdou lidé se srdíčkem na dlani.

Eva Vašínová, Zámek Břežany, p. o.

Střípky z domova

Radost = Život

Havířov – Široká veřejnost měla možnost seznámit se s nejnovějšími pracemi z kreativního ateliéru SANTÉ – centrum ambulancí a pobytových sociálních služeb v Havířově na výstavě s názvem Radost = Život. Tato výstava probíhala od 14. do 31. 3. 2013 v sále farní budovy evangelického kostela Havířov-Bludovice.

Cílem výstavy bylo představit díla dvaceti našich klientů, která vytvořili v Kreativním ateliéru pod vedením Bc. Margity Krejčí. Expozice výstavy zahrnovala především olejomalby, plastické obrazy, také dřevěné sochy a reliéfy. Dvě z těchto děl (Aleš Choleva, olejomalba Dáma s mandolínou a Mirek Valášek, reliéf Hrad) byla v roce 2011 oceněna hejtmánem Moravskoslezského kraje. Všechna díla jsou vyjádřením osobních pocitů, emocí, myšlenek, přání a tužeb uživatelů, ale i prezentací jejich umu.

Kreativní ateliér v organizaci nemá dlouhou historii. Vznikl v listopadu 2009. Při práci v ateliéru mohou klienti poslouchat oblíbenou hudbu, čímž se zvýší blahodárné působení celého procesu na jejich duši. Někteří pracují s vlastní fantazií, kterou přenašejí na papír, jiní malují podle vzoru nebo obrázku, který je něčím zaujal. Tam, kde není možné vyjádřit a uvolnit pocity slovy, používáme terapii uměním – arteterapii.

Práce v ateliéru se u našich klientů těší velké oblibě a i přes krátkou historii práce zde vytvořené mají úspěch jak u laické, tak i odborné veřejnosti.

Mgr. Zdeňka Břusková
vedoucí střediska

Vítání jara

Zlín – Dne 25. 4. se v našem zařízení uskutečnilo „Vítání jara“. Po úspěchu této akce jsme se znovu ujistili, jak dokáží lidé zralého věku být velkorysí, ohleduplní, duchapřítomní a hlavně neskutečně vděční, když jim někdo věnuje kousek sebe. Že nevíte, co si pod pojmem „Vítání jara“ představit?

Zahráli jsme si zkrátka na soubor písní a tanců. Dělalí jsme vše proto, aby naši klienti poznali, že si jich vážíme. Aby vnímali, že je nechceme jen aktivizovat podle zákona, ale aby pocítili, jak velmi nám na nich záleží. Klienti si s námi zazpívali, ochotně hádali rébusy, které byly součástí vystoupení, a chutnalo jim i připravené pohostění.

Někteří pracovníci přišli ve svém volném čase, aby se na našem vystoupení mohli podílet. Byla to akce konaná napříč celým zařízením, domovem pro seniory i domovem se zvláštním režimem.

Pro účinkující byla ta nejlepší odměna, když viděli, s jakou radostí k nám všichni ochotně zavítali bez ohledu na věk, pohybová omezení či předsudky, které se jinak běžně vyskytují.

Hlavní myšlenkou této akce byla tradice otevírání studánek. Domluvili jsme se, že každý z nás otevře tu svou studánku všeho dobrého, co má v srdci. A také jsme to udělali s příslibem, že se tyto studánky pokusíme nezavřít a budeme se snažit při další příležitosti společně opět sejít.

Ilona Drgová, instruktorka sociální péče
Simona Kutrová, pracovníce přímé péče
Domov pro seniory Burešov, p. o.
(redakčně kráceno)

Štafetový běh Evropou 2013

Tuchořice – Sportovci z Domova „Bez zámků“ v Tuchořicích absolvovali XV. ročník Štafetového běhu Evropou. 20. dubna odstartovala štafeta v řecké Kalamatě a pokračovala přes Mykény a ostrov Salamina. Další část etapy proběhla na Rhodosu, kde sportovci navštívili město Lin-

dos a Rhodos. Třetí a nejdelší trasou bylo Turecko, které bylo již 41. zemí za celou dobu existence tohoto projektu. Na trase jsme navštívili mimo jiné 7 kostelů apokalypsy, slavnou Troju, město Izmir, Efes, Maryemanu a poslední konečnou zastávkou byl Istanbul. Během celé akce sportovci naběhali přibližně 500 km. Štafetového běhu se kromě našeho družstva zúčastnila také družstva z Polska, Ukrajiny a Rumunska. Hlavním organizátorem je mezinárodní hnutí Integrative Meeting of Friends se sídlem ve Vídni. Cílem projektu je podpořit sportovce s mentálním postižením a umožnit jim nejen sportovní aktivitu, ale také seznámení s kulturou evropských zemí. Celá akce by se nedala realizovat bez velké finanční podpory sponzorů, kterým touto cestou velice děkujeme.

Mgr. Martin Nuhlíček, DiS., ředitel
Domov „Bez zámků“ Tuchořice

Deset let tréninkové resocializační kavárny Dendrit Kafe

Praha – Občanské sdružení ESET-HELP poskytující sociální služby lidem s duševním onemocněním provozuje již deset let tréninkovou resocializační kavárnu v Praze na Jižním Městě. 14. května oslavili desáté narozeniny Dendrit Kafe klienti a zaměstnanci společně v prostorách kavárny. Na oslavu zavítali i bývalí klienti, kteří tu absolvovali sociální rehabilitaci. Po slavnostním pro-

slovu bylo pro návštěvníky připraveno kromě občerstvení i netradiční vystoupení orientální tanečnice a dobročinný bazárek. Nechybělo samozřejmě ani krájení narozeninového dortu. Následovala volná zábava, kterou zpestřilo hudební vystoupení Bary Prokopové a Jakuba Sedláčka.

V loňském roce se prostory kavárny rozšířily, nyní je rozdělena na kuřáckou a nekuřáckou část. V teplém počasí nabízí příjemné posezení na letní terase.

Bc. Jana Šimová
sociální pracovníce v Dendrit Kafe
Praha-Jižní Město

Střípky z domova

Čarodějnice v Domově pro seniory Horní Stropnice

Horní Stropnice – Mezi jarní zvyky a tradice patří i stavění májky, které jsme v našem domově spojili s „pálením čarodějnic“ v předvečer filipojakubské noci, tj. 30. dubna.

Dopoledne jsme ozdobili májku (mladou břízku) barevnými fáborky, udělali věnec a připravili se na odpolední rej. Počasí nám zprvu nepřálo, ale s přiletím naší dobré a úžasné čarodějnice se ukázalo i sluníčko a zábava mohla začít.

Zazpívat a zahrát na harmoniku nám přišla Janička, čarodějnické pivo čepovala Erika a na nás ostatní zbylo opékání burtů.

Klienti se dobře bavili, užívali si dobrého jídla, pití, zábavy a sluníčka, což bylo záměrem celé akce. Chtěli bychom poděkovat všem, kteří se s námi podíleli na přípravě tohoto odpoledne.

Jana Zemanová

Domov pro seniory Horní Stropnice

Volba Missis senior 2013

Havířov – Již se stalo tradicí, že v Domově seniorů Havířov, středisko Helios, pořádáme každým rokem boj o titul Missis senior. Dne 14. 3. 2013 se konal již 4. ročník, tentokrát na téma „Čas“. Krásně vyzdobená jídelna s tématy všech čtyř ročních období čekala na své soutěžící. Pozvání přijal i primátor města Havířova Ing. Z. Osmanczyk s chotí, kteří společně

ně s ředitelem domova tvořili odbornou porotu. Soutěžící přijely také z Nového domova Karviná, Domova pro seniory Slunečnice z Ostravy a sesterského střediska Luna. Pro všechny kandidátky byly nachystány 3 disciplíny: představení, vědomostní soutěž týkající se všeho kolem času a módní přehlídka na téma některého ročního období.

Missis senior pro rok 2013 byla zvolena Ludmila Vandíková z Domova seniorů Havířov, středisko Helios, 2. místo obsadila Vlasta Vašíčková z Domova pro seniory Slunečnice Ostrava, 3. místo patří Jindřišce Robenkové z Domova seniorů Havířov, středisko Luna. Za Missis Sympatie zvolili diváci Ludmilu Vandíkovou z Domova seniorů Havířov, středisko Helios.

Zvláštní cenu manželů Osmanczykových získala Eliška Hliseniková z Domova seniorů Havířov, středisko Helios.

Velký dík patří všem zaměstnancům, kteří přiložili ruku k dílu, především zaměstnancům sociálního útvaru středisek Helios a Luna, na jejichž bedrech byla organizace této soutěže.

Mgr. Bc. Gabriela Kunčická

*vedoucí sociálního útvaru
Domova seniorů Havířov, p. o.
(redakčně kráceno)*

Taneční soutěž

Křešice – Letošní Taneční soutěž, která se konala 28. 5. 2013, se nám opět velmi vydařila. Právě v tento den se deštivé počasí umoudřilo, svítilo hezky i sluníčko. Přihlášené taneční skupiny uživatelů služeb z DNZ Liběšice, DNS Čížkovice, domácího DNP Křešice a DSD Jestřebí z Libereckého kraje předvedly velmi pěkná vystoupení. Jako hosté vystoupili se svým „skoroprofi“ vystoupením taneční skupina Lucarino Dance z DNS Čížkovice a domácí křešický karatista Luděk. Velmi dobrého občerstvení byl také dostatek a Křešičanka-Pustajka nejen, že tradičně navodila tu správnou atmosféru, ale také zahrála v mimosoutěžní době k tanci pro všechny. Porota složená ze zástupců všech soutěžících skupin i diváků tentokrát neměla vůbec lehké. Po zásluze ale vyhodnotila jako vítěze skupinu tanečniců domácího DNP Křešice před tanečnicí z DSD Jestřebí, DNZ Liběšice a nováčkem z DNS Čížkovice. Všechny soutěžící kolektivy obdržely z rukou ředitele CSP Litoměřice Karla Reissmüllera ceny, originální medaile i diplomy. Děkujeme všem za aktivní účast, hostům za podporu a vystoupení, organizátorům z DNP Křešice a všem přítomným fanouškům

dobrého tance za hlasitou podporu. A že se už nyní těšíme na další ročník soutěže v roce 2014, není jistě třeba připomínat. Takže: zábavě zdar a tanci v Domově Na Pustaji v Křešicích zvláště.

Oldřich Körber

*vedoucí DNP Křešice
(redakčně kráceno)*

Canisterapie

Velký Újezd – Jsme moc rádi, že se nám podařilo v našem domově zajistit canisterapii. Velmi ochotně nám přislíbila, že za námi bude v pravidelných intervalech dojíždět, canisterapeutka Radka Krčálová z Třebíče se svými fenkami Kessy a Vendy. Přátelský, mírný, přítulný, důvěřivý, v neposlední řadě poslušný, to vše jsou přívlastky této rasy – zlatý retrívr.

Při první seznamovací návštěvě, která se uskutečnila v pondělí 20. 5. 2013, jsme byli všichni mile překvapeni. Naši klienti reagovali na přítomnost Kessy a Vendy velice pozitivně. Každý si chtěl pejska alespoň pohladit nebo mu dát pamlsky – piškot. Někomu stačilo pouze pozorovat chování našich milých čtyřnohých hostů.

Na další návštěvy se těšíme, určitě vyzkoušíme pro nás nové techniky, např. polohování relaxační i rehabilitační. Kontakt se psem představuje účinné rozptýlení našich klientů. Canisterapeut může psem aktivovat myšlení, paměť, komunikaci i motoriku. Je to pro naše klienty nová forma terapie.

Jana Šafratová

*aktivizační pracovnice
Domov sv. Anežky, Kojatice-Velký Újezd*

Není čas na experimenty

Chraňte kůži svých klientů kosmetikou
Menalind professional

Nutriskin Komplex vytváří na pokožce ochrannou vrstvu a tím ji chrání před škodlivými vlivy. Přispívá k lepší elasticitě kůže a zlepšuje buněčný metabolismus. Obsahuje:

- Esenciální mastné kyseliny
- Aminokyseliny
- Mandlový olej
- Kreatin

Emulze voda v oleji

Zajišťuje hloubkovou a dlouhodobou hydrataci pokožky.

Příjemná svěží vůně
a neutralizér zápachu.

Pumpička pro snadné a úsporné dávkování. Nový tvar se zarážkami zabraňuje proklouzávání.

Pro více informací volejte na bezplatnou linku
800 100 333, navštivte www.hartmann.cz
nebo pište na kontakt@hartmann.cz

Menalind®
professional